

PROGNOZA
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
ustaleń zmiany studium uwarunkowań i kierunków
zagospodarowania przestrzennego gminy Jedlina-Zdrój dla części
działki nr 478/6 (obręb Jedlina- Zdrój) oraz działek nr 246 i 247
(obręb Glinica).

Opracowanie:

mgr inż. Anna Grodecka
mgr inż. Karolina Marweg

Anna Grodecka
Karolina Marweg

Wrocław, listopad 2023

SPIS TREŚCI:

I.	ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY.....	4
II.	ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA	6
1.	Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej.....	6
2.	Uwarunkowania topoklimatyczne.....	10
3.	Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych...	11
4.	Uwarunkowania glebowe	16
5.	Uwarunkowania wynikające z fauny i flory.....	17
6.	Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego	36
7.	Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego	38
8.	Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.....	38
III.	EKOLOGICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY	39
1.	Ochrona klimatu akustycznego	39
2.	Ochrona środowiska gruntowo – wodnego	39
3.	Ochrona powietrza atmosferycznego	39
4.	Ochrona walorów krajobrazowych, przyrodniczych i architektonicznych.....	40
IV.	ANALIZA USTALEŃ ZMIANY Studium	41
1.	Główne cele zmiany Studium	41
2.	Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko....	41
3.	Analiza i ocena wpływu na poszczególne komponenty środowiska we wzajemnym powiązaniu	43
V.	PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	78
VI.	METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU ZMIANY Studium.....	81
VII.	CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	82
1.	Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku	84
2.	Program ochrony środowiska gminy Jedlina-Zdrój na lata 2018-2021	85
VII.	PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY studium.....	88
1.	Przyjęte założenia.....	88
2.	Prognoza skutków wpływu zmiany ustaleń zmiany studium na środowisko przyrodnicze	88
3.	Oddziaływanie zmiany Studium poza obszarem opracowania	89
4.	Środowiskowe skutki zaniechania realizacji ustaleń zmiany studium.....	89
5.	Oddziaływanie transgraniczne	89
VIII.	STRESZCZENIE.....	90

I. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGNOZY

Projekt planu opracowany został w oparciu o uchwałę nr XXXIX/245/22 Rady Miasta Jedlina-Zdrój z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Jedlina-Zdrój dla części działki nr 478/6 (obręb Jedlina- Zdrój) oraz działek nr 246 i 247 (obręb Glinica).

Podstawą prawną opracowania prognozy oddziaływania na środowisko ustaleń projektu zmianystudium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego stanowią:

- ⇒ Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022r., poz. 1029);
- ⇒ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973);
- ⇒ Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503).

Prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu zmiany studium ma na celu dokonanie oceny skutków realizacji ustaleń zmiany dokumentu w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, wskazanie potencjalnie uciążliwych lub korzystnych dla środowiska ustaleń urbanistycznych i powinna stanowić integralną część opracowania studium i podawać rozwiązanie poprawiające istniejący i planowany sposób zagospodarowania.

I. ZAKRES MERYTORYCZNY ORAZ METODA PRZYJĘTA W OPRACOWANIU PROGNOZY

Obowiązek sporządzenia Prognozy, a także jej ogólny zakres, wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (art. 46 - 53). Zgodnie z nim prognoza:

- określa, analizuje i ocenia istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu, stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem, istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu, przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;
- przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Zakres merytoryczny prognozy jest bardzo szeroki i obejmuje kompleks zagadnień związanych z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców i zasobów naturalnych, kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych.

W trakcie sporządzania prognozy przeanalizowano rozwiązania funkcjonalno-przestrzenne i pozostałe ustalenia projektu zmiany Studium pod kątem ich zgodności z uwarunkowaniami określonymi w opracowaniu ekofizjograficznym. Analizie poddano również ustalenia projektu planu dotyczące warunków zagospodarowania terenu. Podjęto również ustalenia projektu Studium dotyczące warunków zagospodarowania terenu.

Oddziaływanie na środowisko przyrodnicze i krajobraz zainwestowania przewidzianego projektem zmiany studium oceniano, posługując się następującymi kryteriami:

- ⇒ charakterem zmian (bardzo korzystne, korzystne, niekorzystne, niepożądane, bez znaczenia),
- ⇒ intensywności przekształceń (nieistotne, nieznaczne, zauważalne, duże, zupełne),
- ⇒ bezpośredniości oddziaływania (bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane),
- ⇒ okresu trwania oddziaływania (długoterminowe, średnioterminowe, krótkoterminowe),
- ⇒ częstotliwości oddziaływania (stałe, okresowe, epizodyczne),
- ⇒ zasięgu oddziaływania (miejscowe, lokalne, ponadlokalne, regionalne, ponadregionalne),
- ⇒ trwałości przekształceń (nieodwracalne, częściowo odwracalne, odwracalne, możliwe do rewaloryzacji).

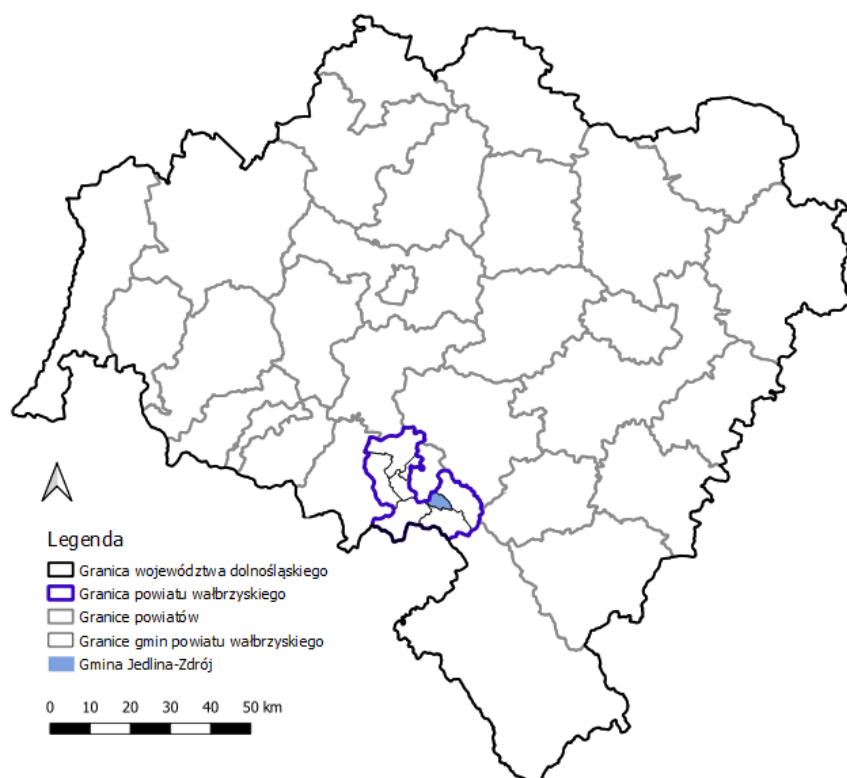
II. ANALIZA I OCENA STANU ZASOBÓW ŚRODOWISKA

1. Uwarunkowania wynikające z położenia, rzeźby terenu i budowy geologicznej

1.1. Położenie gminy

Gmina Jedlina-Zdrój położona jest w południowej części województwa dolnośląskiego, w powiecie wałbrzyskim (Mapa 1). Jest to gmina miejska, podzielona na 4 obręby Glinica (południowa część gminy), Jedlina-Zdrój (centralna i północna część gminy), Kamieńsk (zachodnia część gminy) i Jedlinka (wschodnia część gminy). Od północnego wschodu graniczy z gminą Walim, od południowego wschodu z gminą Głuszyca, od południowego zachodu z gminą Mieroszów, a od zachodu z powiatem i gminą Wałbrzych.

Gmina położona jest na wysokości od 395 m do 853 m n.p.m. i zajmuje powierzchnię 1 745 ha¹. W 2021 r. gminę zamieszkiwało 4 748 osób, z czego 2 502 stanowiły kobiety². Obszar zmiany Studium położony jest w południowo-zachodniej części gminy Jedlina-Zdrój i obejmuje ok. 26,6 ha.

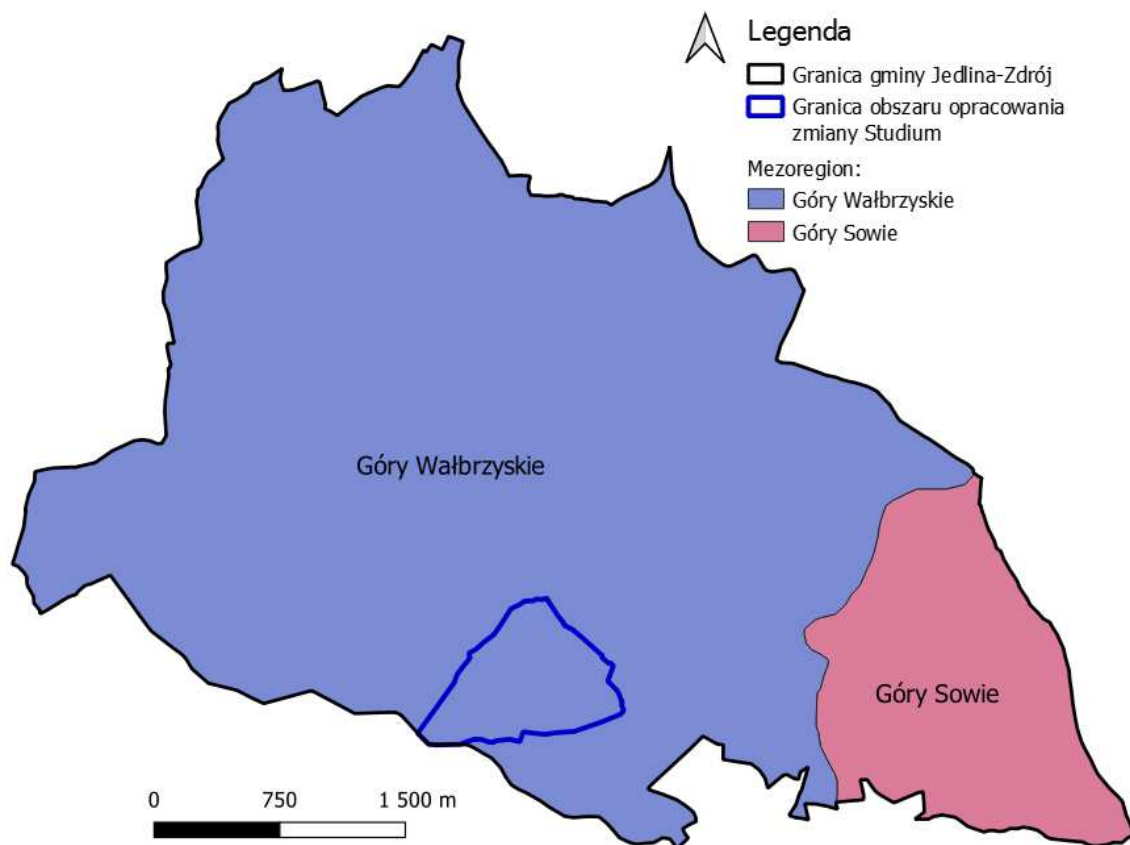
Mapa 1. Położenie Gminy Jedlina-Zdrój na terenie województwa dolnośląskiego i powiatu wałbrzyskiego.

¹ Źródło: GUS - Kategoria: Podział terytorialny; Grupa: Powierzchnia Geodezyjna Kraju (Dane GUGIK); Rok: 2021; <https://bdl.stat.gov.pl/>

² Źródło: GUS - Kategoria: Ludność; Grupa: Stan ludności; Podgrupa: Ludność wg grup wieku i płci; Rok: 2021; <https://bdl.stat.gov.pl/>

Zgodnie z podziałem fizyczno-geograficznym Polski wg J. Kondrackiego (1998) gmina Jedlina-Zdrój znajduje się w:

- megaregionie Pozaalpejska Europa Środkowa;
- makroregionie Sudety Środkowe;
- mezoregionie Góry Wałbrzyskie i Góry Sowie (Mapa 2);
- w prowincji Masyw Czeski;
- subprowincji Sudety z Przedgórzem Sudeckim.

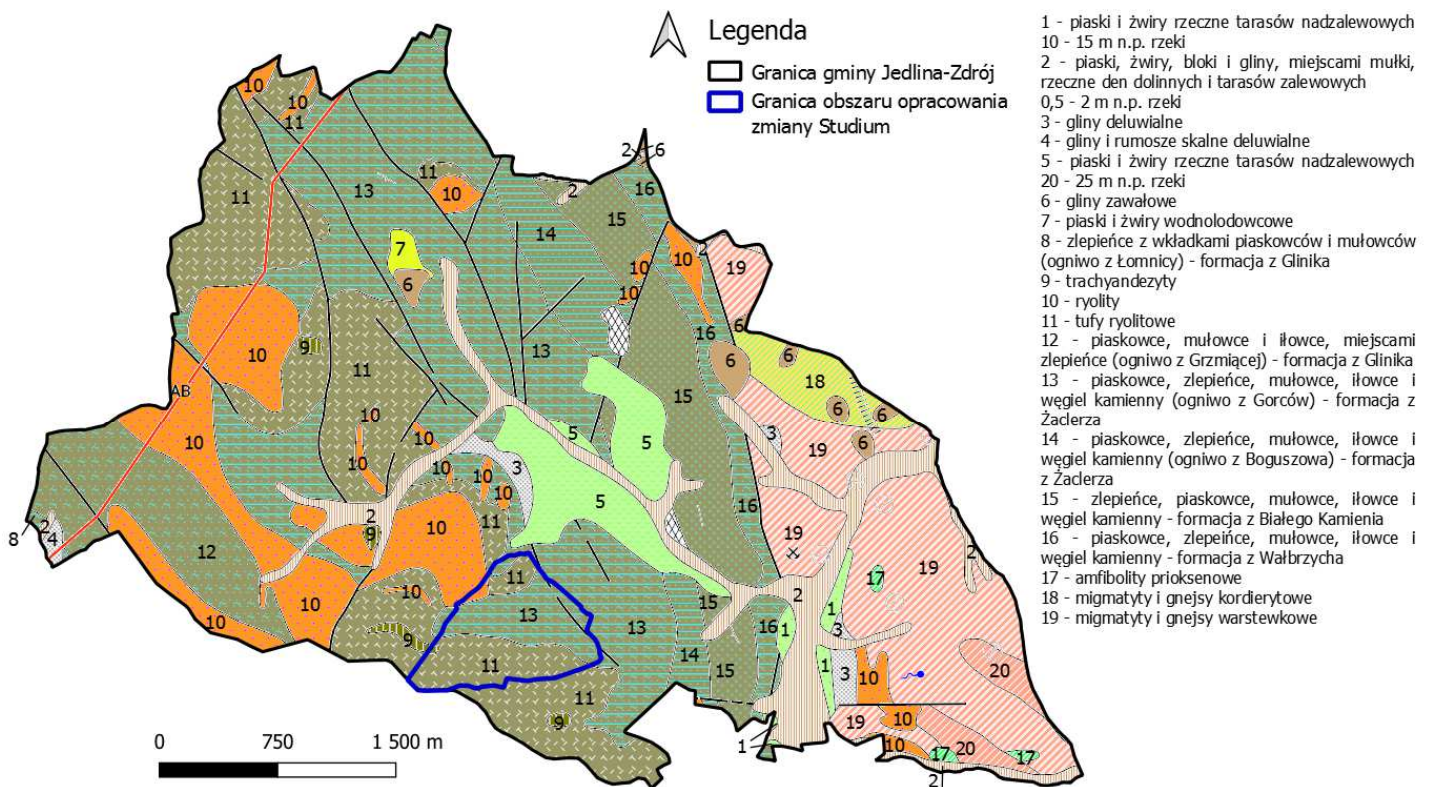

Mapa 2. Mezoregiony na obszarze gminy Jedlina-Zdrój

1.2. Budowa geologiczna

Gmina Jedlina-Zdrój położona jest na obszarze dwóch jednostek tektonicznych Sudetów: blokusowiogórskiego oraz depresji śródsudeckiej, które oddzielone są strefą dyslokacyjną zwaną uskokiem Szczawienka - Głuszycy lub uskokiem Strugi. Najstarsze skały na terenie gminy wchodzi w skład jednostki sowiogórskiej i są one bardzo zróżnicowane zarówno pod względem strukturalnym, jak i teksturalnym. Są to m.in.: gnejsy cienkwarstewkowe, migmatyty i gnejsy smużyste, gnejsy i amfibolity masywne.

Utworami depresji śródsudeckiej są osady wieku od dolnokarbońskiego po dolny czerwony spągowiec, reprezentowane przez utwory lądowe i rzeczne – głównie piaskowce i zlepieńce oraz morskie – piaskowce, zlepieńce, mułowce i iłowce. Utwory górnego karbonu mają niewielkie rozprzestrzenienie na obszarze gminy w okolicach Kamieńska. Do ich składu należą piaskowce, mułowce i iłowce z pokładami węgla kamiennego, miejscami zlepieńce. Osady czwartorzędowe na terenie gminy Jedlina-Zdrój na ogół występują jedynie w dolinach rzek i potoków. Są to piaski i żwiry zlodowaceń śródkowopolskich, piaski i żwiry zlodowacenia północnopolskiego, a także osady holocenijskie (Mapa 3).

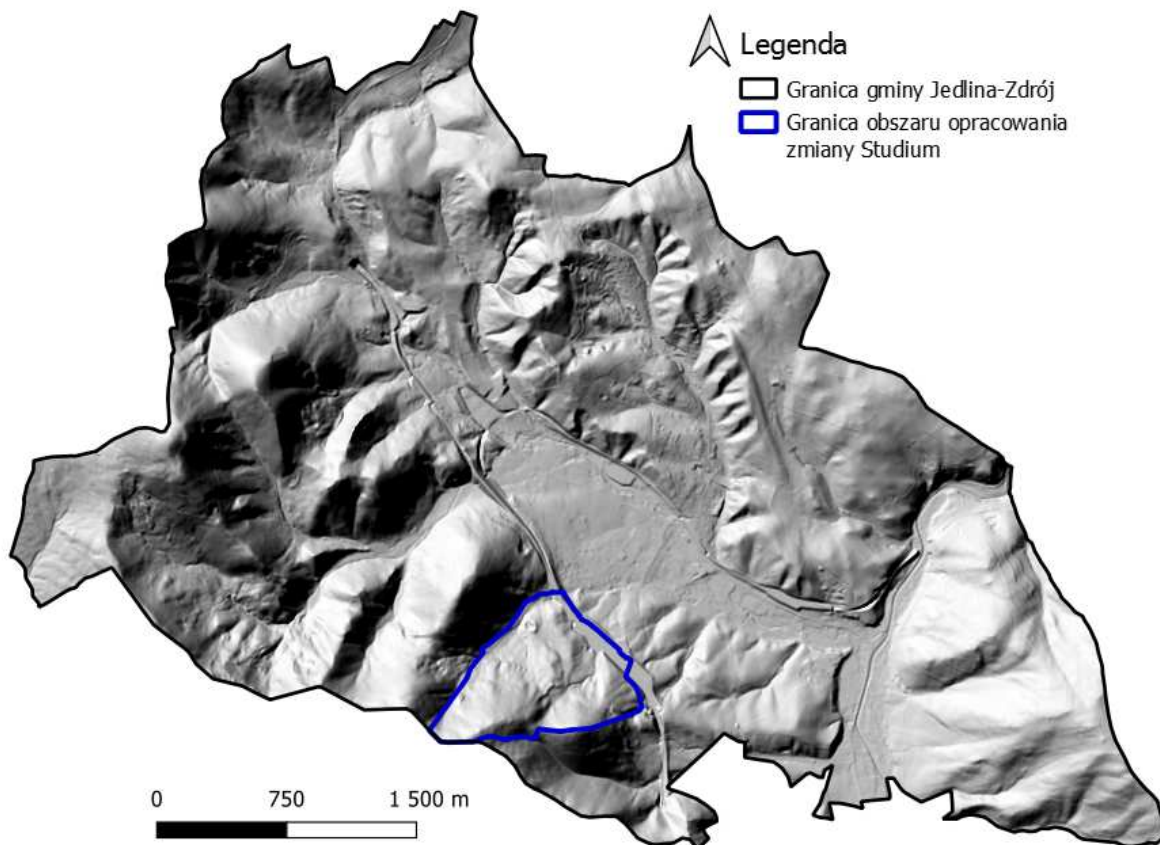
Mapa 3. Budowa geologiczna na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

1.3. Rzeźba terenu

Rzeźba terenu na terenie gminy Jedlina-Zdrój charakteryzuje się dużym urozmaiceniem, które jest wynikiem procesów górotwórczych i denudacyjnych trwających wiele milionów lat (Mapa 4). Teren gminy położony jest na wysokości od 395 m do 853 m n.p.m. Większość terenu gminy Jedlina-Zdrój zlokalizowanych jest na stokach Gór Wałbrzyskich, a także w dolinie śródgórskiej ciągnącej się od centralnej części gminy do jej południowo-wschodnich terenów. Przez dolinę przebiega rzeka Bystrzyca oraz rzeka Jedlinka stanowiącej dopływ. Wschodnia część gminy obejmuje terenem niewielką część zboczy Gór Sowich. Większość stoków na terenie gminy charakteryzuje się spadkami od 5% do 30%.

Znacznie łagodniejsze tereny górskie stanowią tereny północnych stoków Grzbietu Rybnickiego, gdzie spadki wahają się od 5% do 8%.

Obszar opracowania zmiany Studium położony jest na wschodnim stoku góry Jałowiec położonej w paśmie Grzbietu Rybnickiego o spadku ok. 25% - 30%. Obszar opracowania położony jest na wysokości od ok. 504 m do 722 m n.p.m.

Mapa 4. Numeryczny model terenu dla terenu gminy Jedlina-Zdrój.

1.4. *Osuwiska*

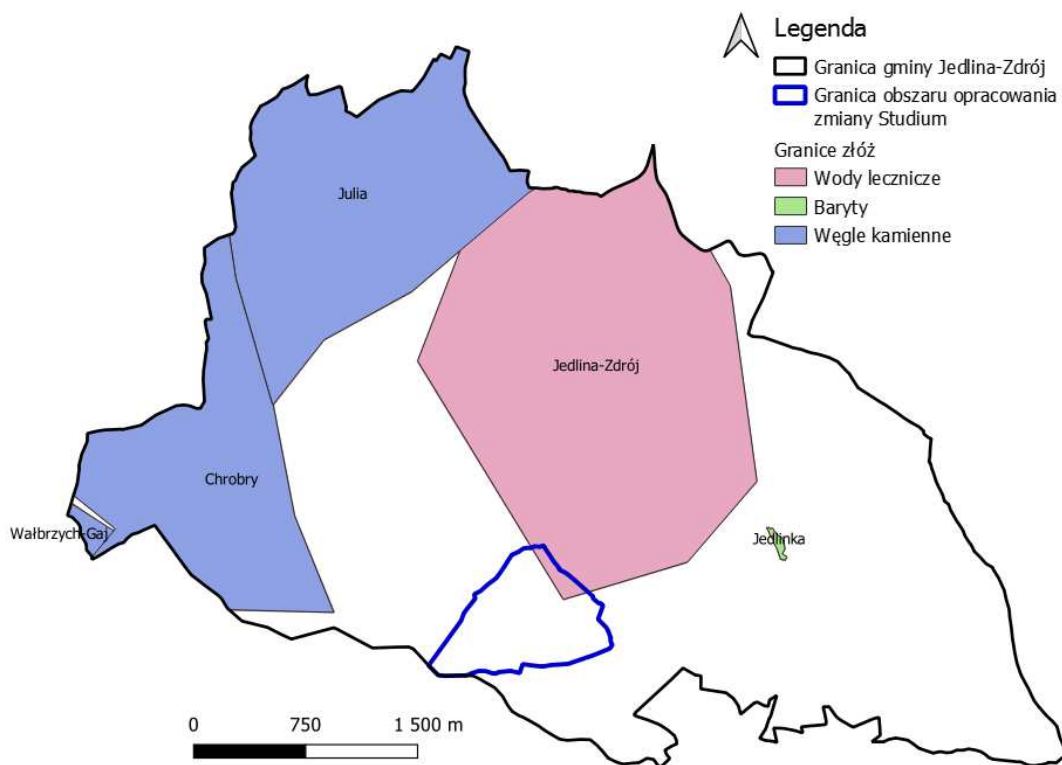
Na terenie gminy Jedlina-Zdrój nie występują osuwiska oraz obszary predysponowane do występowania ruchów masowych.

1.5. *Surowce naturalne*

W centralnej części gminy Jedlina-Zdrój położone jest złożo wód leczniczych "Jedlina-Zdrój" oraz złożo barytów "Jedlinka", natomiast w północnozachodnim obszarze gminy zlokalizowane są złoża węgla kamiennych "Julia", "Chrobry" oraz "Wałbrzych-Gaj" (Mapa 5). Złożo wód leczniczych objęte jest koncesją nr 33/93 z dnia 15.04.1993 r. i podlegają szczególnej ochronie.

L.p.	ID złoża	Nazwa złoża	Kopalina	Zasoby bilansowe ³	Nr dokumentu
1	7938	Jedlina-Zdrój	Wody lecznicze	Zasoby eksploatacyjne 5,66 m ³ /h	5/1/48 ROG
2	579	Julia	Węgle kamienne	17 660 tys. ton	2082/98
3	398	Chrobry	Węgle kamienne	40 730 tys. ton	2429/98
4	5735	Wałbrzych-Gaj	Węgle kamienne	45 967 tys. ton	1912/99
5	264	Jedlinka	Baryty	37 tys. ton	-

Tabela 1. Zestawienie złóż położonych na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Mapa 5. Rozmieszczenie złóż na terenie gminy Jedlina-Zdrój

2. Uwarunkowania klimatyczne

Gmina Jedlina-Zdrój położona jest w strefie klimatu podgórskiego łagodnego i posiada właściwości lecznicze potwierdzone świadectwem wydanym przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk. Klimat na terenie gminy charakteryzuje się:

- średnioroczną temperaturą wynoszącą 5°C - 6°C,
- średnią temperaturę w styczniu wynoszącą -3°C - -2,5°C,
- średnią temperaturę w lipcu wynoszącą 14°C - 15°C,

³ Źródło: Bilans zasobów złóż kopalin w Polsce wg stanu na 31 XII 2020 r., Warszawa, Państwowy Instytut geologiczny, Państwowy Instytut Badawczy, rok 2021

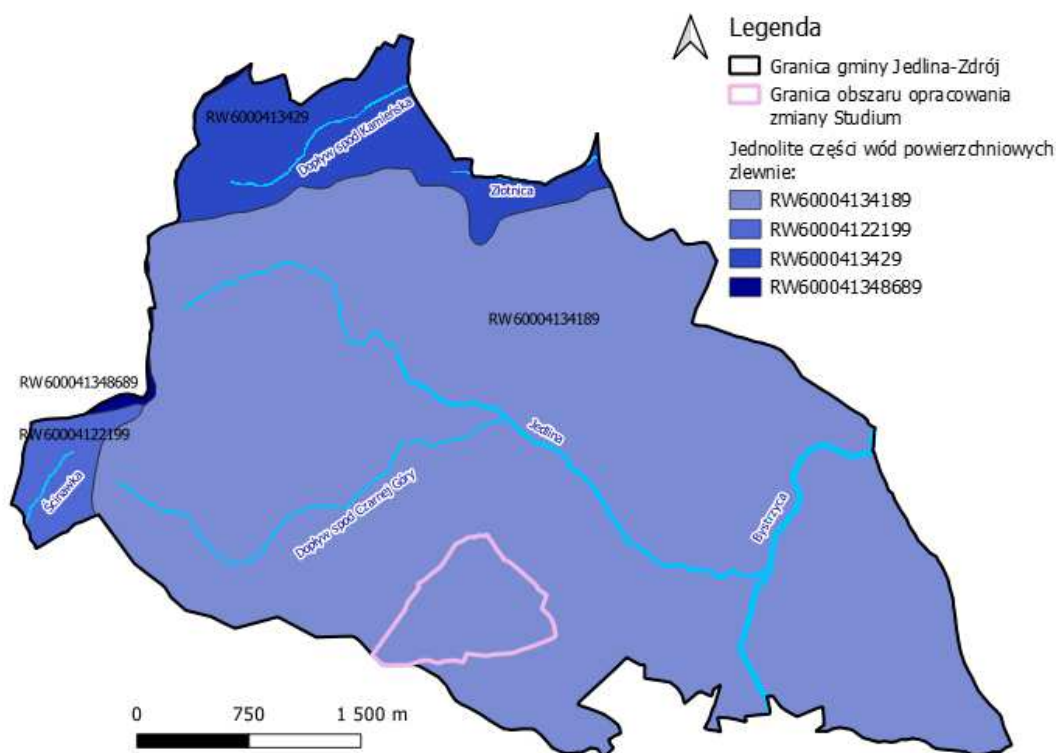
- średnią sumą godzin słonecznych wynoszącą 1550 godzin,
- średnią roczną prędkością wiatru wynoszącą 3,5 - 5 m/s,
- średnią roczną sumą opadów wynoszącą 950mm,
- średnią liczbą dni z opadem wynoszącą 176 dni.

3. Uwarunkowania wynikające z obecności wód powierzchniowych i podziemnych

3.1. Wody powierzchniowe

Obszar gminy Jedlina-Zdrój położony jest prawie w całości w zlewni rzeki Bystrzyca, będącej bezpośrednim lewym dopływem rzeki Odry. Północna część gminy położona jest w zlewni Złotnicy, która jest lewobrzeżnym dopływem Bystrzycy. Zachodnie krańce terenu gminy położone są w zlewni rzeki Pełcznica, będącej prawobrzeżnym dopływem Strzegomki. Południowozachodni obszar gminy zlokalizowany jest w zlewni rzeki Ścinawka, która jest lewym dopływem Nysy Kłodzkiej.

Na terenie gminy położona jest również rzeka Jedlina będąca lewym dopływem Bystrzycy (Mapa 5). Sieć rzeczna na terenie gminy Jedlina-zdrój charakteryzuje się znaczną asymetrią, wynikającą z terenów górskich i znacznej przepuszczalności skał wulkanicznych.

Mapa 6. Zlewnie Jednolitych części wód powierzchniowych na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Poniższa tabela przedstawia charakterystykę JCWP na obszarze gminy Jedlina-Zdrój.

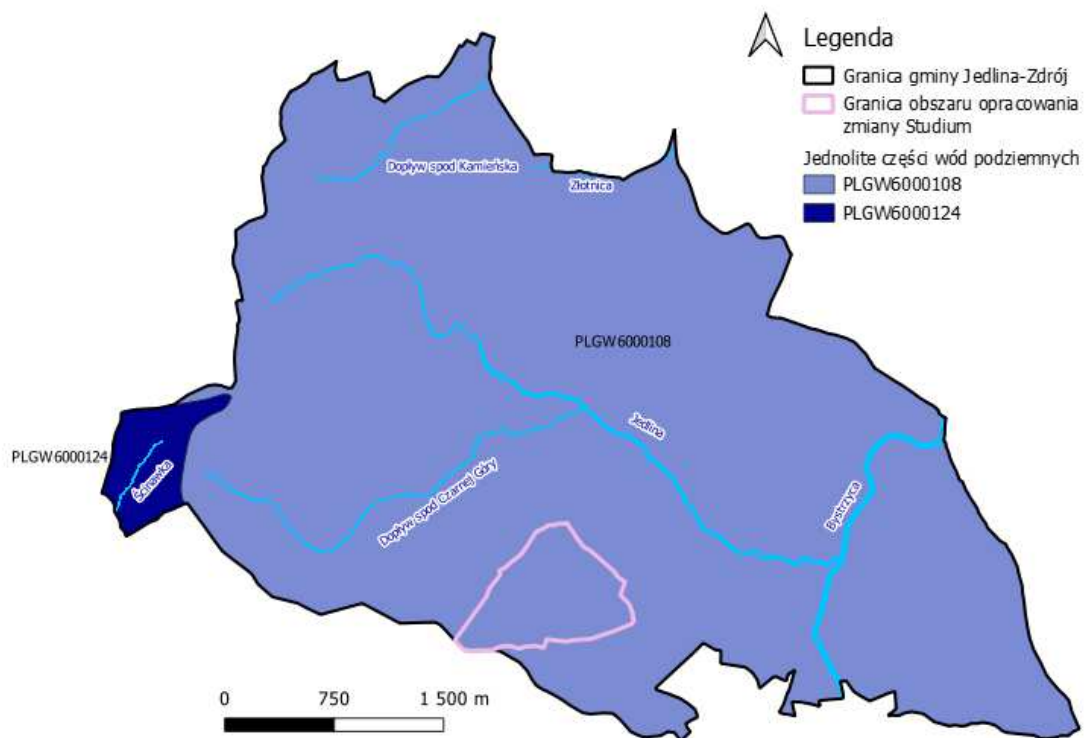
Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)	Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cele środowiskowe	Odstępstwa	Uzasadnienie odstępstwa	Termin osiągnięcia celów środowiskowych	Obszary chronione
Bystrzyca od źródła do Walimki	RW60004134189	SZCW	Umiarkowany	Dobry	Zły	-	niezagrożona	Dobry potencjał ekologiczny Dobry stan chemiczny	-	-	2015	OCHK107 Góry Bardzkie i Sowie PK114 Park Krajobrazowy Gór Sowich PK71 Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLH020038 Góry Kamienne PLH020071 Ostoja Nietoperzy Gór Swoich
Złotnica	RW6000413429	NAT	Umiarkowany	Dobry	Zły	presja komunalna	zagrożona	Dobry stan ekologiczny Dobry stan chemiczny	4(4) - 1	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które nie są wystarczające, aby zredukować tą presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. W związku z powyższym wskazano również działania uzupełniające, obejmujące przeprowadzenie pogłębionej analizy presji w celu zaplanowania działań ukierunkowanych na redukcję fosforu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.	2021	OCHK107 Góry Bardzkie i Sowie PK71 Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich

Nazwa JCWP	Kod JCWP	Status	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan (ogólny)	Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych	Cele środowiskowe	Odstępstwa	Uzasadnienie odstępstwa	Termin osiągnięcia celów środowiskowych	Obszary chronione
Pełcznica od źródła do Milikówki	RW600041348689	SZCW	Słaby	Dobry	Zły	presja komunalna	zagrożona	Dobry potencjał ekologiczny Dobry stan chemiczny	4(4) - 1	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.	2021	OCHK144 Kopuły Chełmca PK33 Książański Park Krajobrazowy PK71 Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLH020020 Przełom Pełcznicy pod Książem PLH020034 Dobromierz PLH020038 Góry Kamienne PLH020057 Masyw Chełmca REZ1287 Przełomy pod Książem koło Wałbrzycha OCHK335 Zawory PK71 Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLH020038 Góry Kamienne
Ścinawka od źródła do Potoku z Nowego Siodła	RW60004122199	SZCW/NAT	Umiarkowany	Dobry	Zły	presja komunalna	zagrożona	Dobry stan ekologiczny Dobry stan chemiczny	4(4) - 1	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować tę presję w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2021.	2021	OCHK335 Zawory PK71 Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLH020038 Góry Kamienne

Tabela 2. Charakterystyka Jednolitych części wód powierzchniowych zlokalizowanych na obszarze gminy Jedlina-Zdrój.

3.2. Wody podziemne

Gmina Jedlina-Zdrój nie jest położona w zasięgu któregośkolwiek Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Zgodnie z podziałem na jednolite części wód podziemnych teren gminy położony jest w zasięgu 2 JCWPd: PLGW6000108 oraz PLGW6000124 (Mapa 7), gdzie większość terenów leży w zasięgu PLGW6000108. Wody podziemne na terenie gminy znajdują się poniżej 200 m, a wody mineralne na głębokości poniżej 300 m w pasie od Jedliny-Zdrój przez Stare Bogaczowice w kierunku Bolkowa - są to szczawy wodorowęglanowo-sodowe. Ujęcia wód mineralnych znajdują się na Placu Zdrojowym (odwiert J-300) na głębokości 449 m oraz na zboczu wzgórza Rzepisko (odwiert J-600) na głębokości 365 m. W sierpniu 2008r. Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny z siedzibą w Warszawie wydał „Świadczenie potwierdzające właściwości lecznicze wody z odwiertu „J-300” w miejscowości Jedlina-Zdrój” (nr HU-74/WL/2008).

Mapa 7. Jednolite części wód podziemnych na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Tabela 3 przedstawia charakterystykę JCWPd na obszarze gminy Jedlina-Zdrój.

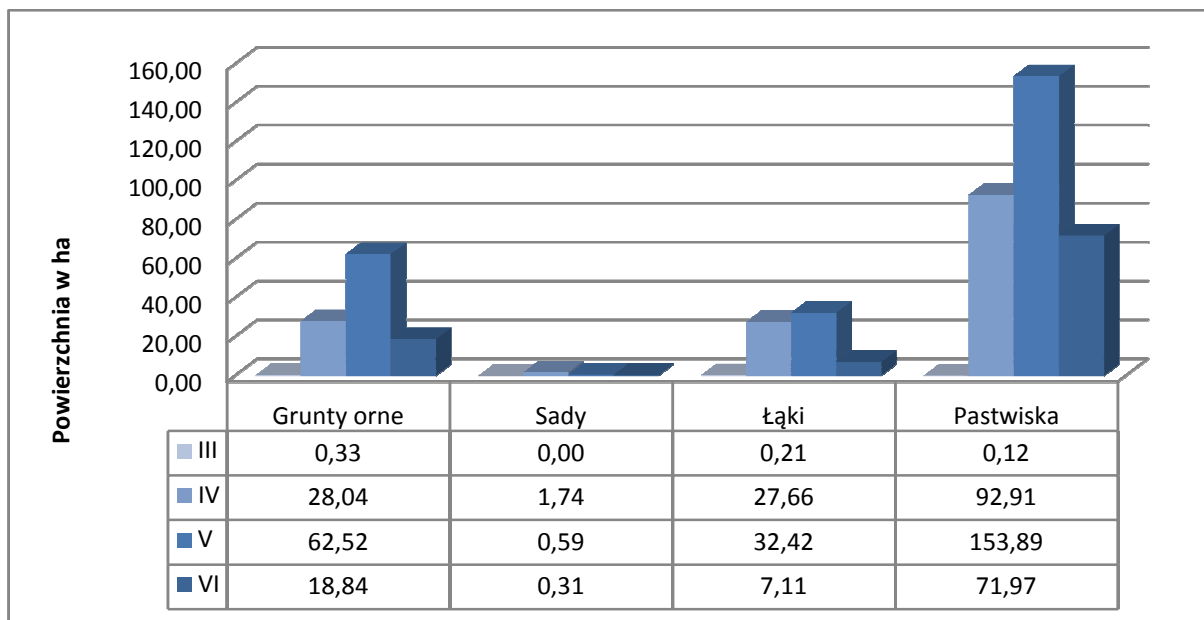
JCWPd	Kod JCWPd	Stan (ogólny)	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego	Presje/oddziaływania i zagrożenia antropogeniczne	Cele środowiskowe	Termin osiągnięcia celów środowiskowych	Odstępstwa	Uzasadnienie odstępstwa	Obszary chronione	Cel środowiskowy dla JCWPd przeznaczonych do poboru wody na potrzeby zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia
108	PLGW6000108	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	-	Dobry stan chemiczny Dobry stan ilościowy	2015	-	-	Rezerваты: Góra Radunia, Łąka Sulistrowicka, Góra Ślęza, Jezioro Daisy, Góra Choina, Bukowa Kalenica w Górach Sowich, Przełomy pod Książem koło Wałbrzycha. Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk: PLH020021 Wzgórza Kiełczyńskie, PLH020005 Kamionki, PLH020034 Dobromierz, PLH020020 Przełomy Pełcznicy pod Książem, PLH020040 Masyw Ślęzy, PLH020071 Ostoja Nietoperzy Gór Sowich, PLH020069 Las Pilczycki, PLH020055 Przeplatki nad Bystrzycą, PLH020038 Góry Kamienne, PLH020094 Modraszki koło Opoczki, PLH020073 Ludów Śląski, PLH020036 Dolina Widawy, PLH020057 Masyw Chełmca, PLH020099 Kiełczyn, PLH020082 Wzgórza Niemczańskie, PLH020103 Łęgi nad Bystrzycą. Natura 2000 - obszary specjalnej ochrony ptaków: PLB020004 Zbiornik Mietkowski, PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie	Jakość wody do spożycia nie powinna ulegać pogorszeniu
124	PLGW6000124	dobry	dobry	dobry	niezagrożona	-	Dobry stan chemiczny Dobry stan ilościowy	2015	-	-	Natura 2000 - specjalne obszary ochrony siedlisk: PLH020038 Góry Kamienne. Natura 2000 - obszary specjalnej ochrony ptaków: PLB020010 Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie	Jakość wody do spożycia nie powinna ulegać pogorszeniu

Tabela 3. Charakterystyka Jednolitych części wód podziemnych zlokalizowanych na obszarze gminy Jedlina-Zdrój.

4. Uwarunkowania glebowe⁴

Na terenie gminy Jedlina-Zdrój występują gleby typowe dla regionu sudeckiego, a rozmieszczenie typów gleb podporządkowane jest rzeźbie terenu. W rejonie Gór Czarnych występują głównie gleby brunatne kwaśne, natomiast w rejonie Gór Wałbrzyskich występują one na przemian z rankerami. W okolicach doliny rzeki Bystrzyca występują mady rzeczne, a na terenach zabudowanych przeważają gleby antropogeniczne o miąższości do 2 m.

Na terenie gminy występują klasy bonitacyjne od III do VI. Grunty orne dobrej jakości stanowią zaledwie 0,33% ogółu, natomiast grunty orne średniej klasy bonitacyjnej stanowią 18,31%. Największą część, aż 62,52% stanowią grunty klasy V, a grunty klasy VI stanowią 18,84% wszystkich gruntów ornych. Podobnie jest w przypadku użytków zielonych, gdzie również nie występuje I oraz II klasa bonitacyjna, a klasa III stanowi znikomy procent - 0,05% w przypadku łąk i 0,03% w przypadku pastwisk. W przypadku sadów nie występuje klasa bonitacyjna średniej jakości. Użytki zielone klasy bonitacyjnej średniej jakości stanowią 31,45% (najwięcej pastwiska - 23,89%, najmniej sady - 0,45% ogółu użytków zielonych). Klasa bonitacyjna V i VI stanowi kolejno 48,06% i 20,41% wszystkich użytków. Największy procent użytków zielonych stanowią pastwiska - 39,57% klasa V i 18,5% klasa IV, najmniej powierzchni zajmują sady - 0,15% stanowi klasa bonitacyjna słabej jakości, a 0,08% stanowi klasa bonitacyjna jakości bardzo słabej. Wykres 1 przedstawia powierzchnie gruntów ornych i użytków zielonych w poszczególnych kategoriach w hektarach.

Wykres 1. Powierzchnia gruntów ornych, użytków zielonych, sadów, łąki i pastwisk w gminie Jedlina-Zdrój.

⁴ Źródło: Gmina Jedlina-Zdrój opracowanie ekofizjograficzne; Jedlina-Zdrój; Robert Boryczka, Barbara Jankowska; rok: 2017

5. Uwarunkowania wynikające z fauny i flory

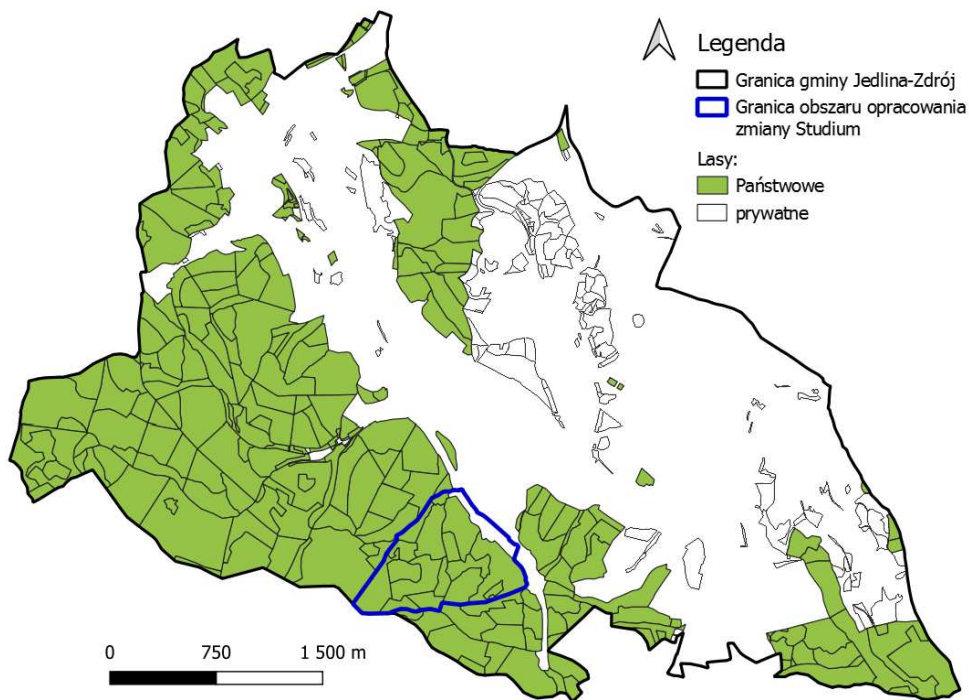
Dla obszaru planu została wykonana inwentaryzacja przyrodnicza (*Inwentaryzacja przyrodnicza wraz z oceną wpływu na środowisko na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jedlina Zdrój, AVESNATURE Sp. z o.o., A. Gorczewski, E. Gumowska-Wojtach, W. Grzesiak, Wrocław, lipiec 2023*). Celem inwentaryzacji było zidentyfikowanie walorów przyrodniczych obszaru wraz z oceną wpływu na środowisko na potrzeby zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jedlina Zdrójw zasięgu oddziaływania planowanej kolei gondolowej.

Inwentaryzacja wykazała wysokie walory przyrodnicze i wysoką bioróżnorodność omawianego obszaru. Obszar w większości zajmuje zwarty drzewostan na zboczu gór Jedliniec i Wawrzyniak. Drzewostan jest dojrzały i różnorodny zarówno w swojej strukturze pionowej jak w składzie gatunkowym. O dużej wartości przyrodniczej lasu stanowi fakt iż w jego obrębie znajdują się 3 płyty chronionych siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej UE o łącznej powierzchni około 19,32 ha co stanowi około 33% powierzchni całego kompleksu leśnego w obrębie inwentaryzowanego obszaru. Dodatkowo stwierdzono 16 stanowisk chronionych mchów i roślin, a także dużą różnorodność lęgowych ptaków – wykazano 36 gatunków, w tym 2 z załącznika I Dyrektywy Ptasiej UE.

5.1. Szata roślinna

Stopień lesistości gminy Jedlina-Zdrój wynosi 50,4% (896,99 ha) i jest nieznacznie wyższy niż średnia lesistość powiatu wałbrzyskiego (41,3%) i prawie dwukrotnie wyższy niż średnia lesistość województwa dolnośląskiego (29,9%). Grunty leśne publiczne obejmują powierzchnię 855,99 ha, z czego 795,34 ha jest w zarządzie Lasów Państwowych administrowanych przez Nadleśnictwo Wałbrzych. Lasy prywatne stanowią 4,57% lasów na terenie gminy i zlokalizowane są głównie w północnowschodniej części gminy (Mapa 8).⁵

⁵Źródło: GUS - Kategoria: Leśnictwo i łowiectwo; Grupa: Leśnictwo wszystkich form własności; Podgrupa: Powierzchnia gruntów leśnych; Rok: 2020; <https://bdl.stat.gov.pl/>

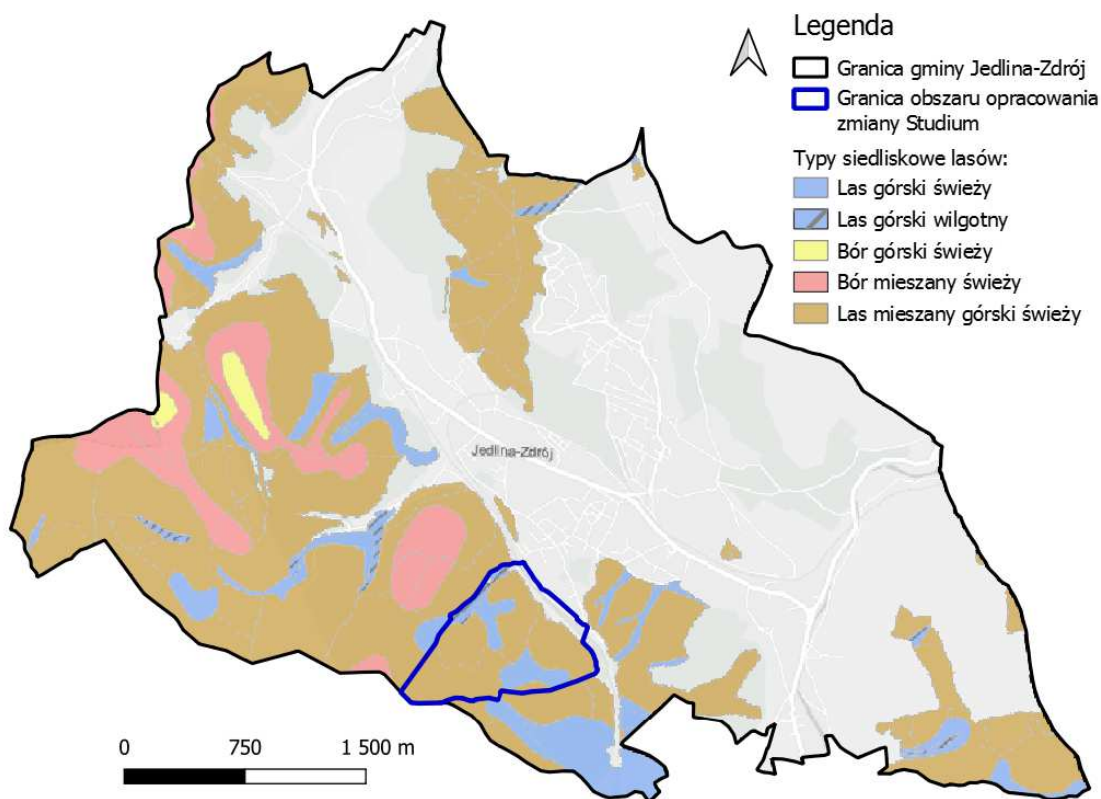
Mapa 8. Lasy Państwowe i prywatne na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Zgodnie z podziałem regionalizacji geobotanicznej Polski Matuszkiewicza⁶ gmina Jedlina Zdrój należy do:

- Działu Sudeckiego;
 - Krainy Sudetów;
 - Podkrainy Zachodniosudeckiej;
 - Okręgu Zewnętrznych Pasm Sudetów Środkowych;
 - Gór Wałbrzyskich Południowych.

Większość lasów na terenie gminy Jedlina-Zdrój stanowią lasy mieszane górskie świeże, gdzie występują głównie buki i świerki. Na terenie gminy występują również lasy górskie świeże i wilgotne, charakteryzujące się przewagą występowania jodły i buka w lasach świeżych oraz jodły, buka i jaworu w lasach wilgotnych. W południowo zachodniej części gminy występuje typ siedliskowy lasu: bór mieszany świeży oraz bór górski świeży, gdzie przeważa drzewostan świerkowy (Mapa 9). Najliczniejszą grupę stanowią drzewa w wieku 40-100 lat.

⁶ Źródło: Regionalizacja geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz; Warszawa; IGiPZ PAN; rok: 2008

Mapa 9. Typy siedliskowe lasów na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Podczas inwentaryzacji terenowej wykonanej w 2023 r. na terenie planu zidentyfikowano 3 płyty siedlisk chronionych:

- 9110 - kwaśne buczyny (SubAll. *Luzulo-Fagenion*)
- 9130 - żyzne buczyny (SubAll. *Dentarioglandulosae-Fagenion*, SubAll. *Galio odorati-Fagenion*)
- 9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (All. *Tilioplatyphyllis-Acerionpseudoplatani*)

9110 - kwaśne buczyny (SubAll. *Luzulo-Fagenion*)

Siedlisko zlokalizowane na południowym wschodzie terenu inwentaryzacji. Drzewostan zdominowany jest przez buka pospolitego (*Fagussylvaticae*) z bardzo małą domieszką świerka pospolitego (*Picea bies*). Drzewostan silnie zwarty. Warstwa bardzo słabo rozwinięta, miejscami pojedyncze osobniki buka pospolitego. W warstwie runa zinwentaryzowano kosmatkę gajową (*Luzulaluzuloides*) śmiałka pogiętego (*Deschampsiaflexuosa*) oraz trzcinnika leśnego (*Calamagrostisarundinacea*). Warstwa zielna

bardzo uboga. Miejscami występuje nerecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*) oraz borówka czarna (*Vaccinium myrtillus*).

9130 - żyzne buczyny (SubAll. *Dentarioglandulosae-Fagenion*, SubAll. *Galio odorati-Fagenion*)

Płat siedliska zlokalizowany na północnym zachodzie opisywanego terenu. W drzewostanie występuje buk pospolity (*Fagus sylvatica*) miejscami z domieszką świerka pospolitego (*Picea abies*) i klona jawora (*Acer pseudoplatanus*). Warstwa krzew rozwinięta z podrostem buka i klona jawora. Runo bogatsze niż w kwaśnej buczynie. Pośród traw rozpoznano kostrzewę leśną (*Festuca altissima*), jęczmieniec zwyczajny (*Hordelymus europaeus*), perlówkę (*Melica spp.*) oraz prosownicę rozpięchłą (*Milium effusum*). Zaobserwowano występowanie dwóch żywców: cebulkowego (*Dentaria bulbifera*) i dziewięciolistnego (*Dentaria enneaphyllo*). W miejscach żyzniejszych zinwentaryzowano macierzankę wonną (*Galium odoratum*), przynęta purpurowego (*Prenanthes purpurea*), trędownika bulwiastego (*Scrophularianodosa*), miódunkę ćmę (*Pulmonaria obscura*), niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*), nawłóć późna (*Solidago gigantea*), przetacznika górskiego (*Veronica montana*), turzycę leśną (*Carex sylvatica*), kokoryczkę wielokwiatową (*Polygonatum multiflorum*), szczyra trwałego (*Mercurialis perennis*), pierwiosnka wyniosłego (*Primula elatior*) oraz niecierpka pospolitego (*Impatiens noli-tangere*).

9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (All. *Tilioplathyllis-Acerion pseudoplatani*)

Kadłubowe siedlisko zlokalizowane na wschodzie inwentaryzowanego terenu. Zniekształcone. W drzewostanie buk pospolity (*Fagus sylvatica*) z domieszką klona jawora (*Acer pseudoplatanus*), wiązu górskiego (*Ulmus glabra*) z pojedynczymi osobnikami lipy drobnolistnej (*Tilia cordata*) i świerka pospolitego (*Picea abies*). Warstwa krzewów słabo rozwinięta. Runo bogate w paprocie wietlica samicza (*Athyrium filix-femina*), nerecznica szerokolistna (*Dryopteris dilatata*), nerecznica samcza (*Dryopteris filix-mas*). Warstwę trawiastą stanowią kostrzewa leśna (*Festuca altissima*), trzcinnik leśny (*Calamagrostis arundinacea*), turzyca leśna (*Carex sylvatica*). Towarzyszą im rośliny zielne: naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea*), niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiens parviflora*), przetacznik górski (*Veronica montana*), szalwia lepka (*Salvia glutinosa*), macierzanka wonna (*Galium odoratum*), czyściec leśny (*Stachys sylvatica*), sałatnica leśna (*Aposeris foetida*), jeżyna (*Rubus spp.*) oraz pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*).

o 1mm. Rośnie na glebach średnio próchnicznych, w lasach liściastych i na skrajach borów mieszanych.

Fotografia. 1. Podkolan biały (*Platanthera biforia*)

- **Kukulka plamista (*Dactylorhizamaculata*)** – 1 stanowisko

Blina do 70 cm wysokości, o bulwach głęboko pociętych na wąskie odcinki. Łodyga pełna, w górze często fioletowo nabiegła, z 4-10 liśćmi. Liście lancetowate lub odwrotnie jajowate, zaostrzone lub tępe zwykle z fioletowymi lub brunatnymi plamami. Kwiaty od jasno do ciemnoróżowych. Rzadko białe, zbierane w gęsty początkowo stożkowaty, a później kłosokształtny kwiatostan. Warzka długości 5-10mm szersza niż dłuższa. Ostroga smukła. Zalążnia skręcona. Owocem jest torebka rozdęta, długości do 15mm.

- **Turzyca rozsunięta (*Carexdivulsa*)** – 2 stanowiska

Roślina kępowa, łodyga cienka, wzniesiona dłuższa od liści. Liście podłużne o szerokości 2-3mm. Kwiaty zebrane w kłosy, przy czym kwiaty pręcikowe (męskie) znajdują się u ich szczytu, kwiaty słupkowe (żeńskie) znajdują się poniżej. Kwiaty wyrastają w kątach białawych przysadek. Kwiaty żeńskie ze słupkiem zakończonym dwoma znamionami. Owocem orzeszek otoczony pęcherzykiem. Pęcherzyk zielony, gładki (bez widocznych nerwów), z przodu wypukły, z tyłu płaski.

- **Naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*)** – 1 stanowisko

Roślina dochodząca do 120 cm wysokości. W górnej części okryta gęstymi, drobnymi włoskami. Liście w pierwszym roku wegetacji w postaci różyczki, w drugim roku wyrasta

Łodyga z liśćmi i kwiatami, ulistniona skrętolegle. Liście duże, drobno ząbkowane, z wyraźnymi nerwami. Kwiaty wyrastają w górnej części łodygi, tworząc jednostronne zazwyczaj grono. Żółte z brunatnymi plamami, wewnątrz ciemniejsze. Korona kwiatu o kształcie dzwonu wewnątrz owłosiona. W kielichu kwiatowym jeden słupek i cztery pręciki - dwa wyższe, a dwa niższe. Owocem jest torebka o jajowatym kształcie pokryta gruczołami, pękająca wzdłużnie.

- **Pierwiosnek wyniosły (*Primulaelatior*)** – 3 stanowiska

Roślina niewysoka do 40 cm, tworzy rozety. Liście silnie pomarszczone, owłosione szeroko lancetowate lub owalne o grubym ogonku. Kwiaty pięciokrotne, zrosłopłatkowe, koloru jasnożółtego lub słomkowego o owłosionych szypułkach. Osadzone po kilka do kilkunastu na podbaldachach, zwisające o średnicy korony do 2 cm. Kielich w czasie kwitnienia przylega do rurki korony. Korona żółta, z ciemniejszym pomarańczowym pierścieniem wokół gardzieli. Brzeg płatków prosty. Owocem jest torebka torebka dłuższa niż kielich z nasionami o długości ok. 1,5 mm.

Fotografia. 2. Kukulka plamista (*Dactylorhizamaculata*)

Fotografia. 3. Turzyca rozsunięta (*Carexdivulsa*)

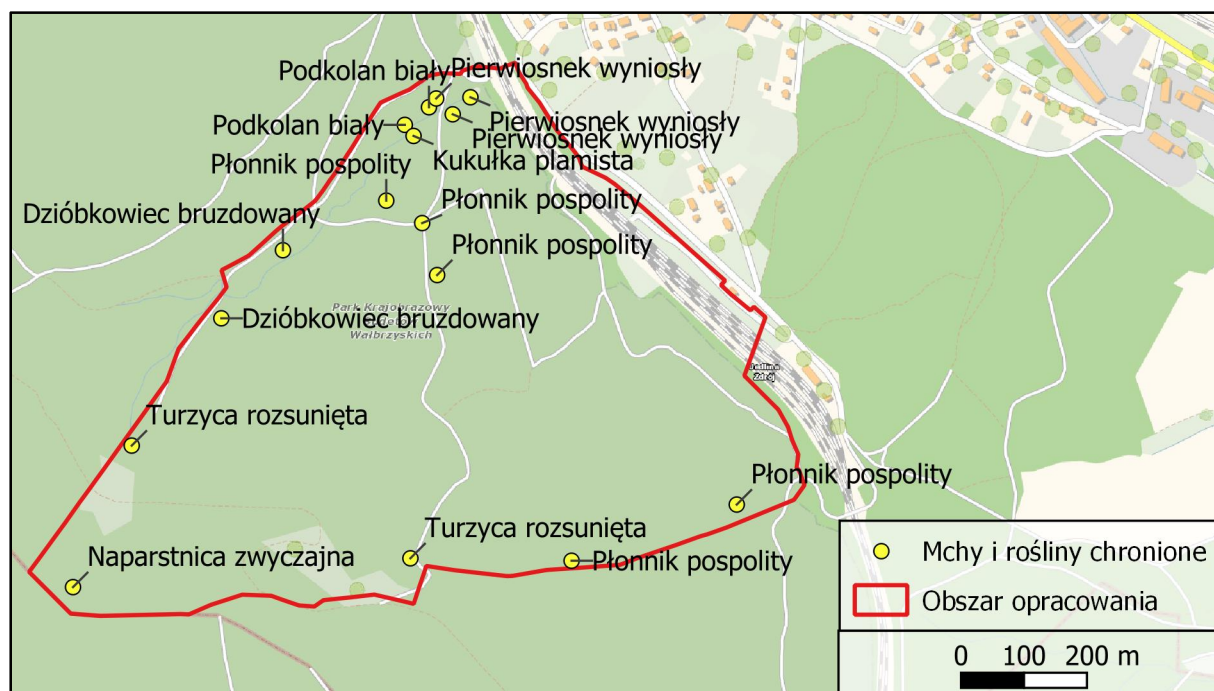

Fotografia. 4. Naparstnica zwyczajna (*Digitalis grandiflora*)

Tabela 5. Wykaz roślin chronionych (Cz – ochrona częściowa, Ś – ochrona ścisła).

Lp.	Nazwa krajowa	Nazwa naukowa	Status	Współrzędne
1	Podkolan biały	<i>Platanthera biforia</i>	Cz	311931,56 319849,69
				311893,24 319821,78
2	Kukułka plamista	<i>Dactylorhizamaculata</i>	Cz	311907,11 319804,26
3	Naparstnica zwyczajna	<i>Digitalis grandiflora</i>	Cz	311366,48 319089,77
4	Turzyca rozsunięta	<i>Carexdivulsa</i>	Ś	311902,10

				319135,40
				311459,66
				319313,88
5	<i>Pierwiosnek wyniosły</i>	<i>Primulaeclatior</i>	Cz	311943,11
				319863,56
				311969,29
				319838,53
				311997,40
				319865,48

Mapa 11. Mchy i rośliny chronione w granicach terenu opracowania

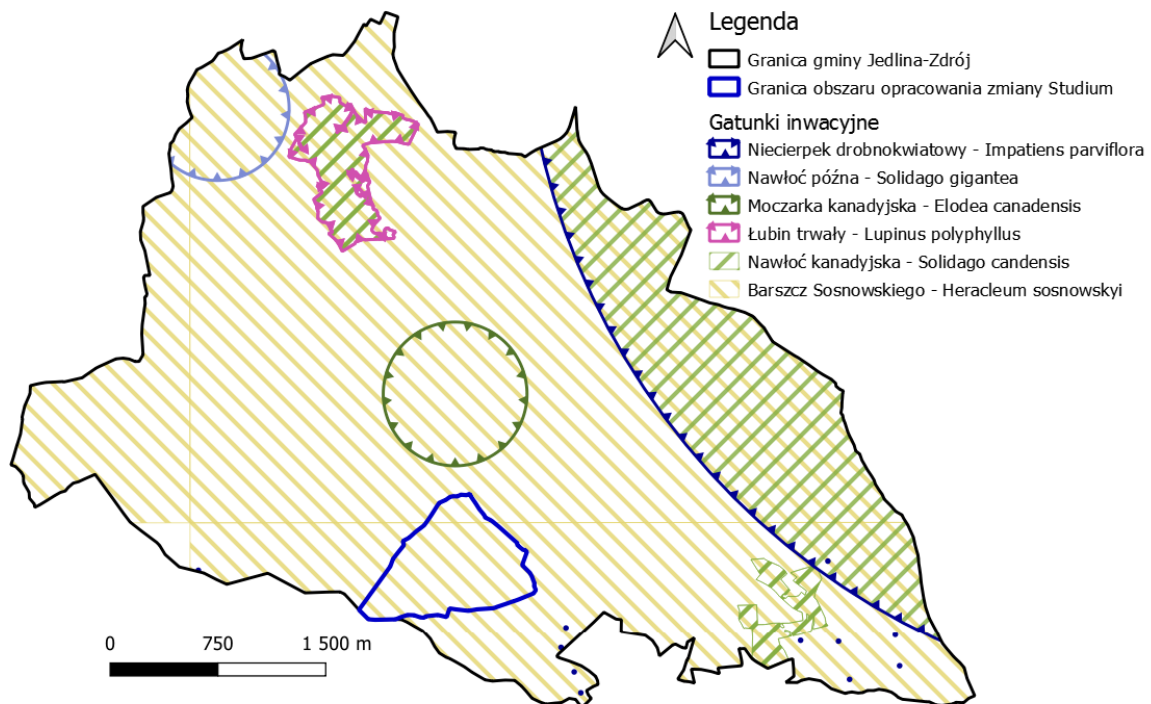
Rośliny inwazyjne

Na terenie gminy Jedlina-Zdrój występuje 6 gatunków roślin inwazyjnych (Mapa 10). Do gatunków mało inwazyjnych na terenie gminy należą Niecierpek drobnokwiatowy (północno-wschodnia granica gminy) oraz Moczarka kanadyjska (centralny obszar gminy). Do gatunków średnio inwazyjnych należą Nawłoc późna (zachodnia granica gminy), Łubin trwały (zachodnia część gminy) i Nawłoc kanadyjska (północno-wschodnia granica i zachodnia część gminy). Jedynym gatunkiem bardzo inwazyjnym występującym na obszarze gminy jest Barszcz Sosnowskiego, który obejmuje zasięgiem prawie cały jej teren⁷. Charakteryzują się wybitną ekspansywnością, wypierają gatunki rodzime i zmieniają, często nieodwracalnie charakter siedlisk. Należą do nich na obszarze planu:

- Czeremcha amerykańska (*Prunusserotina*),
- Dąb czerwony (*Quercus rubra*),
- Klon jesionolistny (*Acer negundo*),

⁷ Źródło: <http://projekty.gdos.gov.pl/igo-lista-inwazyjnych-gatunkow-obcych-roslin>;

- Naparstnica purpurowa (*Digitalis purpurea*),
- Nawłóć kanadyjska (*Solidagocanadensis*),
- Nawłóć późna (*Solidagogigantea*),
- Niecierpek drobnokwiatowy (*Impatiensparviflora*).

Mapa 12. Gatunki inwazyjne na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Gatunki inwazyjne mogą negatywnie oddziaływać na środowisko, gospodarkę lub zdrowie człowieka. Szczególnie negatywnie wpływają na różnorodność biologiczną poprzez zmniejszanie populacji lub wypieranie gatunków rodzimych. Do negatywnych skutków występowania powyższych gatunków inwazyjnych należą:

- Niecierpek drobnokwiatowy - możliwość wypierania gatunków rodzimych z runa oraz zaburzanie właściwości fizycznych, chemicznych i biologicznych gleby;
- Nawłóć późna - spadek różnorodności biologicznej poprzez hamowanie kiełkowania i wzrostu innych gatunków roślin;
- Moczarka kanadyjska - tworzenie się masowych skupisk na terenach rowów melioracyjnych i kanałów, które zaburzają ich funkcjonowanie;
- Łubin trwały - możliwość spadku ogólnej liczebności stawonogów nawet o ok. 45%, wypieranie innych gatunków roślin;

- Nawłóć kanadyjska - hamowanie kiełkowania i wzrostu innych gatunków roślin, co przyczynia się do spadku bioróżnorodności, dodatkowo powoduje spadek zapylania roślin łąkowych;
- Barszcz Sosnowskiego - obniżenie stanu zachowania niektórych typów siedlisk przyrodniczych, ponadto jest niebezpieczny dla zdrowia i życia ludzi oraz zwierząt hodowlanych i domowych.

5.2. *Fauna*

Na terenie gminy Jedlina-Zdrój odnotowano występowanie:

- 7 gatunków ryb i minogów w tym jeden gatunek objęty ochroną;
- 5 gatunków płazów, które są bardzo cenne i rzadkie w tym regionie - wszystkie gatunki objęte są ochroną;
- 4 gatunków gadów objętych ochroną, bardzo cennych i rzadko występujących w całym regionie;
- 83 gatunków ptaków, z czego 81 objętych jest ochroną gatunkową a 2 ochroną częściową (9 gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej UE, 2 gatunki zagrożone w skali całej Polski oraz 9 gatunków potencjalnie zagrożonych na Śląsku);
- 23 gatunków ssaków - 5 gatunków ssaków objętych jest ochroną gatunkową, a 3 podlega ochronie częściowej (z czego jeden jest gatunkiem bardzo rzadko występującym na tym terenie);
- 7 gatunków nietoperzy objętych ochroną⁸.

Bezkregowce

W trakcie prac wykazano jedno stanowisko chronionego bezkregowca – winniczka *Helixpomatia*. Gatunek ten objęty jest ochroną częściową.

Płazy

W niewielkim zbiorniku wodnym w północnej części obszaru objętego inwentaryzacją stwierdzono stanowisko rozrodcze żaby trawnej *Rana temporaria*. Wykazano 4 godujące osobniki oraz skrzek. Dodatkowo w rejonie ul. Dworcowej stwierdzono 1 martwego osobnika ropuchy szarej *Bufo bufo*. Obydwa w/w gatunki objęte są ochroną częściową.

Gady

⁸ Źródło: Gmina Jedlina-Zdrój opracowanie ekofizjograficzne; Jedlina-Zdrój; Robert Boryczka, Barbara Jankowska; rok: 2017

Wykazano 1 stanowisko chronionego gada – jaszczurki zwinki *Lacerta agilis*. Położone jest ono w rejonie drogi w części szczytowej góry Jedliniec. Zwinka objęta jest częściową ochroną gatunkową.

Ptaki

W trakcie prac stwierdzono 3 stanowiska należące do 2 gatunków ptaków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej UE. Były to:

- Dzięcioł czarny *Dryocopus martius* – 1 para (znaleziono zajętą dziuple)
- Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* – 2 rewiry

Stanowiska dzięcioła czarnego oraz 1 z rewirów dzięcioła zielonosiwego znajdowały się w obrębie kompleksu leśnego zajmującego zdecydowaną większość inwentaryzowanej powierzchni. Drugi rewir dzięcioła zielonosiwego znajdował się zadrzewieniach wzdłuż linii kolejowej.

Poza ptakami z załącznika I Dyrektywy Ptasiej UE wykazano 34 inne gatunki ptaków. Ich wykaz, szacunek liczebności oraz status prezentuje tabela nr 8.

Tab. 8. Wykaz ptaków lęgowych na inwentaryzowanej powierzchni.

Lp	gatunek	szacunek liczebności	status (kat. lęgowa)	ochrona	uwagi
1	bogatka <i>Parus major</i>	min. 6 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	
2	czeczotka <i>Acanthis falmmea</i>	1 para	kat. B (PR)	ściśła	podgatunek: czeczotka brązowa <i>A. flammeacabaret</i>)
3	czubatka <i>Lophophanes cristatus</i>	2 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
4	czyż <i>Spinus spinus</i>	5-6 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	
5	dzięcioł duży <i>Dendrocopus major</i>	3-4 pary	kat. B (TE)	ściśła	
6	gil <i>Pyrrhuloxia pyrrhuloxia</i>	1 para	kat. B (PR)	ściśła	
7	grubodziób <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	0-1 rewir	kat. A (S)	ściśła	
8	grzywacz <i>Columba palumbus</i>	5-7 rewirów	kat. B (TE)	łowny	
9	jastrząb <i>Accipiter gentilis</i>	0-1 rewir	kat. A (O)	ściśła	
10	kapturka <i>Sylvia atricapilla</i>	ca 10 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	
11	kos	4-5 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	

	Turdusmerula				
12	kowalik Sitta europea	3-5 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	
13	krogulec Accipiternisus	0-1 rewir	kat. A (O)	ściśła	
14	krzyżodziób świerkowy Loxia curvirostra	1 para	kat. B (PR)	ściśła	
15	krzyżówka Anas platyrhynchos	1 para	kat. B (PR)	łowny	
16	Modraszka Cyanistes caeruleus	min. 4 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
17	mysikrólik Regulus regulus	2 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
18	Myszołów Buteo buteo	1 para	kat. C (WYS)	ściśła	
19	paszkot Turdus viscivorus	3 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
20	pełzacz leśny Certhia familiaris	1 rewir	kat. B (TE)	ściśła	
21	piecuszek Phylloscopus trochilus	1 rewir	kat. B (TE)	ściśła	
22	pierwiosnek Phylloscopus collybita	1 rewir	kat. B (TE)	ściśła	
23	pliszka górską Motacilla cinerea	0-1 rewir	kat. A (O)	ściśła	
24	pokrzywnica Prunella modularis	3-4 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
25	puszczyk Strix aluco	2 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
26	rudzik Erithacus rubecula	2-3 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
27	siniak Columba oenas	2 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
28	słonka Scolopax rusticola	0-1 rewir	kat. A (S)	łowny	
29	sosnowka Parus ater	min. 3 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
30	sójka Garrulus glandarius	0-1 rewir	kat. A (O)	ściśła	
31	strzyżek Troglodytes troglodytes	3 rewiry	kat. B (TE)	ściśła	
32	śpiewak Turdus philomelos	ca 7 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	
33	zięba Fringilla coelebs	min. 10 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	
34	zniczek Regulus ignicapilla	ca 10 rewirów	kat. B (TE)	ściśła	

Ssaki (bez nietoperzy)

W trakcie prowadzonej inwentaryzacji nie stwierdzono stanowisk chronionych gatunków ssaków. Niemniej dane Polskiego Atlasu Ssaków PAN (<https://www.iop.krakow.pl/Ssaki/gatunek/101>) wskazując na występowanie wilka *Canis lupus* w tym rejonie. Warunki siedliskowe na inwentaryzowanym terenie należy określić jako odpowiadające temu gatunkowi.

Nietoperze

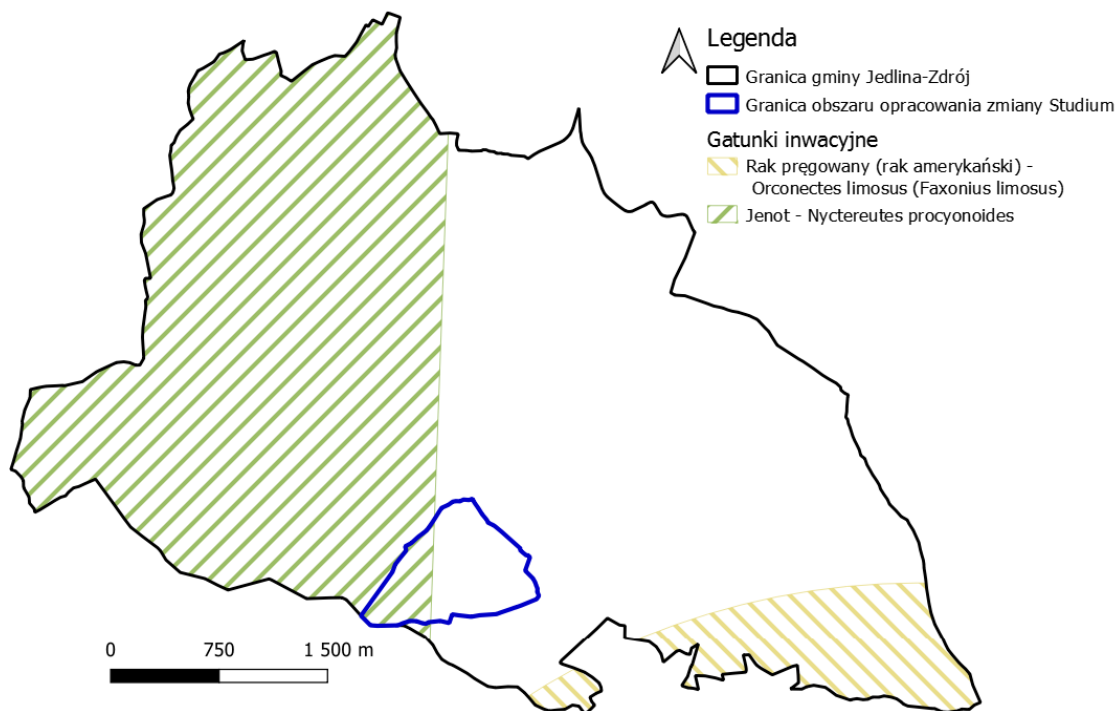
W trakcie prac nie wykazano obecności kolonii rozrodczych nietoperzy. Sesje nagraniowe wykazały występowanie 2 gatunków nietoperzy wykorzystujących inwentaryzowany obszar jako żerowisko. Był to karlik malutki *Pipistrellus pipistrellus* i nocek wąsatek *Myotis mystacinus*. Oba w/w gatunki objęte są ścisłą ochroną

Zwierzęta inwazyjne

Na obszarze gminy Jedlina-Zdrój występują 2 gatunki zwierząt inwazyjnych: Jenot w zachodniej części gminy oraz rak pręgowany na południowo-wschodnim obszarze. Jenot jest gatunkiem średnio inwazyjnym i może oddziaływać na środowisko przyrodnicze głównie poprzez przenoszenie pasożytów i chorób m.in.: wściekliznę oraz świerzby. W mniejszym stopniu oddziałuje poprzez drapieżnictwo i konkurencję z gatunkami rodzimymi.

Rak pręgowany należy do gatunku bardzo inwazyjnego i w szczególności zagraża populacji raka szlachetnego poprzez konkurencyjność i przenoszenie choroby śmiertelnej - dzumy. Może również mieć niekorzystny wpływ na inne wodne organizmy - głównie bezkręgowce i rośliny, a także na abiotyczne elementy ekosystemu (Mapa 11).⁹

⁹ Źródło: <http://projekty.gdos.gov.pl/igo-lista-inwazyjnych-gatunkow-obcych-zwierzat>

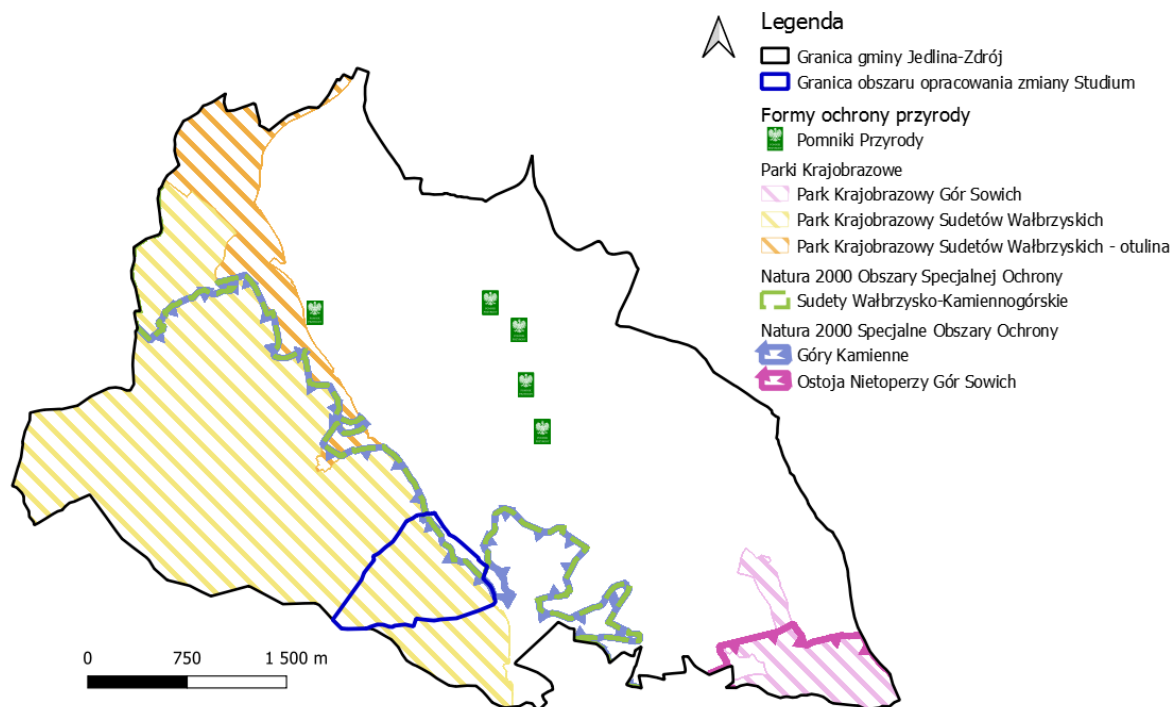

Mapa 13. Inwazyjne gatunki zwierząt na terenie gminy Jedlina-Zdrój

5.3. Chronione elementy środowiska

Na terenie gminy Jedlina-Zdrój występują następujące formy ochrony przyrody wymienione w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Mapa 12):

- Pomniki przyrody;
- Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich wraz z otuliną;
- Park Krajobrazowy Gór Sowich;
- Obszar Natura 2000: Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie (PLB020010);
- Obszar Natura 2000: Góry Kamienne (PLH020038);
- Obszar Natura 2000: Ostoja Nietoperzy Gór Sowich (PLH020071).

Mapa 14. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Park Krajobrazowy Gór Sowich ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 7/91 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 8 listopada 1991 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Gór Sowich (Dz. Urz. z 1991 r. Nr 15, poz. 159). Aktem prawnym aktualnie obowiązującym jest Rozporządzenie Nr 6 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 15 maja 2006 roku w sprawie Parku Krajobrazowego Gór Sowich (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 101, poz. 1718), które zostało zmienione Rozporządzeniem Nr 20 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 12 listopada 2008 roku (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 303, poz. 3495). Położony jest na terenie gmin Jedlina-Zdrój, Bielawa, Dzierżoniów, Pieszyce, Stoszowice, Walim, Głuszyca, Nowa Ruda. Do jego głównych celów należy ochrona wartości przyrodniczych oraz zachowanie geologicznej i geomorfologicznej różnorodności i krajobrazu rolniczego i kulturowego, a także ochrona wartości historycznych powiązanych z osadnictwem, kopalnictwem oraz okresem II wojny światowej. Park Krajobrazowy Gór Sowich obejmuje powierzchnię 8140,67 ha i położony jest na wysokości od 450 m do 1015 m n.p.m. Jego głównym walorem jest duża lesistość, którą stanowią głównie lasy dolnoreglowe oraz mieszane. Park charakteryzuje się urozmaiconą rzeźbą terenu i różnorodnym krajobrazem. Występujące tu gatunki chronione roślin to m.in.: cis pospolity, bluszcz pospolity, wawrzynek wilczełyko, arnika górską, dziewięsił bezłodygowy, lilia złotogłów, śnieżyca wiosenna, śnieżyczka przebiśnieg, zimowit jesienny. Pod względem fauny teren parku podobny jest do

innych części Sudetów. Z gatunków chronionych występuje to m.in.: łasica, sowa włochata, dzięcioł czarny, pustułka, bocian biały i czarny, ropucha szara, kumak górski.

Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich wraz z otuliną ustanowiony został Rozporządzeniem Nr 20/98 Wojewody Wałbrzyskiego z dnia 29 grudnia 1998 r. w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich (Dz. Urz. z 1998 r. Nr 34, poz. 261). Aktem prawnym, który obecnie obowiązuje jest Rozporządzenie Nr 7 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 27 lutego 2008 roku w sprawie Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 63, poz. 810). Park położony jest na terenie gmin Jedlina-Zdrój, Czarny Bór, Mioszów, Wałbrzych, Boguszów-Gorce, Głuszyca, Kamienna Góra. Do głównych celów Parku należy zachowanie krajobrazu oraz wartości kulturowych i historycznych powiązanych z rozwojem osadnictwa i kopalnictwa, a także ochrona wartości przyrodniczych, w tym elementów przyrody nieożywionej związanych m.in. z działalnością wulkaniczną. Park Krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich obejmuje powierzchnię 6493 ha. Najwyższym punktem w Parku jest Waligóra - 936 m n.p.m., a najniżej położone tereny leżą na wysokości ok. 400 m n.p.m. Charakterystycznymi elementami przyrody nieożywionej występującymi na tym terenie są m.in.: kamieniołom riolitu na północno wschodnim stoku góry Barbarka, "Szczeliny Wiatrowe" w Paśmie Lesistej, Małpia Skała na północnym stoku Kostrzyny, Czerwone Skały na północno zachodnim stoku Suchawy. Większość terenów pokrytych jest lasami monokulturowymi. Do najciekawszych elementów przyrody ożywionej należą m.in.: lipy drobnolistne w Boguszowie Gorchach, tulipanowce amerykańskie i olsza czarna, cis pospolity, sosna-limba, buk pospolity w Jedlinie-Zdroju oraz buk pospolity w Mioszowie. Fauna Parku jest uboga i mało zróżnicowana. Z ciekawszych gatunków na terenie występują m.in.: Arancus nordmanni, Widera fugax, myszołów, zajęc szarak, ryjówka górską, trzmiel ziemny oraz paż żeglarz.

Obszar Specjalnej Ochrony Natura 2000: Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie utworzony został Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12.01.2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 11.25.133) i położony jest na terenie gmin Jedlina-Zdrój, Czarny Bór, Kamienna Góra, Mioszów, Lubawka, Szczawno-Zdrój, Stare Bogaczowice, Wałbrzych, Boguszów-Gorce, Głuszyca, Kamienna Góra, Nowa Ruda. Obszar obejmuje teren 31577,91 ha i jest istotną ostoją lęgową dla wielu rzadkich i ginących gatunków ptaków takich jak: puchacz, dzięcioł zielonosiwy, bocian czarny czy gąsiorzki. Pod

względem geologicznym teren ten podobny jest do obszaru Gór Kamiennych. Na terenie przeważają rozległe obszary łąk i pastwisk.

Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000: Góry Kamienne oraz Specjalny Obszar Ochrony Natura 2000: Ostoja Nietoperzy Gór Sowich ustanowione zostały Decyzją Komisji Europejskiejz dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2008) 8039)(2009/93/WE) (L43 str. 63).

Obszar Góry Kamienne położony jest na terenie gmin Jedlina-Zdrój, Czarny Bór, Mieroszów, Lubawka, Wałbrzych, Boguszów-Gorce, Głuszyca i Kamienna Góra i obejmuje teren o powierzchni 24098,85 ha. Jest to teren górzysty, w większości pokryty przez łąki i lasy. Połowa obszaru pokryta jest przez siedliska przyrodnicze z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (17 typów). Do gatunków zwierząt z II Załącznika Dyrektywy Rady 92/43/EWG występujących na tym terenie należą m.in.: *Barbastellabarbastellus*, *Myotisbechsteini*, *Myotisemarginatus*, *Myotismyotis*, *Rhinolophushipposideros*.

Obszar Ostoja Nietoperzy Gór Sowich leży na terenie gmin Jedlina-Zdrój, Nowa Ruda, Bielawa, Dzierżoniów, Pieszyce, Stoszowice, Walim, Głuszyca, Kłodzko, Nowa Ruda oraz Świdnica. Obszar obejmuje teren o powierzchni 21126,98 ha i obejmuje cenne siedliska przyrodnicze. Na jego terenie występuje 16 ważnych miejsc zimowania nietoperzy oraz stwierdzono 3 gatunki nietoperzy z załącznika II Dyrektywy Siedliskowej.

Na terenie gminy Jedlina-Zdrój znajduje się 6 pomników przyrody¹⁰ wymienionych w tabeli poniżej:

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Wysokość [m]	Obwód na wysokości 1,3 m [m]	Data ustanowienia	Podstawa prawna
1	Ambrowiec balsamiczny - <i>Liquidambarst yraciflua</i>	Dz. nr 271/1 obręb Jedlina-Zdrój	23	145	08-08-2008	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 221 poz. 2494)
2	Sosna limba - <i>Pinus cembra</i>	Dz. 271/1 obręb Jedlina-Zdrój	160	17		
3	Sosna limba - <i>Pinus cembra</i>	Dz. nr 218 obręb Jedlina-Zdrój	116	15		

¹⁰ Źródło: Gmina Jedlina-Zdrój opracowanie ekofizjograficzne; Jedlina-Zdrój; Robert Boryczka, Barbara Jankowska; rok: 2017

Lp.	Nazwa	Lokalizacja	Wysokość [m]	Obwód na wysokości 1,3 m [m]	Data ustanowienia	Podstawa prawna
4	Tulipanowiec amerykański - <i>Liriodendron ulipifera</i>	Dz. nr 36/7 obręb Jedlina-Zdrój	213	25	08-08-2008	Rozporządzenie nr 11 Wojewody Dolnośląskiego z dnia 8 sierpnia 2008 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody (Dz. Urz. Woj. Dolnośląskiego Nr 221 poz. 2494)
5	komin wulkaniczny - Ryolit częściowo zjaspisowany	Dz. nr 4/3 obręb Glinica	odsłonięcie geologiczne, fragment dawnego łomu o wymiarach około 30 m x 15 m i wysokości maksymalnej 15 m			
6	Cis pospolity - <i>Taxusbaccata</i>	Dz. 181/3 Obręb Jedlina-Zdrój	74 + 69	7		

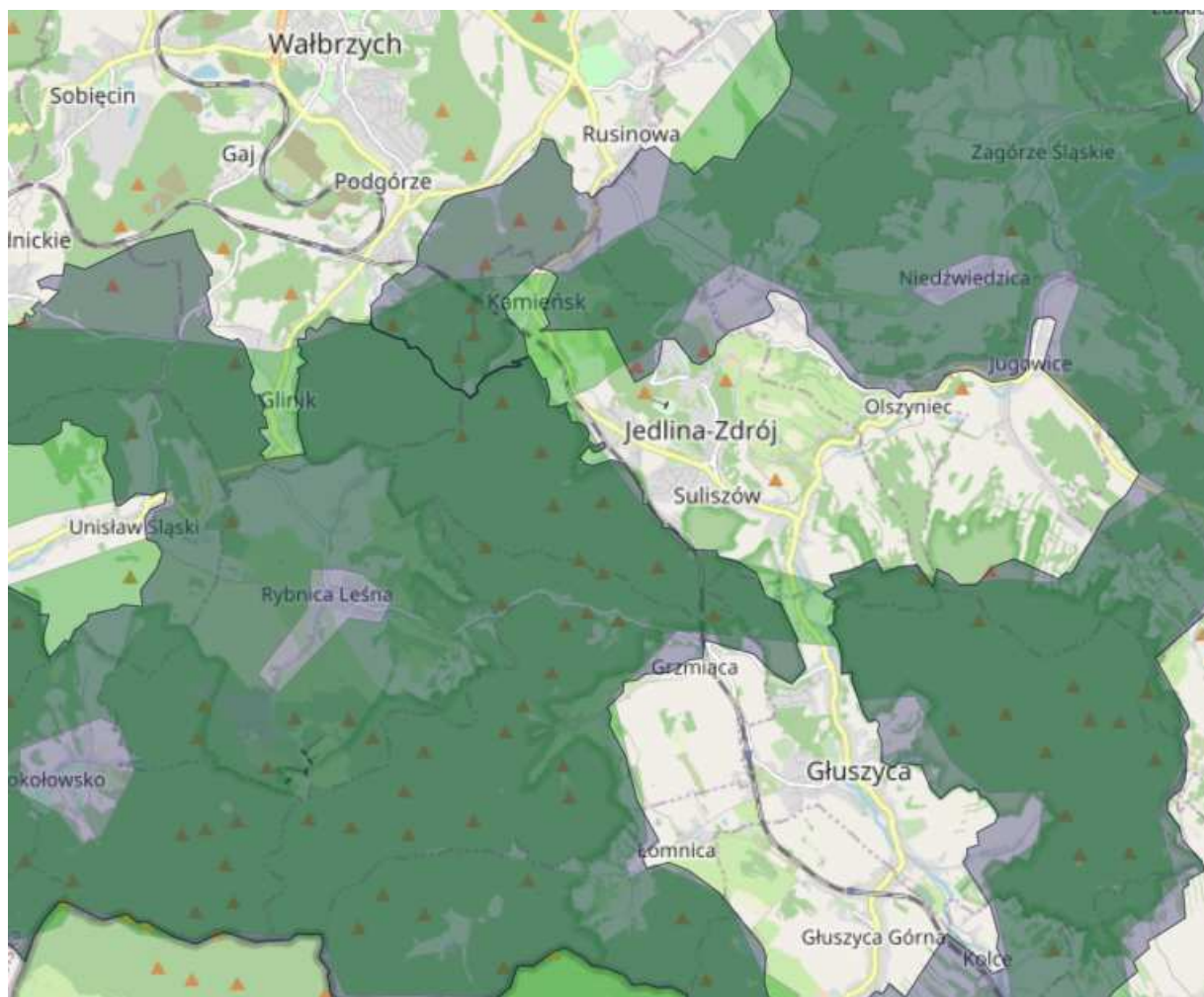
Tabela 6. Zestawienie pomników przyrody występujących na terenie gminy Jedlina-Zdrój.

Korytarz ekologiczny

Obszar gminy Jedlina Zdrój, w tym obszar zmiany Studium znajduje się w granicach dwóch korytarzy ekologicznych, wyznaczonych w ramach sieci korytarzy ekologicznych wg „Projektu korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce” (Jędrzejewski i in. 2005), zaktualizowanych w latach 2010-2012 przez Instytut Biologii Ssaków PAN w Białowieży, w ramach projektu „Ochrona obszarów siedliskowych i korytarzy ekologicznych dzikiej fauny przy drogach szybkiego ruchu w Polsce”(Jędrzejewski W., Nowak S., Stachura K., Skierczyński M., Mysłajek R. W., Niedziałkowski K., Jędrzejewska B., Wójcik J. M., Zalewska H., Pilot M., Górny M., Kurek R.T., Ślusarczyk R. Projekt korytarzy ekologicznych łączących Europejską Sieć Natura 2000 w Polsce. Zakład Badania Ssaków PAN, Białowieża 2011).

Są to: korytarz KZ-4A Góry Stołowe – zachód (z 2005 r.), GKZ-6C Karkonosze – Góry Stołowe (z 2011 r.).

Głównym założeniem merytorycznym było opracowanie mapy korytarzy o charakterze multifunkcyjnym - przeznaczonych dla możliwie największej liczby gatunków i łączących różnorodne siedliska przyrodnicze, zwłaszcza podlegające ochronie w ramach sieci Natura 2000. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych.

Mapa 13. Korytarz ekologiczny w gminie Jedlina Zdrój (zgodnie z Mapą przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce)

6. Uwarunkowania wynikające z jakości powietrza atmosferycznego

Przy ocenie jakości powietrza uwzględnia się kryteria, które są kluczowe ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz roślin. Pod kątem ochrony zdrowia ludzi uwzględnia się zanieczyszczenia takie jak: benzen C₆H₆, dwutlenek azotu NO₂, dwutlenek siarki SO₂, tlenek węgla CO, ozon O₃, pył PM_{2,5} pył PM₁₀, ołów Pb w pyłe PM₁₀, arsen As w pyłe PM₁₀, kadm Cd w pyłe PM₁₀, nikiel Ni w pyłe PM₁₀, benzo(a)piren w pyłe PM₁₀. Pod kątem ochrony roślin zalicza się: dwutlenek siarki SO₂, tlenki azotu NO_x, ozon O₃.

Według ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska dokonuje się obserwacji zmian i ocen jakości powietrza w ramach państwowego monitoringu środowiska. Ocenę roczną wykonuje się na podstawie: poziomów dopuszczalnych, docelowych oraz poziomów celów długoterminowych. Ocena roczna poziomu zanieczyszczeń w powietrzu w danych strefach oraz klasyfikacja stref obejmuje pełen rok pomiarowy. Strefy klasyfikuje się dla każdego zanieczyszczenia na podstawie najwyższych stężeń na obszarze strefy.

Ostatecznie określa się klasy dla każdej strefy i dla każdej substancji ze względu na ochronę zdrowia oraz pod kątem ochrony roślin.

W 2021 r. gmina Jedlina-Zdrój przynależała do strefy dolnośląskiej (PL0204), a na terenie gminy nie zostało zlokalizowane żadne stanowisko pomiarowe. Zgodnie z raportem dla województwa dolnośląskiego za rok 2021¹¹ strefa dolnośląska przynależała do klasy C ze względu na przekroczenia dla pyłu zawieszonego PM10, pyłu zawieszonego PM 2,5, arsenu oraz benzo(a)pirenu. Dla pozostałych zanieczyszczeń strefa dolnośląska otrzymała klasę A (Tabela 5). Dla stref z określoną klasą C, według art. 91 ustawy Prawo ochrony środowiska, opracowywany jest program ochrony powietrza, mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych i docelowych w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
		Dwutlenek siarki SO ₂	Dwutlenek azotu NO ₂	Pył zawieszony PM10	Benzen C ₆ H ₆	Tlenek węgla CO	Ozon O ₃	Ołów Pb	Arsen As	Kadm Cd	Nikiel Ni	benzo(a)pirenBa P	Pył zawieszony PM2,5
Strefa dolnośląska	PL0204	A	A	C	A	A	A	A	C	A	A	C	C

Tabela 7. Klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej za 2021 r. dla strefy dolnośląskiej wg kryteriów ochrony zdrowia.

*klasa A - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach poniżej poziomu dopuszczalnego bądź docelowego

**klasa C - klasa strefy dla zanieczyszczenia o stężeniach substancji przekraczających poziomy dopuszczalne bądź poziomy docelowe

Ze względu na kryterium ochrony roślin strefa dolnośląska pod kątem dotrzymania wartości dopuszczalnych dla tlenków azotu (NO_x) i dwutlenku siarki (SO₂) oraz poziomu docelowego ozonu (O₃) uzyskała klasę A. Ze względu na przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu, strefa dolnośląska zakwalifikowana została do klasy D2.

Główną przyczyną zanieczyszczeń na terenie gminy Jedlina-Zdrój są lokalne źródła emisji niskiej - indywidualne źródła grzewcze (piece kaflowe, kotły węglowe, olejowe, gazowe) zasilające budynki mieszkalne i użyteczności publicznej. Zanieczyszczenie powietrza wzrasta w okresie zimowym ze względu na związki pochodzące z wyżej wymienionych źródeł. Dodatkowo warunki atmosferyczne w tym okresie sprzyjają przemianom gazowym w atmosferze na związki bardziej szkodliwe. Drugim największym źródłem zanieczyszczeń jest komunikacja kołowa, gdzie w wyniku spalania paliw w silnikach samochodowych do powietrza przedostają się zanieczyszczenia gazowe i pyłowe.

¹¹ Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2021; Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu, Departament Monitoringu Środowiska; Wrocław; rok: 2022

7. Uwarunkowania wynikające ze stanu klimatu akustycznego

Według Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska hałas to dźwięki o częstotliwości od 16 Hz do 16 000 Hz, czyli zakres odbierany przez ludzkie ucho, natomiast wskaźniki dotyczące dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku określone zostały w Obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 15 października 2013 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014, poz. 112).

Na klimat akustyczny wpływ ma głównie hałas komunikacyjny - drogowy i kolejowy. Na terenie gminy Jedlina-Zdrój ruch samochodowy jest bardzo zróżnicowany. Największy ruch występuje na drodze wojewódzkiej nr 381 oraz 383. Na pozostałych drogach ruch jest mały. Zwiększone natężenie hałasu występuje również w sezonie rolniczym oraz na drogach prowadzących do placówek usługowych i zakładów przemysłowych. Przez gminę przebiega również aktywna linia kolejowa nr 286 (Kłodzko - Wałbrzych). Przeciętnie ekwiwalentny poziom hałasu pochodzący od linii kolejowej dla pory dziennej wynosi 80,5 dB(A) w odległości 1 m od torowiska. Oznacza to, że strefa zagrożona hałasem o poziomie wyższym od dopuszczalnego dla zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (powyżej 61 dB(A)) rozciąga się w odległości 112 m od torowiska.

8. Uwarunkowania wynikające z obecności obiektów emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Istotnym elementem uwarunkowań środowiskowych są również gazociągi wysokoprężne i stacje redukcyjne gazu, a także linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia, w tym linie najwyższych napięć. Przez teren gminy Jedlina-Zdrój przebiega sieć elektroenergetyczna o napięciu 110 kV, a także sieci średnich i niskich napięć. Na jej terenie położone są również liczne stacje transformatorowe, a także maszt telekomunikacyjny wraz ze stacją bazową telefonii mobilnej. Zmierzone przez WIOŚ we Wrocławiu wartości promieniowania elektromagnetycznego w 2015 roku wahały się w granicach <3 – 18,9 % wielkości dopuszczalnej. Z obecnych badań wynika, że natężenie PEM, na jakie jesteśmy obecnie narażeni w normalnych warunkach, ma minimalny wpływ na nasze zdrowie.

III. EKOFIZJOGRAFICZNE UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO OBSZARU GMINY

W celu ograniczenia uciążliwości dla środowiska związanych z zagospodarowaniem oraz w celu ograniczenia lub eliminacji niekorzystnych dla środowiska działań zaleca się uwzględnienie następujących ograniczeń i uwarunkowań wynikających z walorów przyrodniczych i krajobrazowych występujących na terenie gminy oraz wynikających z obowiązujących przepisów odrębnych i szczegółowych.

1. Ochrona klimatu akustycznego

W zakresie ochrony przed hałasem zaleca się:

- stosowanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż istniejących oraz planowanych dróg;
- oddalenie zabudowy od ciągów komunikacyjnych.

2. Ochrona środowiska gruntowo – wodnego

W zakresie ochrony środowiska gruntowo-wodnego zaleca się:

- wprowadzenie zakazu odprowadzania ścieków bezpośrednio do gruntu lub wód powierzchniowych, z wyłączeniem wód opadowych lub roztopowych, nie pochodzących z powierzchni zanieczyszczonych;
- wprowadzenie zakazu lokalizacji składowisk i zakładów utylizacji odpadów z uwagi na występowanie cennych siedlisk przyrodniczych;
- retencjonowanie czystych wód opadowych i wykorzystywanie ich do nawodnień terenów zieleni.

3. Ochrona powietrza atmosferycznego

W zakresie ochrony powietrza atmosferycznego zaleca się:

- dopuszczenie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii;
- dla nowej zabudowy stosowanie instalacji grzewczych nie powodujących znaczącego zanieczyszczenia środowiska;
- wykorzystanie zieleni wysokiej przyulicznej do częściowego pochłaniania zanieczyszczeń komunikacyjnych czy minimalizowanie wycinki drzew.

4. Ochrona walorów krajobrazowych, przyrodniczych i architektonicznych

W zakresie ochrony walorów krajobrazowych, przyrodniczych i architektonicznych zaleca się:

- określenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej dla terenów zabudowy;
- kształtowanie układu funkcjonalno-przestrzennego gminy z zachowaniem dobrych warunków przewietrzania obszaru oraz w sposób możliwie zwarty, zapobiegający fragmentacji krajobrazu;
- zachowanie istniejących zadrzewień przydrożnych, a także ich pielęgnacja i uzupełnienie;
- zabezpieczenie gruntów rolnych przed zmianą ich przeznaczenia na cele nierolnicze poprzez racjonalne gospodarowania przestrzenią oraz ochronę cennych siedlisk przyrodniczych, ochronę gruntów przed erozją wodną i wietrzną poprzez wykorzystanie zadrzewień śródpolnych;
- na obszarach objętych ochroną w ramach sieci Natura 2000 ograniczenie uciążliwości prowadzonej gospodarki i polityki przestrzennej, tak aby zachować siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- szczególną dbałość o środowisko i walory krajobrazu lokalnego oraz zachowanie ciągłości powiązań gminnych obszarów cennych przyrodniczo z zewnętrznymi układami przyrodniczymi, w tym terenami chronionymi.

IV. ANALIZA USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

1. Główne cele zmiany Studium

Celem zmiany studium jest umożliwienie budowy kolei gondolowej/krzeselkowej na górę Jałowiec, co przyczyni się do rozwoju turystyki na tym obszarze.

2. Analiza i ocena wpływu rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych na środowisko

Obszar opracowania planu obejmuje obszar gminy Jedlina-Zdrój o powierzchni ok. 63 ha, zlokalizowany jest w południowo-zachodniej części gminy i obejmuje wschodni stok góry Jałowiec. Teren ten nie jest obecnie zainwestowany, a zmiana studium wprowadza na tym obszarze jedynie trasę kolejki oraz stację górną i dolną. Zarówno dla stacji górnej, jak i dolnej studium ustala wskaźniki i parametry zagospodarowania terenu. Maksymalna powierzchnia zabudowy wynosi 20% powierzchni działki, a wysokość to maksymalnie 12 m. Minimalna powierzchnia biologicznie czynna dla stacji dolnej wynosi 10% ze względu na niewielką powierzchnię działki oraz bliskość terenów zainwestowanych. Dla stacji górnej minimalny udział powierzchni biologicznej wynosi aż 70% ze względu na bliskość terenów niezainwestowanych oraz położenie na terenach cennych przyrodniczo i objętych ochroną. Studium wyznacza również pas terenu, który należy przeznaczyć pod trasę kolei oraz nakazuje wskazanie dokładnej lokalizacji podpór w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego.

Oddziaływanie inwestycji na etapie realizacji

Na etapie realizacji oddziaływanie będzie wynikać przede wszystkim z prac ziemnych, transportu i emisji z tym związanych. Oddziaływanie będzie polegać na:

- *Przekształceniu/zniszczeniu siedlisk i stanowisk gatunków.* Realizacja inwestycji wymaga wycinki lasu na trasie planowanej kolejki gondolowej/krzeselkowej. W wyniku prac ziemnych zniszczone zostaną dotychczasowe siedliska (las) na pasie o szerokości 12-16 metrów plus nieokreśloną szerokość pasa technologicznego niezbędnego do obsługi budowy. Dokładna trasa nie jest jeszcze określona jednak w przypadku realizacji inwestycji w obszarze zinwentaryzowanych płatów chronionych siedlisk dojdzie do ich zniszczenia. Dotychczasowe siedliska zostaną zajęte przez zbiorowiska trawiaste z postępującą sukcesją w kierunku zbiorowisk leśnych które będą musiały być regularnie koszone.
- *Fragmentacji siedlisk.* W przypadku realizacji inwestycji w obrębie chronionych siedlisk ulegną one fragmentacji i zostanie przerwana ich ciągłość.

- *Zmiany lokalnych stosunków wodnych.* W wyniku prac wokół planowanych słupów kolejki może dojść do zmiany lokalnych stosunków wodnych w wyniku prowadzenia wykopów pod fundamenty. Istnieje ryzyko wystąpienia leja depresyjnego co w konsekwencji prowadzi do obniżenia poziomu wód gruntowych co może spowodować zmiany w obrębie lokalnych biotopów leśnych (przesuszenie)
- *Możliwości wsiania się gatunków obcych/inwazyjnych.* Na nowo powstałych otwartych terenach po wycince lasu istnieje ryzyko wsiania się gatunków obcych, inwazyjnych. Działanie to można zminimalizować poprzez wdrożenie działań minimalizujących opisanych w pkt. 8
- *Płoszenie.* W wyniku pracy maszyn i obecności ludzi dojdzie do zjawiska płoszenia zwierząt w rejonie prac. Dodatkowo emitowanych hałas będzie oddziaływał na znaczne odległości. Prowadzenie prac w okresie lęgowym może doprowadzić do opuszczenia części stanowisk lęgowych ptaków. Działanie to będzie czasowe i będzie ograniczone do czasu prowadzenia prac.
- *Śmiertelności zwierząt.* Zwiększona śmiertelność zwierząt będzie miała dwa źródła. Pierwszą przyczyną będą prace ziemne i śmiertelność drobnych zwierząt (płazy, gady, drobne ssaki) w wyniku przypadkowego rozjeżdżania oraz w wyniku utknięcia w wykopach. Kolejnym źródłem śmiertelności może być wycinka drzew w sezonie lęgowym ptaków powodująca straty na etapie inkubacji jaj i wychowywania piskląt. Działanie to można zminimalizować poprzez wdrożenie działań minimalizujących opisanych w pkt. 8.
- *Zaburzenie drożności korytarzy ekologicznych.* W wyniku prowadzonych prac, obecności wykopów, sprzętu i ludzi zakłócona może być komunikacja między rozdzielonymi przez budowę częściami lasu. W przypadku drobnych zwierząt mogą to być bariery niemożliwe do sforsowania i istnieje ryzyko odcięcia np. żab trawnych od ich zbiornika rozrodczego. Oddziaływanie to będzie czasowe, ograniczone do etapu realizacji i możliwe do zminimalizowania w wyniku wdrożenia działań minimalizujących opisanych w pkt. 8.
- *Emisja hałasu i zanieczyszczeń atmosferycznych.* W wyniku działalności maszyn będzie dochodziło do zanieczyszczeń lokalnego środowiska hałasem oraz spalinami co może niekorzystnie wpływać na lokalne populacje roślin i zwierząt. Działanie to będzie czasowe i będzie ograniczone do czasu prowadzenia prac.

Oddziaływanie inwestycji na etapie eksploatacji

Na etapie eksploatacji oddziaływanie wynikać będzie z użytkowania kolejki przez turystów i polegać będzie na:

- *Płoszeniu*. Obecność ruchomej konstrukcji będzie bardzo silnym bodźcem wizualnym dla zwierząt żyjących w okolicznych lasach. Dodatkowo obecność turystów będzie wiązała się z bodźcami dźwiękowymi i zapachowymi co jeszcze bardziej wzmocni bodziec wizualny. Działanie to będzie okresowe, możliwe do zminimalizowania (patrz pkt. 8) i występować będzie w okresie pracy kolejki..
- *Zaburzeniu funkcjonowania korytarzy ekologicznych*. W okresie pracy kolejki dojdzie do zaburzania funkcjonowania korytarza ekologicznego. Będzie to wynikać z efektu płoszenia. Oddziaływanie będzie występować za dnia, znaczenie tego zjawiska należy określić jako stosunkowo niewielkie gdyż migracje ssaków odbywają się zasadniczo w nocy i wtedy oddziaływanie to nie będzie występować. Również szerokość pasa pozbawionego drzew będzie niewielka – maksymalnie kilkadziesiąt metrów – co nie stanowi bariery dla migracji. W przypadku drapieżników barierą są bezleśne obszary o szerokości około 200 m dla rysia i 500 m dla wilka
- *Antropopresja*. Zjawisko ogólnie generuje w/w oddziaływania. Przy zakładanej przepustowości od 1 do 3 tys osób na godzinę (w zależności od przyjętego rozwiązania) powoduje to silną antropopresję na ekosystem. Poza obecnością ludzi należy liczyć się zanieczyszczeniami przez nich generowanymi np. zaśmiecaniem. Oddziaływanie będzie ograniczone do okresu pracy kolejki.

Oddziaływanie inwestycji na etapie likwidacji

W przypadku ewentualnej likwidacji wystąpią podobne oddziaływania jak na etapie realizacji.

3. Analiza i ocena wpływu na poszczególne komponenty środowiska we wzajemnym powiązaniu

3.1. Wpływ na gleby i powierzchnię ziemi

Tereny objęte studium są niezainwestowane. Wprowadzenie zabudowy spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej, a tym samym powierzchni przepuszczalnej. W wyniku prowadzonych prac ziemnych przygotowujących tereny na posadowienie nowej zabudowy, dojdzie do przekształcenia rzeźby terenu głównie w obrębie prac budowlanych, które mogą stanowić zagrożenie zanieczyszczenia gleby substancjami szkodliwymi (zwłaszcza podczas fazy realizacyjnej). Studium zabezpiecza jednak odpowiedni poziom powierzchni biologicznie czynnej. Przekształcenia rzeźby terenu podczas budowy stacji

dolnej i górnej oraz posadowienia podpór kolei nie będzie znaczące. W przypadku podpór zlokalizowanych na stoku o dość znacznym nachyleniu może dojść do uruchomienia erozji liniowej.

Projekt zmiany Studium przewiduje zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne. Taka zmiana wiąże się z przekształceniem powierzchni ziemi i zmianą warunków funkcjonowania pokryw glebowych, co do zasady ma negatywny wpływ na środowisko. Zagrożeniem z tym związanym jest erozja gleb, która może mieć miejsce w przypadku złego zabezpieczenia powstałego terenu pod wyciągiem przed tym procesem. Dotyczy to sytuacji, kiedy usunięta roślinność, w szczególności darni, nie będzie pełnił skutecznie funkcji ochronnej.

W wyniku realizacji projektu zmiany Studium może także dojść do miejscowych zmian rzeźby terenu. Będą to przede wszystkim zmiany punktowe, związane z realizacją nowego wyciągu, którego budowa wymagać będzie przeprowadzenia prac ziemnych w miejscach posadowienia podpór. Na skutek wylesienia może również dojść do odsłonięcia powierzchni stoku, co może spowodować uruchomienie procesów stokowych prowadzących do powstania takich form rzeźby jak rozcięcia erozyjne czy odsypy powstałe w wyniku spływów gruzowo-błotnych. Odsłonięte też mogą być pokrywy gruzowe i blokowe.

Planowana inwestycja może spowodować konieczność deniwelacji terenu. Prace ziemne polegać będą na wyrównaniu terenu w przypadku występowania punktowych skupisk skalnych i lokalnych nierówności terenu. Charakter podłoża i nachylenie stoku pozostaną niezmiennione. Dla zabezpieczenia przed procesami zmywania konieczne mogą się okazać drewniane zabudowy antyerozyjne. Zagrożenie erozją wzrasta szczególnie tam, gdzie naruszenia będą prowadzone wzdłuż kierunku spływu wód powierzchniowych, to jest w poprzek warstw. Skutki erozji potęgują się bowiem wraz ze wzrostem długości naruszenia oraz nachylenia stoku. Zależą one oczywiście również od intensywności opadów oraz typu gleby. Dla zniwelowania zagrożeń mogących wystąpić na etapie realizacji przedsięwzięć zaleca się, aby maksymalną ilość drewna wykorzystać na miejscu, a drewno pochodzące z drzew martwych lub uszkodzonych pozostawić do naturalnej mineralizacji w otaczającym drzewostanie. Drzewa winny być obalane w kierunku terenów otwartych, wzdłuż warstw.

Nie będą to jednak przekształcenia na tyle znaczące, aby zmienić trwale rzeźbę terenu na tym obszarze. W dużej mierze zależą one od sposobu przygotowania i realizacji inwestycji oraz odpowiedniej rekultywacji form powstałych podczas realizacji przedsięwzięcia. W związku z tym oddziaływanie na rzeźbę terenu ocenia się jako niewielkie.

Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na gleby związanego z zanieczyszczeniem gleb.

Nie prognozuje się znacząco negatywnego wpływu ustaleń studium na gleby i powierzchnię ziemi lub wpływ ten będzie ograniczony przez realizację ustaleń studium.

3.2. Wpływ na wody powierzchniowe i podziemne

Na obszarze opracowania wprowadzona została kolejgondolowa/krzeselkowa, gdzie zabudowa ogranicza się do stacji górnej i dolnej oraz trasy kolei. Zabudowa i zabetonowanie części terenu będzie prowadziło do ograniczenia zasilania wód gruntowych i może zwiększyć spływ powierzchniowy. Ustalenia studium stwarzają możliwość ich naturalnego wsiąkania w podłoże dzięki powierzchni działki biologicznie czynnej, która uchroni grunt przed nadmiernym przesuszaniem i poprawi bilans wód gruntowych. Należy tutaj mieć na uwadze niewielką skalę takiego potencjalnego zjawiska. Ilość wód odprowadzanych z terenów stacji nie powinna wpływać znacząco na zmianę bilansu wód opadowych na tym terenie. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na wodę. Z powodu planowanej inwestycji nie nastąpią zmiany w układzie istniejących cieków wodnych, nie przewiduje się zwiększonego zapotrzebowania na wodę (poza obiektami związanymi z wyciągiem, nie dopuszcza się zabudowy), jak również nie prognozuje się możliwości przedostawania się zanieczyszczeń do wód (nie planuje się funkcji, których realizacja mogłaby spowodować wprowadzanie ścieków do wód).

Nie prognozuje się negatywnego wpływu na wody powierzchniowe i podziemne lub wpływ ten będzie ograniczony przez realizację ustaleń studium.

3.3. Wpływ na powietrze atmosferyczne

W związku z planowanym zagospodarowaniem tego terenu, zagrożenie płynące z niskiej emisji jest znikome. Planowane funkcje oraz ich wielkość nie spowodują również wzrostu zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego. Na obszarze zmiany Studium nie planuje się obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia do powietrza, w związku z tym nie przewiduje się pogorszenia stanu środowiska w tym zakresie. Realizacja ustaleń zmiany Studium może mieć natomiast pośredni wpływ na jakość powietrza, związany z fazą realizacji inwestycji. Będzie to wpływ nieznaczny, krótkotrwały, uzależniony od sposobu realizacji inwestycji. Może on obejmować zanieczyszczenie powietrza przez środki transportowe (emisja spalin, zanieczyszczenie pyłowe) oraz prace montażowe (w szczególności gazy

spawalnicze). Emisja ta będzie miała charakter niezorganizowany oraz ograniczony zasięg, w związku z tym nie wywoła żadnych istotnych skutków środowiskowych.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu na jakość powietrza ustaleń projektu studium.

3.4. Wpływ na klimat akustyczny

Na obszarze opracowania przebiega trasa kolejowa oraz zlokalizowana jest stacja kolejowa. Dodatkowo ustalenia studium wprowadzają kolej gondolową/krzeselkową, co może przyczynić się do zwiększenia ruchu na tym obszarze ze względu na konieczność obsługi stacji kolei gondolowej/krzeselkowej oraz do wzrostu ruchu turystycznego. Ewentualne uciążliwości będą miały charakter ograniczony w czasie, kiedy będą eksploatowane obiekty (głównie w porze dziennej). Eksploatacja kolei gondolowej/krzeselkowej nie będzie powodować ponadnormatywnej emisji hałasu do środowiska. Hałas pochodzący z pracy kolei gondolowej w porze dziennej nie będzie na tyle uciążliwy, aby powodować płoszenie zwierząt w tym ptaków na tym obszarze. Poza tym będzie ograniczony czasowo do okresu pracy wyciągu w porze dziennej. Daje to wystarczająco długi okres do normalnej egzystencji zwierząt na tym obszarze, a zatem akustyczne standardy jakości środowiska będą zachowane. Jednym z rodzajów hałasu może być też ten powodowany obecnością dużej liczby osób. Jednak ten typ hałasu nie podlega unormowaniu prawnemu i nie ma dla niego standardów akustycznych. Oceniając wpływ hałasu i ruchu turystycznego na siedliska należy zwrócić uwagę na to, że:

- lęgi najczęściej odbywają się wiosną, a więc przed okresem największego ruchu turystycznego,
- praca wyciągu odbywać się będzie w godzinach dziennych, a więc ptaki i inne zwierzęta będą miały dostatecznie dużo czasu na aktywność wieczorem, w nocy i nad ranem,
- praca wyciągu jest stosunkowo cicha, dlatego nie powinna stanowić zagrożenia dla ptaków,
- ruch turystyczny będzie kanalizowany w kierunku Borowej, a więc poza miejscami występowania ptaków, turyści będą raczej odchodzić od ich siedlisk, poza tym największe natężenie ruchu turystycznego będzie poza okresami największej aktywności (w lecie), poza lęgami,
- część gatunków jest przyzwyczajona do występowania w pobliżu człowieka, dlatego nie będzie efektu płoszenia.

W trakcie realizacji inwestycji wystąpią oddziaływania akustyczne związane z wykonywaniem prac montażowych, pracą sprzętu budowlanego oraz transportem materiałów i surowców. Hałas powstający na etapie budowy inwestycji jest hałasem zmiennym w czasie, okresowym, krótkotrwałym i ustąpi po zakończeniu robót. Uciążliwość oraz zasięg oddziaływania hałasu związanego z robotami budowlanymi zależą od typu i liczby równocześnie pracujących maszyn oraz czasu ich pracy.

Wzrost poziomu hałasu będzie natomiast odczuwalny w fazie realizacji inwestycji w wyniku prac związanych z budową nowego wyciągu. Prace te będą miały charakter przejściowy i zanikowy, a hałas przez nie powodowany będzie występować okresowo i nie będzie podlegać normalizacji. Po zakończeniu prac budowlanych poziom hałasu powinien powrócić do stanu sprzed realizacji inwestycji (lub nawet być od tego stanu mniejszy) i nie powinien przekroczyć 55 dB.

Projektowane tereny nie powinny stanowić uciążliwości dla sąsiadujących terenów, w większym niż dotychczas stopniu.

3.5. Wpływ na różnorodność biologiczną, świat roślinny i zwierzęcy oraz obszary chronione w tym Natura 2000

Obszar studium jest niezainwestowany, w większości pokryty lasami. Obszar zmiany Studium położony jest na terenie Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich oraz na terenach Natura 2000: Góry Kamienne i Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie. Ustalenia Studium - minimalna powierzchnia biologicznie czynna, lokalizacja podpór poza terenami siedlisk oraz wyznaczenie pasa terenu pod trasę kolei mają na celu ograniczenie negatywnego wpływu inwestycji. W kwestii zwiększenia się eksploatacji terenów poprzez turystów, na obszarze wyznaczone są szlaki piesze do których będzie się ona ograniczać.

Ustalenia Studium wprowadzają na obszar zmiany możliwość lokalizacji kolei gondolowej/krzeselkowej. W skład kolei mają wchodzić następujące obiekty: stacja dolna zlokalizowana na terenie kolejowym TK na wysokości ok. 500 m n.p.m., poza granicami obszarów chronionych, stacja górna zlokalizowana na obszarze leśnym ZL w rejonie szczytu Jedliniec na wysokości ok. 730 m n.p.m. oraz trasa przebiegu samej kolei o długości ok. 850 m i szerokości od 12-16 m w zależności od wybranego typu wyciągu, wraz z 5 podporami zlokalizowana w obszarze leśnym ZL. Zarówno stacja górna jak i trasa kolei gondolowej/krzeselkowej znajduje się w granicach 3 obszarów chronionych.

Planowana inwestycja położona jest na dwóch obszarach Natura2000: SOOS Góry Kamienne PLH020038 oraz OSOP Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010.

SOOS Góry Kamienne PLH020038. Spośród przedmiotów ochrony tego obszaru (patrz tab.

1) na obszarze opracowanie występują trzy:

- 9110 - kwaśne buczyny (SubAll. *Luzulo-Fagenion*)
- 9130 - żyzne buczyny (SubAll. *Dentarioglandulosae-Fagenion*, SubAll. *Galio odorati-Fagenion*)
- 9180 - jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach (All. *Tilioplatyphyllis-Acerionpseudoplatani*)

W przypadku realizacji na obszarach płatów chronionych siedlisk dojdzie do ich częściowego zniszczenia. W związku z brakiem dokładnie wytyczonej trasy niemożliwe jest obecnie określenie jaka powierzchnia ulegnie przekształceniom, niemniej należy przyjąć iż na jakiejś części dojdzie do zniszczenia siedliska chronionego i fragmentacji siedlisk. Realizacja inwestycji poza w/w obszarami pozwoli uniknąć ich zniszczenia i nie spowoduje zmniejszenia się powierzchni tych siedlisk na obszarze SOOS Góry Kamienne.

OSOP Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010. Spośród gatunków będących przedmiotem ochrony na obszarze opracowanie występują cztery: dzięcioł czarny (1 para), dzięcioł zielonosiwy (2 rewiry), krogulec (0-1 rewir), czeczotka (1 para). Populacje tych gatunków na obszarze Natura2000 wynoszą: dzięcioł czarny (102 pary), dzięcioł zielonosiwy (48 par), krogulec (56-101par), czeczotka (5-10 par). W wyniku realizacji inwestycji istnieje ryzyko wycofania się w/w gatunków z miejsc ich aktualnego występowania. Spodobałoby to niewielkie obniżenie liczebności tych populacji. Potencjalne spadki byłyby niewielkie i wynosiły 1-2% aktualnej populacji tych ptaków na obszarze OSOP Sudety Wałbrzysko-Kamiennogórskie PLB020010. Nie dotyczyłyby one czeczotki która gniazduje poza zwartymi kompleksami leśnymi.

Ocena wpływu inwestycji na:

Siedliska

Brak jest dokładnie wytyczonej trasy planowanej inwestycji w związku z powyższym trudno określić realny wpływ inwestycji. W przypadku wytyczenia trasy poza zinwentaryzowanymi siedliskami nie dojdzie do zniszczenia i przekształcenia tych obszarów. Możliwe jest czasowe, pośrednie oddziaływanie w wyniku zmiany stosunków wodnych na etapie realizacji.

Rośliny

Brak jest dokładnie wytyczonej trasy planowanej inwestycji więc dokładne określenie wpływu na zinwentaryzowane stanowiska chronionych roślin nie jest aktualnie możliwe do

określenia. W przypadku poprowadzenia trasy kolejki w sposób niekolidujący ze zinwentaryzowanymi stanowiskami nie przewiduje się istotnego oddziaływania..

Zwierzęta

Realizacja inwestycji wpłynie na lokalną faunę przede wszystkim z powodu zniszczenia/przekształcenia siedlisk ich aktualnego występowania. Będzie to powodować wzrost presji na ich miejsca rozrodu, żerowania i odpoczynku na obszarze objętym wycinką drzew oraz terenów w bezpośrednim sąsiedztwie trasy. W wyniku eksploatacji inwestycji i wynikającą z tego większą antropopresją może dojść do opuszczenia stanowisk przez gatunki bardziej wrażliwe na antropopresję, w przypadku ptaków może to być stwierdzony na powierzchni krogulec, jastrząb czy myszołów. W przypadku pozostałych gatunków należy liczyć się z obniżeniem ich liczebności w wyniku utraty aktualnych siedlisk lęgowych, utraty części żerowisk.

Wpływ na gatunki ptaków stanowiące przedmiot ochrony w obszarze Natura 2000

Lokalizacja stanowisk dzięcioła czarnego różni się w zależności od inwentaryzacji – w tych z lat 2005 – 2020 stanowiska znajdują się poza granicami zmiany Studium – jedno na północnych stokach Jałowca, drugie na południowo-zachodnich stokach Wawrzyniaka. W inwentaryzacji z 2023 r. stanowisko znajduje się w obszarze zmiany Studium w północno – wschodnich stokach Jedlińca, bliżej planowanej trasy wyciągu.

W przypadku dzięcioła zielonosiwego jeden z rewirów znajdował się w obrębie kompleksu leśnego zajmującego zdecydowaną większość inwentaryzowanej powierzchni. Drugi rewir dzięcioła zielonosiwego znajdował się w zadrzewieniach wzdłuż linii kolejowej.

W przypadku krogulca i czeczotki inwentaryzacja nie wskazała dokładnej lokalizacji, a jedynie fakt występowania tych gatunków.

Z dużym prawdopodobieństwem należy przyjąć, że stanowiska ptaków będących przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000 znajdują się w obrębie kompleksu leśnego zajmującego zdecydowaną większość inwentaryzowanej powierzchni.

Jest to las o charakterze lasu gospodarczego, o funkcjach ochronnych, w tym glebochronnych i wodochronnych. Jest to obszar regularnej gospodarki leśnej. Zgodnie z bazą danych o lasach na terenie tym dominują rębnie gniazdowe IVD oraz trzebieże późne, czyszczenie późne i inne zabiegi agrotechniczne. Są to głównie lasy mieszane górskie świeże, o stopniu uszkodzenia z reguły około 20 - 40%. W obrębie wydzieleni leśnych występują płaty siedliska kwaśnych buczyn (9110), żyznych buczyn (9130) i jaworzyn i lasów klonowo-lipowych na stokach i zboczach (9180). Są to najczęściej lasy w umiarkowanym stanie sanitarnym. Siedlisko 9110 zlokalizowane jest na południowym wschodzie obszaru zmiany

Studium. Jest ot drzewostan zdominowany przez buka pospolitego z bardzo małą domieszką świerka pospolitego. Drzewostan silnie zwarty. Warstwa bardzo słabo rozwinięta, miejscami pojedyncze osobniki buka pospolitego. Siedlisko 9130 zlokalizowane jest na północnym zachodzie opisywanego terenu. W drzewostanie występuje buk pospolity miejscami z domieszką świerka pospolitego i klona jawora. Warstwa krzew rozwinięta z podrostem buka i klona jawora. Runo bogatsze niż w kwaśnej buczynie. Natomiast siedlisko 9180 zlokalizowane jest na wschodzie inwentaryzowanego terenu. Zniekształcone. W drzewostanie buk pospolity z domieszką klona jawora, wiązu górskiego z pojedynczymi osobnikami lipy drobnolistnej i świerka pospolitego. Warstwa krzewów słabo rozwinięta.

Warunki siedliskowe są raczej przeciętne, a prowadzona gospodarka leśna jeszcze je dodatkowo zniekształca i zaburza.

Jeśli chodzi o potrzeby siedliskowe dla poszczególnych gatunków ptaków, to dzięcioł czarny jest gatunkiem osiadłym, który zajmuje terytoria przeważnie o powierzchni kilkudziesięciu lub kilkuset ha, których aktywnie broni. W lasach gospodarczych występuje zwykle w zagęszczeniu znacznie poniżej 0,3 p/km² powierzchni leśnej, jednak lokalnie, w większych kompleksach starodrzewi, jego zagęszczenie przekracza wartość 1 p/km². W przypadku obszaru zmiany Studium jest to prawdopodobnie jedna para. Gatunek zasiedla wszystkie większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku, od wszelkiego typu borów, poprzez buczyny, dąbrowy i grady, aż po lasy łęgowe. Występuje także w starych, rozległych parkach na obrzeżach miast. Unika niewielkich zadrzewień i drzewostanów w młodszych klasach wieku. W obrębie trwale zajmowanego terytorium konieczna jest obecność przynajmniej kilkuhektarowych fragmentów starodrzewi w wieku co najmniej 100 lat. Jest to raczej gatunek osiadły, który nie podejmuje dalszych wędrówek, choć w okresie pozalęgowym, szczególnie po łęgach, koczujące osobniki spotkać można w znacznej odległości od najbliższych łęgowisk. Do łęgów przystępuje w drugiej połowie kwietnia. Zimuje najczęściej w obrębie lub bezpośrednim sąsiedztwie terytorium łęgowego. Oznacza to, że jest to gatunek, który toleruje obecność człowieka. Natomiast ze względu na prowadzoną gospodarkę leśną może przemieszczać się w inne rejony o mniej intensywnym użytkowaniu i większym udziale starodrzewia. Potencjalne prace związane z lokalizacją kolei gondolowej nie będą mieć znaczącego dodatkowego wpływu na ten gatunek, tym bardziej że ewentualne wycinki dotyczyć będą obszarów poza zasięgiem jego występowania.

W przypadku dzięcioła zielonosiwego to gniazduje on w dojrzałych lasach liściastych i mieszanych o niewielkim zwarcu, w których spotyka się choćby pojedyncze martwe lub zamierające drzewa. Preferuje skraje lasów, sąsiadujące z otwartymi przestrzeniami łąk,

zrębów, powierzchni wiatrołomowych i nieużytków. Najczęściej występuje w buczynach, gradach i łęgach, a sporadycznie w borach. Poza lasami występuje także w większych zadrzewieniach śródpolnych, parkach (zwłaszcza na peryferiach miast), w szpalerach drzew na stawach. Jest to gatunek osiadły, a w górach dokonuje niewielkich przemieszczeń pionowych z regła dolnego do piętra pogórza, a na niżu – z lasów do zadrzewień parkowych i sadow przyosiedlach ludzkich. Przemieszczenia te są przede wszystkim związane z poszukiwaniem dostępnych źródeł pokarmu w okresie zimowym; nie przekraczają dystansu 150 km od terenów łęgowych. Zimuje w obrębie arealów łęgowego, sporadycznie notowany poza jego granicami. Część osobników spędza zimę w osiedlach ludzkich. W związku z ograniczeniem dostępności pokarmu w tym okresie obszar występowania pojedynczego pary może dochodzić do ok. 50 km². W okresie łęgowym dzięcioł zielonosiwy jest ptakiem terytorialnymi gniazduje pojedynczo, z reguły w znacznym oddaleniu od innych par. Rewir pary wynosi przeciętnie 1–2 km², choć znane są rewiry bardzo małe (0,1–0,2 km²).

Również w przypadku tego gatunku sąsiedztwo ludzi nie jest czynnikiem zakłócającym występowanie, tym bardziej że jeden z rewirów znajduje się w sąsiedztwie torów kolejowych i istniejącej zabudowy. Gatunek lubi przebywać na krawędzi lasu i w rejonach np. po wiatrołomach, więc ewentualna wycinka nie będzie powodować wycofywania się tego gatunku.

W przypadku czeczotki to na obszarach górskich gniazduje w litych płatach kosówki w pobliżu łąk oraz na torfowiskach wysokich z zaroślami kosówki, brzozy i sosny błotnej. Są to także ptaki, które próbują kolonizować tereny zurbanizowane. Występowanie na tym obszarze nie jest zgodne z wymogami siedliskowymi tego gatunku. W odpowiednich siedliskach czeczotka gniazduje w skupiskach. W warunkach polskich stanowiska obejmują zwykle od kilku do kilkunastu par. Gatunek zazwyczaj monogamiczny. Ptaki przylatują na łęgowskie w górach pod koniec kwietnia. Dystans wędrówki jest zróżnicowany, przy czym jego zasięg może być zmienny w obrębie populacji i zależy od urodzaju nasion drzew lekkonasiennych, np. brzozy i olchy. Czeczotka jest gatunkiem o wyraźnie inwazyjnym charakterze pojawów: w niektóre lata jest nieliczna, a co kilka sezonów pojawia się w dużych stadach, daleko od stałych rejonów zimowania. Okres zimowania przypada od grudnia do początku marca. W tym okresie czeczotka spotykana jest w całej Polsce, najczęściej w stadkach do kilkudziesięciu ptaków. Siedlisko zimowania jest zbliżone do zajmowanego w okresie wędrówek. W poszukiwaniu pokarmu ptaki zalatują nawet w głąb większych miast z otwartymi terenami zieleni i nieużytków.

Podobnie jak w przypadku dzięcioła zielonosiwego sąsiedztwo terenów zurbanizowanych lub związanych z pobytem ludzi nie powinno wpływać negatywnie na występowanie tego gatunku.

Z kolei krogulec to jeden z najliczniejszych i najszerzej rozpowszechnionych ptaków z rzędu szponiastych. Jest to gatunek, który przystosował się na przykład do gniazdowania w niewielkich lasach w krajobrazie rolniczym. Coraz więcej par decyduje się także na lęgi w miastach. Krogulec zasiedla różnej wielkości drzewostany z przewagą młodszych lasów wieku (drągowiny, 20-40 lat). Preferuje drzewostany iglaste i mieszane. W ostatnim czasie następuje synurbizacja gatunku – zaczyna gniazdować na peryferiach dużych miast oraz w parkach miejskich. Coraz liczniej zimuje w miastach. Podobnie jak poprzednie gatunki krogulec może występować w sąsiedztwie ludzi i jest odporny na antropopresję.

Dla analizowanych gatunków ptaków ustanowiono następujące tymczasowe cele ochronne:

- dzięcioł czarny - utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk z oceną FV na powierzchni ok. 200 ha, utrzymanie obecnego stanu zachowania siedlisk z oceną U1 na powierzchni ok. 6000 ha, poprawa stanu zachowania siedlisk z oceną U2 do stanu FV na powierzchni ok. 17 ha i poprawa stanu zachowania siedlisk z oceną U1 do stanu FV na powierzchni ok. 3000 ha poprzez: zachowanie w siedlisku płatu drzewostanu liściastego, iglastego lub mieszanego z udziałem powyżej 30% drzewostanów w wieku ponad 90 lat i średnią miąższością martwego drewna w płacie powyżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 10 m³ /ha, pozostawianie w drzewostanach podlegających użytkowaniu gospodarczemu drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnego rozpadu. Obecnie stan zachowania siedlisk gatunku w obszarze oceniony został na niezadowalający (U1), [przy czym stan zachowania siedlisk na powierzchni ok. 200 ha został oceniony jako właściwy (FV), na powierzchni ok. 9000 ha jako niezadowalający (U1), na powierzchni ok. 17 ha jako zły (U2)]. Nie ma danych wskazujących na stan siedliska na obszarze zmiany Studium, ale można przypuszczać, że jest on zły lub niezadowalający. Jednak w przypadku obszaru, gdzie prowadzona jest gospodarka leśna wskazuje się na pozostawianie drzew martwych i zamierających jako działanie ochronne. Dodatkowa ingerencja w drzewostan na potrzeby korytarza pod przebieg kolei gondolowej nie powinna stanowić istotnego zagrożenia dla siedliska na całym obszarze, a tym bardziej w całym kompleksie leśnym zlokalizowanym w pobliżu.
- dzięcioł zielonosiwy - utrzymanie właściwego stanu zachowania siedlisk z oceną FV na powierzchni ok. 65 ha, utrzymanie obecnego stanu zachowania siedlisk z oceną U1 na

powierzchni ok. 4000 ha i siedlisk z oceną U2 na powierzchni 6 ha oraz poprawa stanu zachowania siedlisk z oceną U2 do stanu FV-2 (umiarkowany) na powierzchni ok. 7 ha poprzez: zachowanie w siedlisku płatu drzewostanu liściastego, iglastego lub mieszanego z udziałem powyżej 30% drzewostanów w wieku ponad 90 lat i średnią miąższością martwego drewna w płacie powyżej 5% miąższości dojrzałego drzewostanu lub powyżej 10 m³ /ha, pozostawianie w drzewostanach podlegających użytkowaniu gospodarczemu drzew martwych i zamierających oraz części drzew żywych do ich naturalnego rozpadu. Obecnie stan zachowania siedlisk gatunku w obszarze oceniony został na niezadowalający (U1), [przy czym stan zachowania siedlisk na powierzchni ok. 300 ha został oceniony jako niezadowalający (U1)]. W przypadku tego gatunku sytuacja wygląda analogicznie jak w przypadku dzięcioła zielonosiwego.

- czeczotka - zachowanie właściwego stanu zachowania siedliska gatunku na powierzchni ok. 50 ha. Obecnie stan zachowania siedlisk gatunku w obszarze oceniony na właściwy (FV). [stan zachowania siedlisk na powierzchni ok. 50 ha został oceniony jako właściwy (FV)]. Gatunek prawdopodobnie występuje poza trasą przebiegu planowanej kolei i jej realizacja nie spowoduje niedotrzymania celów ochrony.
- krogulec - zachowanie właściwego stanu zachowania siedlisk gatunku FV na powierzchni nie mniejszej niż 4500 ha poprzez: utrzymanie w siedliskach gatunku drzewostanów iglastych w wieku od 15 do 40 lat. Obecnie stan zachowania siedlisk gatunku w obszarze oceniony na właściwy (FV). [stan zachowania siedlisk na powierzchni ok. 4500 ha został oceniony jako właściwy (FV)]. Również w tym przypadku nie prognozuje się zagrożenia dla tego gatunku.

Podczas inwentaryzacji przeprowadzonej przez Lasy Państwowe w 2020 r. stwierdzono na tym obszarze występowanie stanowisk sóweczki, siniaka i muchołówki małej (sóweczka ok. 100 m, siniak ok. 250 m). W trakcie inwentaryzacji w 2023 r. nie stwierdzono występowania tych gatunków. Brak rejestracji tych gatunków może wynikać ze zmian w użytkowaniu terenów leśnych – jest to obszar regularnej gospodarki leśnej – wycinki mogły doprowadzić do zrezygnowania ptaków z tych siedlisk. Zgodnie z bazą danych o lasach na terenie tym dominują rębniegniazdowe IVD oraz trzebieże późne, czyszczenie późne i inne zabiegi agrotechniczne. Pomimo że są to lasy ochronne – glebo i wodochronne, to jednak podlegają regularnej gospodarce leśnej. Są to głównie lasy mieszane górskie świeże, stopień uszkodzenia z reguły około 20 - 40%. Prowadzona gospodarka leśna może mieć wpływ na występowanie ptaków imogła się również przyczynić do braku obserwacji wcześniej notowanych gatunków. Przyczyną może również być zbyt krótki okres prowadzenia

obserwacji. W kontekście prowadzonej gospodarki leśnej na tym obszarze planowana wycinka pod wyciąg nie powinna znacząco zmienić sytuacji. Ponadto gdyby jednak te gatunki powróciły, to odległość 100 – 250 m od planowanej lokalizacji kolei gondolowej wydaje się być wystarczająca do ich bezpiecznego występowania, tym bardziej że znajdują się poza szlakami turystycznymi i innymi drogami dostępnymi dla turystów.

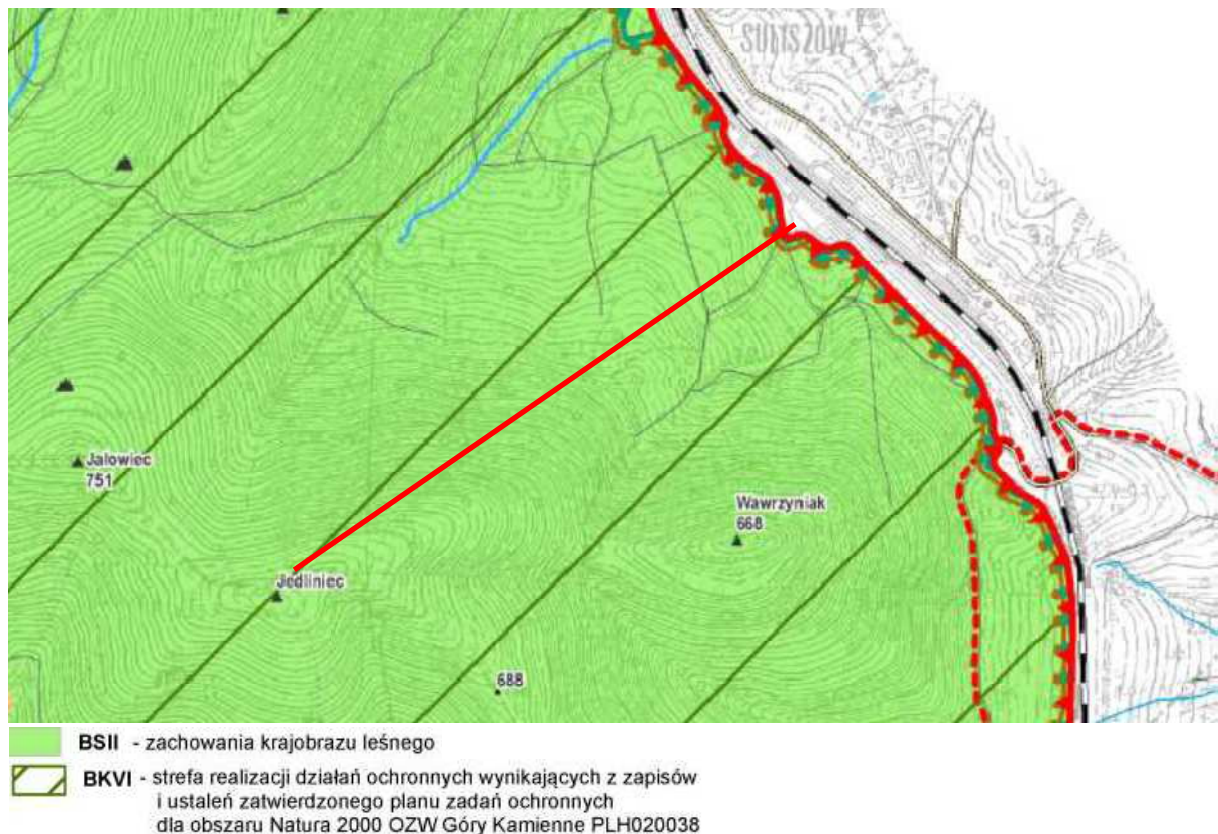
Oddziaływanie na Park krajobrazowy Sudetów Wałbrzyskich

Zgodnie z planem ochrony parku krajobrazowego przyjętego uchwałą nr XXV/773/16 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 29 września 2016 r.) obszar zmiany Studium znajduje w strefie BSII – zachowania krajobrazu leśnego. Dla tego obszaru zgodnie z ustaleniami planu ochrony: *„Określa się następujące ustalenia do nowych studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, obowiązujące na terenie całego Parku: nie dopuszcza się zabudowy terenów wyznaczonych jako wyłączone z zabudowyw studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin obowiązujących w dniu wejścia w życie uchwały (...).”* Natomiast w przypadku ustaleń do nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego *„dla strefy BSII, o której mowa w § 4 nie dopuszcza się lokalizacji na terenach leśnych obiektów budowlanych innych niż związane z gospodarką leśną, racjonalnym eksponowaniem walorów widokowych Parku, ochroną przyrody lub edukacją ekologiczną, prowadzoną przez służby parków krajobrazowych, samorządy lub PGL Lasy Państwowe.”* Zgodnie z obowiązującym Studium obszar zmiany znajduje się w granicach obszaru ZL – tereny lasów i zalesień, dla których nie ustala się zakazu zabudowy dopuszczając m. in. obiekty i urządzenia służące wędrówkom turystycznym oraz infrastrukturę techniczną i komunikacyjną. Ponadto w zapisie dotyczącym planów miejscowych wskazuje się na możliwość lokalizacji obiektów związanych z racjonalnym eksponowaniem walorów widokowych Parku.

Planowany w zmianie Studium wyciąg może być elementem służącym rozwojowi turystyki w tym obszarze oraz eksponować walory krajobrazowe i turystyczne parku. Jest to szczególnie istotne w odniesieniu do udostępniania parku dla wrażliwych grup społecznych takich jak osoby starsze, osoby z niepełnosprawnością oraz matki z małymi dziećmi. Możliwość propagowania walorów przyrodniczych, krajobrazowych i edukacyjnych obszaru parku np. w zakresie informacji o budowie geologicznej rejonu, szacie roślinnej i świecie zwierzęcym, gospodarce leśnej mogą być prezentowane na dolnej i górnej stacji lub w postaci tras edukacyjnych w kierunku Jedliny i Borowej. Działania edukacyjne mogą być realizowane zarówno przez park, Lasy Państwowe jak i gminę i mogą zwracać uwagę na różnorodne aspekty środowiskowe. Budowa kolei gondolowej może także przyczynić się do

kanalizowaniu ruchu turystycznego, a przez to do ograniczenia niekontrolowanej antropopresji i rozprzestrzeniania się turystów na tereny sąsiednie, o mniejszej presji antropogenicznej.

Zarówno na terenie BSII jak i ZL dopuszcza się zabudowę związaną z udostępnieniem edukacyjnym parku jak i infrastrukturę, dlatego kolej gondolowa może potencjalnie spełniać te wymogi.

Mapa 14. Lokalizacja kolei gondolowej/krzeselkowej na tle obszarów wskazanych do ochrony w planie ochrony Parku

Planowana kolej gondolowa/krzeselkowa może być zrealizowana tak aby nie stanowiła dominanty krajobrazowej. Powinna być tak zbudowana aby podpory nie były wyższe niż otaczający drzewostan. Zgodnie z Krajową Mapą Koron Drzew (stan danych na 2012 r.) na obszarze tym drzewostan jest zróżnicowanej wysokości od 5 m do nawet 35 m. Planowane podpory mają mieć wysokości od 6 m do 27 m. Oznacza to, że przy odpowiednim dopasowaniu wysokości podpór do istniejącego drzewostanu umożliwi „schowanie” kolei w lesie. Dolna stacja kolei będzie zlokalizowana w rejonie linii kolejowej i w pobliżu stacji kolejowej Jedlina Zdrój dlatego nie będzie stanowiła dominanty krajobrazowej. W przypadku górnej stacji to planowana wysokość zabudowy stacji to maksymalnie 12 m. W tym rejonie wysokości drzew osiąga nawet do 25 m dlatego również w tym przypadku nie będzie dominowała krajobrazu. Warto zwrócić uwagę, że grzbiet górski w tym rejonie w chwili

obecnej jest już częściowo przekształcony zarówno przez przebieg szerokiej drogi leśnej, jak i lokalizację platformy widokowej i miejsca odpoczynku na szczycie pobliskiego Jałowca. Ponadto teren ten jest także intensywnie eksploatowany przez Lasy Państwowe w wyniku prowadzonych prac leśnych, w tym wylesienia.

Zdjęcie 1. Istniejące zagospodarowanie na Grzbiecie Rybnickim w rejonie Jedlińca – szeroka droga leśna na szlaku niebieskim

Zdjęcie 2. Grzbiet w rejonie Jedlińca – na pierwszy planie widoczne wylesienie w rejonie potencjalnej górnej stacji kolei gondolowej/krzeselkowej. Na drugim planie po prawej stronie widoczne zadrzewienia, głównie brzozy i drzew iglastych.

Zdjęcie 3. Widok z rejonu Jałowca w kierunku stoku na którym miałyby być zlokalizowana kolej gondolowa/krzesiówkowa (po prawej stronie). Widoczna wylesiona górna część stoku oraz płyty lasów z dominacją brzozy i drzew iglastych. Widoczna także jedna z nowych dróg leśnych na stoku.

Budowa kolei gondolowej/krzesiówkowej będzie się wiązała ze zmianą przeznaczenia gruntów leśnych na nieleśne oraz z wycinką drzew. Na tym etapie planowania nie ma możliwości określenia rzeczywistej powierzchni przeznaczonej do wylesienia. Stan zadrzewienia na tym obszarze ulega ciągłym zmianom na skutek prowadzonych prac leśnych, zarówno planowanych jak i interwencyjnych (np. po wiatrołomach i wiatrowałach). Przy założeniu, że cała trasa przebiegu kolei podlegałaby wylesieniu obszar przeznaczony do wycinki wynosiłby ok. 1,36 ha (planowana długość kolei 850 m, maksymalna szerokość – 16 m). Rzeczywista wycinka będzie jednak zajmowała mniejszą powierzchnię gdyż część obszaru już w chwili obecnej jest wylesiona.

Zdjęcie 4. Zdjęcie lotnicze z 2020 r. z widocznymi wylesionymi na trasie planowanego wyciągu (w dolnej części i w rejonie samego grzbietu, ponadto na zdjęciu widoczne są ślady

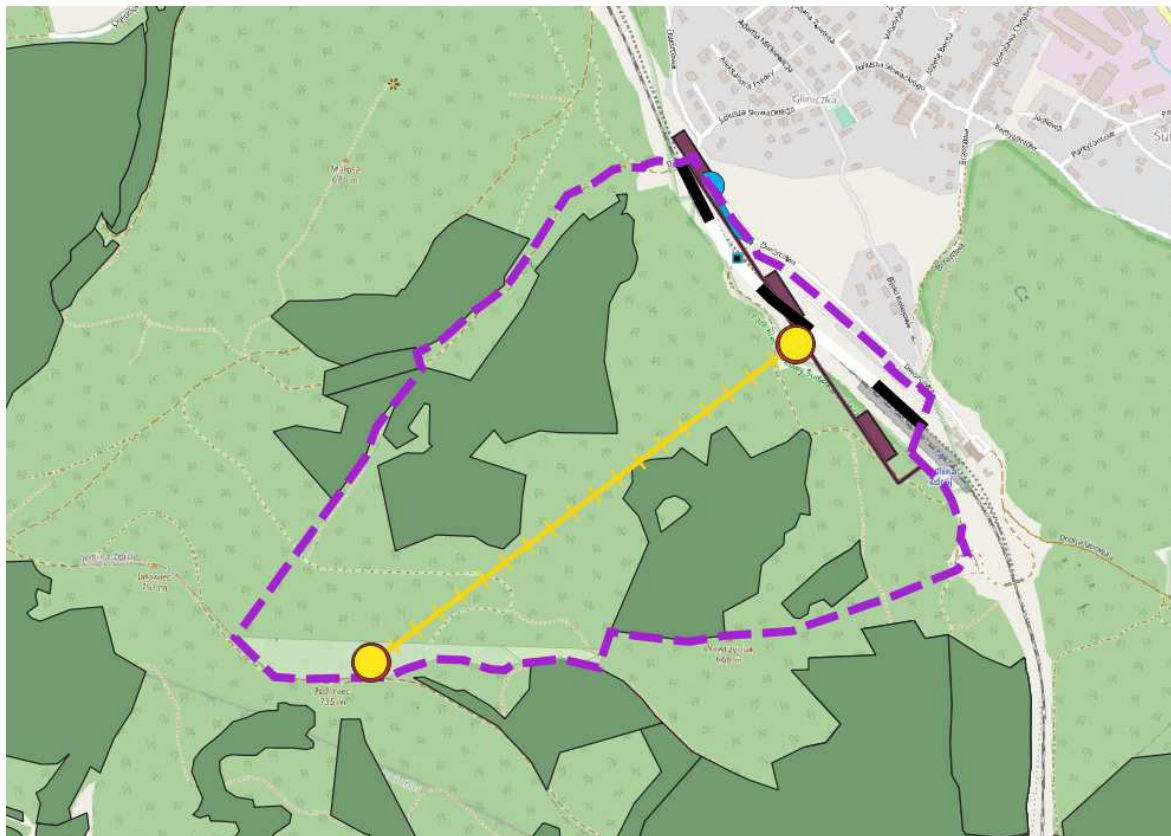
prac leśnych i nowe drogi leśne). Po lewej stronie widoczny wylesiony wierzchołek Jałowca z platformą widokową.

Zdjęcie 5. Zmiany w zadrzewieniu tego obszaru: 2010, 2014, 2015/2016

Wskazuje to, że fragmentacja obszaru leśnego na tym obszarze zachodzi od kilkunastu lat, dlatego planowana kolej gondolowa/krzeselkowa nie będzie stanowić tak widocznej zmiany w krajobrazie niż miałyby to miejsce w obszarze całkowicie zalesionym bez systemu dróg leśnych.

Górna stacja kolei będzie znajdować się w obszarze wylesionym dlatego nie będzie to wymagało dodatkowych wycinek. W przypadku trasy kolei istnieje możliwość poprowadzenia jej tak aby ominąć występujące na tym obszarze siedliska leśne chronione w ramach parku krajobrazowego i obszaru siedliskowego Natura 2000.

Mapa 15. Mapa z siedliskami z inwentaryzacji przyrodniczej wykonanej w ramach opracowywania planu ochrony parku krajobrazowego.

Planowana kolej gondolowa/krzeselkowa nie będzie stanowić bariery migracyjnej dla zwierząt. Nie ma potrzeby grodzenia tego obszaru dlatego nie będzie on stanowił bariery migracyjna dla dużych i średnich a tym bardziej małych ssaków, również nietoperzy.

Natura 2000 Góry Kamienne

Na obszarze zmiany Studium w trakcie prac na planem zadań ochronnych zidentyfikowano następującesiedliska leśne:

9110 Kwaśne buczyny

Krótką charakterystyka

Acidofilne lasy bukowe stanowią najczęściej spotykany typ siedliska leśnego w Górach Kamiennych. Dominuje w nich buk, choć w niektórych płatach notuje się także udział sadzonego świerka. Runo jest ubogie w gatunki – dominują w nim *Luzulaluzoides*, *Calamagrostisarundinacea*, *Dryoteriscarthusiana* lub *D. dilatata*. Częsty jest udział

gatunków obcych – *Digitalis purpurea* oraz *Impatiens parviflora* (miejscami masowo). Siedlisko reprezentowane w obszarze przez płaty w różnym stopniu zachowania. Ogólnie poprawy wymaga dostępność martwego drewna oraz w części płatów struktura przestrzenna drzewostanu.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000

W Polsce, zgodnie z wynikami zgodnie z wynikami sprawozdań z realizacji Dyrektywy Siedliskowej – raportem sporządzanym zgodnie z postanowieniami art. 17. 1 tej Dyrektywy stan siedliska oceniono generalnie na U1.

Ranga w obszarze

Z uwagi na ważną rolę biocenotyczną i znaczącą zajmowaną powierzchnię jest to istotny przedmiot ochrony w obszarze.

Stan zachowania w obszarze, zagrożenia.

Zachowane w stopniu złym (U2). Oceny ogólne uzyskano dla: 106 płatów - U2, 132 płatów - U1, 7 płatów - FV

Podstawowe zagrożenia dla zachowania siedliska w obszarze to:

- J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska
- I01 obce gatunki inwazyjne

9130 Żyzne buczyny

Krótką charakterystyka

Żyzne lasy bukowe spotykane są o połowę rzadziej od kwaśnych buczyn. Często drzewostan jest zniekształcony wskutek podsadzeń jawora, jesionu lub świerka, a miejscami nawet olchy. Od kwaśnych buczyn na badanym terenie różnią się masowym występowaniem *Galium odoratum*, a także obecnością *Asarum europaeum*, *Lilium martagoni* innych gatunków lasów eutroficznych. Siedlisko reprezentowane w obszarze przez płaty w różnym stopniu zachowania. Ogólnie poprawy wymaga dostępność martwego drewna oraz w części płatów struktura przestrzenna drzewostanu

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000

W Polsce, zgodnie z wynikami zgodnie z wynikami sprawozdań z realizacji Dyrektywy Siedliskowej – raportem sporządzanym zgodnie z postanowieniami art. 17. 1 tej Dyrektywy stan siedliska oceniono generalnie na U1.

Ranga w obszarze

Z uwagi na ważną rolę biocenotyczną, bogaty skład gatunkowy i znaczącą zajmowaną powierzchnię jest to istotny przedmiot ochrony w obszarze.

Stan zachowania w obszarze, zagrożenia.

Zachowane w stopniu niedoskonałym (U1). Oceny ogólne uzyskano dla: 43 płątów - U2, 68 płątów - U1, 9 płątów - FV

Podstawowe zagrożenia dla zachowania siedliska w obszarze to:

- J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska
- I01 obce gatunki inwazyjne

9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stokach i zboczach

Krótką charakterystyka

Jaworzyny Gór Kamiennych stanowią jeden z najważniejszych tu pod względem bogactwa gatunkowego oraz (lokalnie) stopnia zachowania zespołów leśnych,. Są też wykształcone w postaci nie opisywanej do tej pory w literaturze z udziałem licznych gatunków górskich jak *Aconitumvariegatum*, *Ranunculusplatanifolius*, *Polystichumaculeatum* i inne. Stanowią ważną ostoję gatunków objętych ochroną gatunkową i ujętych w Czerwonej Księdze gatunków zagrożonych Dolnego Śląska. Doskonale zachowane są płąty w otoczeniu Rogowca, na Stożku Wlk. Oraz na N stokach Dzikowca, natomiast na wielu innych stanowiskach notowano istotne zniekształcenia struktury i funkcji w tym zbiorowisku.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000

W Polsce, zgodnie z wynikami zgodnie z wynikami sprawozdań z realizacji Dyrektywy Siedliskowej – raportem sporządzanym zgodnie z postanowieniami art. 17. 1 tej Dyrektywy stan siedliska oceniono generalnie na U1.

Ranga w obszarze

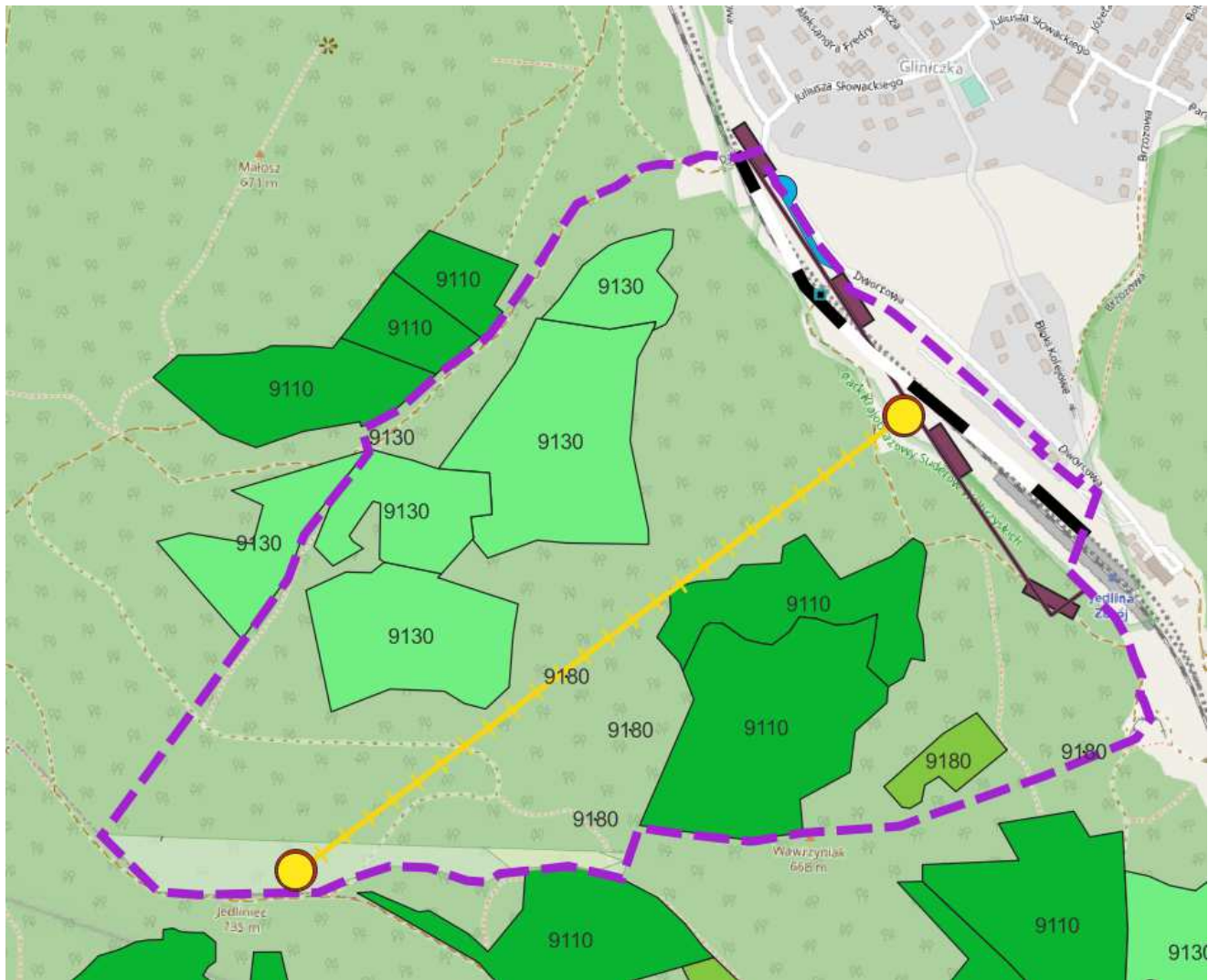
Bardzo istotny przedmiot ochrony w obszarze.

Stan zachowania w obszarze, zagrożenia.

Zachowane w stopniu niezadowalającym (U1), choć niektóre płąty zachowały się w stopniu doskonałym (FV). Oceny ogólne uzyskano dla: 39 płątów - U2, 55 płątów - U1, 17 płątów - FV

Podstawowe zagrożenia dla zachowania siedliska w obszarze to:

- J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska
- I01 obce gatunki inwazyjne

Mapa 16. Mapa lokalizacji siedlisk na podstawie inwentaryzacji w ramach opracowywania planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne

Trasa kolei gondolowej/krzeselkowej poprowadzona została tak aby ominąć siedliska leśne podlegające ochronie w ramach obszaru Natura 2000. Na zdjęciach widać w tym rejonie dominację lasów o mniejszej wartości przyrodniczej, zbudowanych głównie z młodego drzewostanu brzoźowego oraz lasów iglastych o charakterze borów. Jedynie w dolnej części stoku mogą pojawiać się bardziej wartościowe enklawy leśne ze skupiskami buków. Natomiast w górnej części stoku teren jest silnie wylesiony i dominują zbiorowiska nieleśne. Na postępujące wylesienie i przekształcenie tego terenu m. in. poprzez budowę dróg wskazują także zdjęcia lotnicze na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat. W przypadku lokalizacji samych podpór wyciągu ingerencja w drzewostan będzie niewielka. Poza tym w zapisach studium wskazano na konieczność lokalizacji podpór poza siedliskami chronionymi.

W przypadku trasy kolei nie koliduje ona z siedliskami leśnymi objętymi ochroną. Zgodnie z SDF siedliska priorytetowe na obszarze Natura 2000 Góry Kamienne zajmują powierzchnię: 9110 - 647.66 ha, 9130 - 324.94 ha, 9180 - 208.41 ha. Nawet gdyby posiadane

inwentaryzacje siedlisk leśnych były w chwili obecnej nieaktualne, a wzięto by pod uwagę maksymalną powierzchnie wylesienia na poziomie 1,36 ha (przy założeniu wycinki na całej długości trasy co jak wskazano wcześniej nie będzie miało miejsca ze względu na obecność powierzchni nieleśnych na trasie wyciągu) to stosunek tej powierzchni do całkowitych powierzchni siedlisk w obszarze Natura 2000 kształtowałyby się na poziomie: 9110 – 0,2%, 9130 – 0,4 %, 9180 – 0,6 %. Są to oczywiście wartości bardzo zawyżone ale nawet w tej sytuacji wskazują na niewielki wpływ potencjalnych wylesień na stan siedlisk leśnych w całym obszarze Natura 2000.

Na tym obszarze w ramach praca nad planem zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Kamienne nie zlokalizowano chronionych gatunków zwierząt.

Natura 2000 Sudety Wałbrzysko Kamiennogórskie

Jest to obszar ptasi, na którym zidentyfikowano w trakcie różniczinwentaryzacji(dla Lasów Państwowych, inwentaryzacje dla gminy) na przestrzeni lat 2005 - 2016następujące gatunki ptaków:

Sóweczka- jako gatunek borealny jest silnie związana z borami iglastymi, szczególnie ze świerkiem i jodłą. Nierzadko zasiedla również bory sosnowe i grądy, nawet z niewielką, ale niezbędną domieszką świerka. Istotnym elementem w drzewostanie jest obecność bujnego podrośtu. Poza sezonem lęgowym przebywa często w litych lasach liściastych, utrzymując niezależne terytoria zimowe. W siedliskach bogatszych może przebywać przez cały rok. Na terenach występowania sóweczki należy:

- wyszukiwać, zaznaczać i pozostawiać drzewa dziuplaste;
- pozostawiać uschnięte drzewa i ich kikuty;
- dążyć w hodowli lasu do tworzenia drzewostanów wielopiętrowych, m.in. ze świerkiem w podroście;
- dążyć w hodowli lasu do tworzenia mozaiki siedlisk leśnych, zarówno pod względem wieku, jak i składu gatunkowego drzewostanu;
- wywieszać budki lęgowe typu fińskiego, drążone w litych pniach, imitujące dziuple dzięcioła dużego, na mocno zmienionych (zdegradowanych) obszarach w obrębie zasięgu gatunku;
- tworzyć niewielkie strefy ochronne o promieniu 50 m wokół zajętych dziupli, gdzie obowiązywałby całkowity zakaz prac leśnych, na podobnych zasadach, jak w przypadku stref ochronnych dla innych gatunków w Polsce, z wyjątkiem rygorystycznego zakazu wstępu, gdyż sóweczka nie jest wrażliwa na sama obecność człowieka w pobliżugniazda.

Nie ma potrzeby reintrodukcji gatunku do wolnej przyrody przy obecnym poziomie rozwoju populacji. Obecna kondycja sóweczki w Polsce jest zadowalająca.

Czynnikami, które mogą stać się niebezpieczne dla stabilności gatunku w kraju, są:

- utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczania powierzchni starodrzewu;
- utrata siedlisk wynikająca z eliminacji z lasu martwego drewna i obumierających drzew;
- utrata siedlisk w wyniku upraszczania struktury drzewostanów – struktury gatunkowej, piętrowej i wiekowej.

Siniak - gniazduje w starych, ponad 100-letnich lasach liściastych, w lasach mieszanych oraz borach sosnowych obfitujących w stare dziuple po dzięciole czarnym. Żeruje na terenach otwartych w krajobrazie rolniczym: na polach, łąkach i pastwiskach o ekstensywnym sposobie gospodarowania. Lokalnie siniak występuje także w starych parkach w pobliżu osiedli ludzkich.

Gatunkowi zagraża w Polsce:

- utrata siedlisk lęgowych na skutek zanikania starych drzewostanów mieszanych lub liściastych zawierających obfitość starych, dziuplastych drzew;
- utrata siedlisk lęgowych na skutek fragmentacji i odmładzania lasów, co powoduje wycofywanie się dzięcioła czarnego i tym samym zmniejszenie liczby dziupli odpowiednich do gniazdowania siniaka;
- utrata siedlisk żerowania w wyniku intensyfikacji rolnictwa – przede wszystkim chemizacji praktyk rolniczych i wprowadzania rozległych monokultur, co w efekcie prowadzi do ujednoczenia krajobrazu rolniczego i zaniku zbiorowisk ziołoroślubędących zasadniczym miejscem żerowania siniaka;
- drapieżnictwo ze strony gołębiarza, kuny leśnej i kuny domowej.

Należy:

- chronić dzięcioła czarnego (patrz tekst o tym gatunku), którego dziuple stanowią podstawowe, naturalne miejsca gniazdowania siniaka;
- podjąć ochronę zachowawczą jak największej powierzchni starych drzewostanów liściastych oraz utrzymanie odpowiedniej ilości starych drzew w lasach gospodarczych. Drzewostany w wieku ponad 100 lat powinny stanowić nie więcej niż 20% ogólnej powierzchni lasów;
- przyjąć w gospodarce leśnej zasadę pozostawiania w trakcie trzebieży późnych wszelkich drzew dziuplastych, także martwych i zamierających;

- zachować w krajobrazie rolniczym stare zadrzewieniaśródpolne i parkowe;
- objąć obszary rolne sąsiadujące z lasami, w których gniazduje siniak, programami rolnośrodowiskowymi promującymi zachowanie ekstensywnego rolnictwa i mozaikowego charakteru krajobrazu;
- rozważyć wprowadzenie ochrony, zwłaszcza tam, gdzie występują skupienia kilku par, w formie niewielkich strefochronnych lub wydzielenia starych drzewostanów jakoużytku ekologicznego;
- tam, gdzie brakuje odpowiednich dziupli, wywieszać budki lęgowe, zabezpieczone przed kunami tzw. kołnierzem. Ponieważ dzięcioł czarny zwykle nie kuje dziupli w drzewostanach młodszych niż 80 lat, tylko w takich przypadkach uzasadnione jest zastępowanie naturalnych dziupli budkami lęgowymi, chętnie zasiedlanymi przez siniaka.

Mucholówka mała - w Polsce siedliskiem mucholówkimalejszą starsze drzewostanyliściaste i mieszane na obszarach nizinnych, wyżynnych i górskich. Najchętniej zasiedla drzewostany z dużym udziałem buka bądź grabu. Niezbędne warunki do jej występowania to dojrzałe (z reguły ponad 80–100-letnie), najczęściej cieniste drzewostany liściaste i mieszane, obfitujące w próchniejące drzewa oraz bogata entomofauna, zapewniająca odpowiednią ilość pokarmu. Lokalnie występuje w drzewostanach na peryferiach osiedli ludzkich (Szczecin, Trójmiasto, Warszawa, Białystok), a nawet w parkach (Kórnik, Poznań). Sporadycznie notowano śpiewające samce w dojrzałych świerczynach z nielicznymi starymi bukami oraz w większych zadrzewieniachśródpolnych.

Gatunkowi zagraża w Polsce:

- utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanówliściastych i ograniczania powierzchni starodrzewu;
- utrata siedlisk wynikająca z eliminacji z lasu martwego drewna i obumierających drzew.

Należy:

- podjąć ochronę zachowawczą jak największej powierzchni starych drzewostanówliściastych oraz zmierzać do utrzymania odpowiedniej ilości starych drzew w lasach gospodarczych;
- podjąć działania zmierzające do zatrzymania w drzewostanachliściastych odpowiedniej ilości martwego i obumierającego drewna. Drzewostany zasobne w martwe i obumierające drewno, chronione zachowawczo aż do stadium terminalnego, powinny stanowić co najmniej 5% powierzchni leśnej;

- przyjąć w gospodarce leśnej zasadę pozostawiania w trakcie trzebieżypóźnych wszelkich drzew dziuplastych, a także pozostawiania kęp drzew o miękkim drewnie (brzoza, osika).

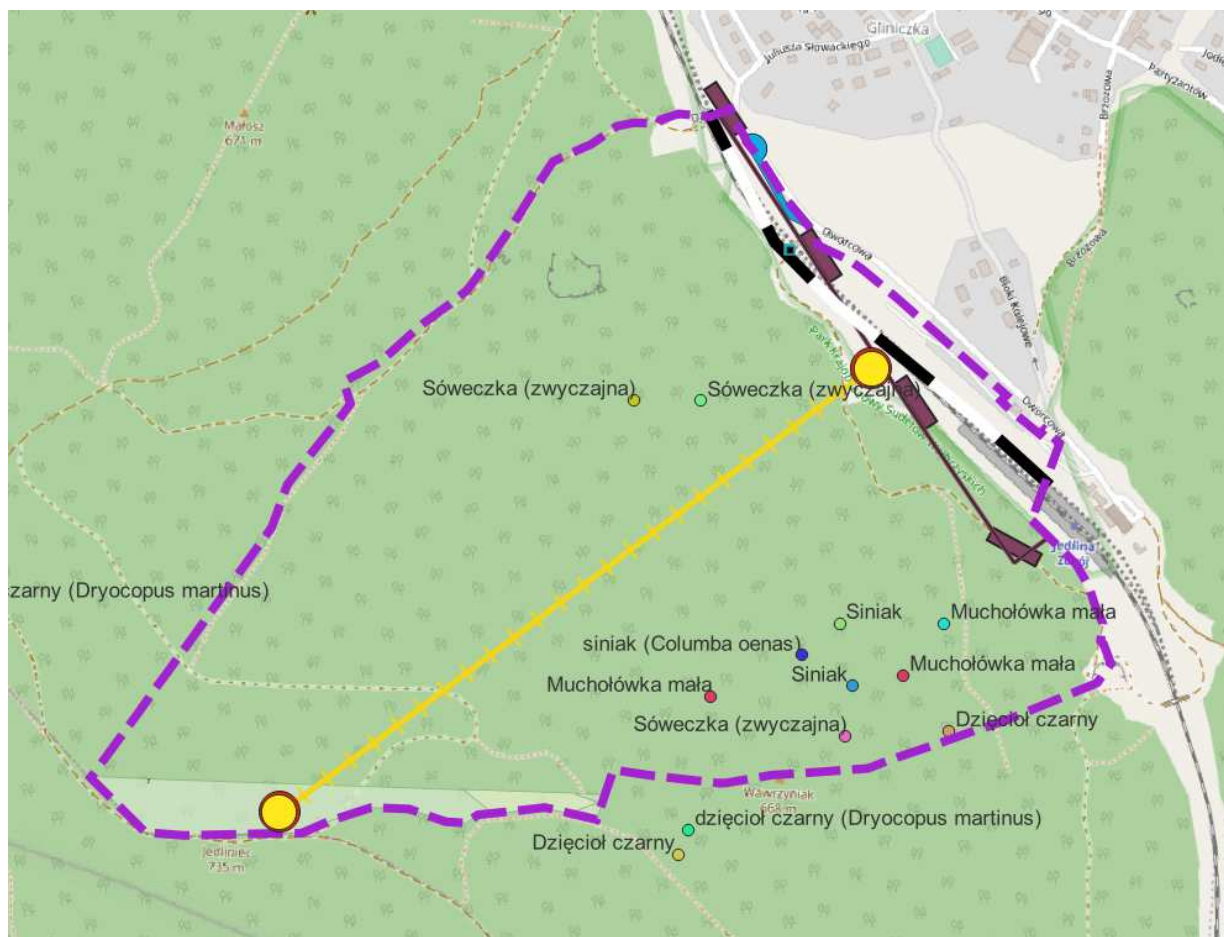
Dzięcioł czarny - zasiedla wszystkie większe kompleksy lasów w starszych klasach wieku, od wszelkiego typu borów, poprzez buczyny, dąbrowy i grady, aż po lasy łąkowe. Występuje także w starych, rozległych parkach na obrzeżach miast. Unikanie wielkich zadrzewień i drzewostanów w młodszych klasach wieku. W obrębie trwale zajmowanego terytorium konieczna jest obecność przynajmniej kilku hektarowych fragmentów starodrzewi w wieku co najmniej 100 lat.

Gatunkowi zagraża w Polsce:

- utrata siedlisk w wyniku nadmiernej eksploatacji starszych drzewostanów i ograniczania powierzchni starodrzewu;
- utrata siedlisk wynikająca z eliminacji z lasu martwych i obumierających drzew.

Należy:

- podjąć ochronę zachowawczą jak największej powierzchni starych drzewostanów oraz utrzymanie odpowiedniej ilości starych drzew w lasach gospodarczych. Drzewostany w wieku ponad 100 lat powinny stanowić nie mniej niż 20% ogólnej powierzchni lasów;
- podjąć działania, zmierzające do zatrzymania w lesie odpowiedniej ilości martwego i obumierającego drewna. Drzewostany zasobne w martwe i obumierające drewno, chronione zachowawczo aż do stadium terminalnego, powinny stanowić co najmniej 5% powierzchni leśnej;
- przyjąć w gospodarce leśnej zasadę pozostawiania w trakcie trzebieżypóźnych wszelkich drzew dziuplastych;
- przyjąć w gospodarce leśnej zasadę pozostawiania na zrębach kęp starodrzewu. Dzięcioł czarny, jako jedyny w naszych lasach gatunek wykuwający duże dziuple, jest gatunkiem kluczowym dla funkcjonowania populacji wielu innych dziuplaków, między innymi: gąsienic, siniaka, włośchatki i innych zwierząt, dlatego jego ochrona ma znacznie szerszy aspekt biocenotyczny.

Mapa 17. Rozmieszczenie gatunków ptaków na obszarze zmiany Studium na podstawie inwentaryzacji z lat 2005 – 2016.

Zinwentaryzowane gatunki ptaków znajdują się na stokach góry Wawrzyniak poza lokalizacją planowanego wyciągu, w odległości co najmniej 100 m. Jak wynika z opisów siedlisk i zagrożeń dla tych gatunków nie są one zbyt wrażliwe na obecność ludzi. Bardziej kluczową sprawą dla ich zachowania jest prowadzenie odpowiedniej gospodarki leśnej oraz utrzymywanie starodrzewi i podrostu, a także martwego drewna. Z dużym prawdopodobieństwem można stwierdzić, że na etapie robót budowlanych dojdzie do niepokojenie ptaków jednak może to być porównywalne z prowadzonymi w tym rejonie pracami leśnymi. Poza tym będzie to działanie krótkotrwałe. Na etapie normalnej pracy wyciągu nie będzie on powodował zagrożenia dla siedlisk ptaków, a jego zasięg przestrzenny będzie ograniczony do stosunkowo wąskiej strefy wzdłuż samego wyciągu.

W przypadku dodatkowego ruchu turystycznego to niewątpliwie budowa wyciągu przyczyni się do jego intensyfikacji. Jednak ze względu na ukształtowanie terenu (stromy stoki) oraz już istniejącą sieć szlaków pieszych i rowerowych nie prognozuje się jego rozlewania na nowe obszary, a jedynie wzrost ilości turystów na istniejących szlakach. Warto też podkreślić, że prawdopodobnie dominującym kierunkiem aktywności turystycznej będzie szlak grzbietowy w kierunku platformy widokowej na Jałowcu i wieży widokowej na

Borowej. W przypadku ruchu rowerowego to wyznaczone trasy wykorzystują dobrze i szerokie drogi leśne i nie dają możliwości peregrynacji mniej dostępnych enklaw leśnych. Dlatego można z dużym prawdopodobieństwem stwierdzić, że dodatkowy ruch turystyczny nie wpłynie na siedliska ptasie na stokach Wawrzyniaka.

Wpływ na korytarz ekologiczny

Planowana inwestycja położona jest w obrębie korytarza ekologicznego o znaczeniu międzynarodowym. W przypadku jej realizacji dojdzie do rozdzielenia ciągłości korytarza który aktualnie stanowi las na odcinku około 1 kilometra. Obszar rozdzielający las będzie miał szerokość maksymalnie kilkudziesięciu metrów. W trakcie migracji ssaki preferują przemieszczanie się wzdłuż struktur umożliwiającym im ukrycie się. Są to zwykle tereny leśne, w przypadku potrzeby przejścia przez tereny otwarte poruszają się one głównie w miejscach dających przynajmniej częściową osłonę np. wzdłuż dolin rzecznych czy zakrzaczeń. Brak naturalnych osłon (przekształcenie siedlisk) na takiej szerokości nie stanowi bariery dla migrujących ssaków. Dodatkowo migrujące zwierzęta na osi wschód-zachód będą mogły taki odcinek ominąć od południa. Powyższe założenia mają są prawidłowe jedynie w przypadku braku grodzienia pod linia kolejki.

Prognozuje się możliwy do ograniczenia wpływ na świat zwierzęcy i roślinny. Planowana inwestycja może wywierać oddziaływanie na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych. Jednak ustalenia Studium mają na celu jak największe zminimalizowanie tego wpływu, a negatywny wpływ ograniczać się będzie do terenu kolei gondolowej/krzeselkowej oraz do szlaków turystycznych obecnie już eksploatowanych.

3.6. Wpływ na klimat lokalny

Projektowana zabudowa może mieć nieznaczny wpływ na klimat lokalny, szczególnie w odniesieniu do zaburzeń pola wiatru oraz emisji ciepła, jednakże zabudowa nie ma zwarteo charakteru, a dodatkowo otoczona jest terenami leśnymi, więc nie powinna prowadzić do rozwoju wyspy ciepła.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu na klimat lokalny.

3.7. Wpływ na krajobraz, zabytki i zasoby naturalne

Studium wprowadza ustalenia w zakresie kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu wprowadzając ograniczenia w zakresie skali zabudowy np:

ograniczając wysokość. Zagospodarowanie tego obszaru wpłynie nieznacznie na miejscowy krajobraz, ze względu na jego położenie na terenie lasów.

Zmiana studium obejmuje wskazanie obszaru pod lokalizację kolei linowej na górę Jałowiec/Jedliniec, która stanowić ma kontynuację przedsięwzięcia pod nazwą „Uzdrowski Szlak Turystyczno-Rekreacyjny w Jedlinie-Zdroju”. Zmiana studium, stanowi podstawę do ustalenia zasad i warunków realizacji planowanej inwestycji w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Ustalenia studium, w sposób ogólny określają zasady realizacji planowanej inwestycji, której doprecyzowanie nastąpi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z zapisami art. 10 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2022.503 t.j. z dnia 2022.03.02, z p.zm.) w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy określa się obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk. Z tego też względu niezbędna jest ocena planowanego przedsięwzięcia na krajobraz, szczególnie w odniesieniu do krajobrazu charakterystycznego dla miejscowości uzdrowskiej, jaką jest Jedlina-Zdrój.

Zdjęcie 6. Dolne partie stoku Jałowca i Jedlińca z lasem bukowym

Analizowany obszar opracowania zmiany Studium położony jest na wschodnim stoku góry Jałowiec w paśmie Grzbietu Rybnickiego w Górach Wałbrzyskich. Teren ten charakteryzuje się spadkiem wynoszącym średnio 25% - 30%, gdzie najniższy punkt w terenie zlokalizowany jest na wysokości ok 500 m a najwyższy na wysokości ok 750 m n.p.m. Obszar planowanej trasy kolei linowej zdominowany jest przez górskie krajobrazy leśne

wzbogacony o leśne polany. O walorach krajobrazowych obszaru decydują zbiorowiska leśne w szczególności kwaśne buczyny zlokalizowane w dolinach i niższych partach stoku. Jednak część obszaru pokryta jest zadrzewieniami z dominującym udziałem brzozy i lasów iglastych.

Zdjęcie 7. Wierzchołek Jałowca z platformą widokową

Wierzchołki zarówno Jałowca jak i Jedlińca są częściowo wylesione, a w przypadku Jałowca na wierzchołku zlokalizowana jest platforma widokowa.

Zdjęcie 8. Wierzchołek Jałowca z platformy widokowej

Zdjęcie 9. Widok z wierzchołka Jedlińca

Krajobraz obszaru został w częściowo ukształtowany przez działalność człowieka (las użytkowy), ale w dużej mierze ma charakter naturalny. Zgodnie z mapami historycznymi od początku XX w. obszar ten był zalesiony (las mieszany). Zgodnie z danymi Banku Danych o Lasach na stokach Jałowca i Jedlińca występują trzy typy siedliskowe lasu: Bór mieszany górski świeży (BMGśw), Las mieszany górski świeży (LMGśw) oraz Las górski świeży.

W zakresie sieci osadniczej obszar planowanej kolei linowej jest niezagospodarowany. Jedynie w dolnej części zlokalizowana jest linia kolejowa poprowadzona częściowo na nasypie.

Krajobraz rozumiany jako zewnętrzny wyraz środowiska przyrodniczego i kulturowego na obszarze opracowania jest charakterystyczny dla obszaru Środkowych Sudetów zbudowanych ze skał wulkanicznych o stromych stokach z wyraźnymi wierzchołkami poszczególnych szczytów. Po względem krajobrazowym są to obszary cenne dlatego są chronione w ramach Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich, który został powołany w celu ochrony wartości przyrodniczych, w tym elementów przyrody nieożywionej, m.in. związanych z działalnością wulkaniczną na tym obszarze, zachowania wartości historycznych i kulturowych związanych z osadnictwem i rozwojem kopalnictwa oraz zachowania krajobrazu, w tym otwartych, niezabudowanych przestrzeni w krajobrazie leśno-polno-łąkowym. W przypadku analizowanego obszaru najistotniejszym celem ochrony jest utrzymanie wartości przyrodniczych w szczególności związanych z działalnością wulkaniczną.

Oddziaływanie

Z uwagi na rodzaj przedsięwzięcia oraz ograniczony przestrzennie charakter inwestycji, realizacja kolei linowej niewątpliwie wpłynie na istniejące walory krajobrazowe jednak wpływ ten będzie ograniczony do najbliższego sąsiedztwa i nie będzie znacząco negatywny w skali całego obszaru Parku Krajobrazowego Sudetów Wałbrzyskich. Oddziaływanie na krajobraz będzie trwałe, z czasem jednak powinno wpisać się w krajobraz.

Elementem trwalewidocznym w krajobrazie będą podpory kolei linowej oraz w mniejszym stopniu dolna i górna stacja kolei. Ekspozycja stoków Jałowca i Jedlińca w kierunku miejscowości Jedlina Zdrój sprawi, że inwestycja jako całość (podpory, pas techniczny pod koleją) będzie widoczna ale nie będzie stanowiła dominanty krajobrazowej. Widocznymi elementami będą podpory w szacowanej wysokości od 5 do 27 m w ilości około 5 (zgodnie z założeniami koncepcji sporządzonej przez firmę „Akors” Piotr Sroka z Wałbrzycha, której celem było oszacowanie budżetu instalacji kolei gondolowej/krzeselkowej na górę Jałowiec).

Projekt zmiany studium, uwzględnia część z założeń przedstawionych w koncepcji, gdzie kluczowe dla oceny skutków oddziaływania na krajobraz są:

- budowę dolnej stacji kolei linowej w okolicach dwora kolejowego Jedlina-Zdrój
- budowę górnej stacji kolei linowej w rejonie szczytu Jałowca
- kolej linowa gondolowa (8 osobowa) o długości 1000m, przy założonym odstępie czasowym pomiędzy pojazdami co 30 sekund
- zakładany czas jazdy z stacji dolnej do stacji górnej około 5 minut (prędkość ok 5m/s);
- pas terenu niezbędny do realizacji kolei – 16m
- ilość podpór ok 5
- wysokość podpór uzależniona od ukształtowania terenu w miejscu ich posadowienia wynosząca kolejno 6, 19, 27, 17 i 11 m.
- powierzchnia zabudowy stacji ok 308 m (22mx14m)
- konieczność utwardzenia terenu w sąsiedztwie stacji o promieniu maksymalnie 25m.

Największy wpływ inwestycji na krajobraz zauważalny będzie w obszarach koniecznych wylesień. Dla potrzeb budowy kolei linowej przewiduje się pas techniczny o szerokości ok. 16 m, przeznaczony pod trwałe wylesienie. Na tym etapie analiz przewiduje się, że w wyniku realizacji przedsięwzięcia trwałemu wylesieniu podlegać będzie powierzchnia ok. 1,36 ha. Powierzchnia trwałego wylesienia dotyczy całkowitej powierzchni

lasów zlokalizowanych w pasie technicznym o szerokości 16 m, jak i terenów nieleśnych (np. polany, lub wylenione wierzchołki), na których musi być zachowany pas bez drzew.

Planowana inwestycja zlokalizowane będzie w Parku Krajobrazowym Sudetów Wałbrzyskich oraz obszarach Natura 2000, które obecnie częściowo są zalesione, wobec czego wymagana będzie wycinka lasu, która zmieni uwarunkowania krajobrazowe tej części obszarów. Z uwagi na charakter inwestycji, zakres prac zamierzonych w fazie budowy oraz położenie inwestycji w skrajnej części Parku Krajobrazowego (oraz obszarów Natura 2000), realizacja planowanego przedsięwzięcia nie będzie negatywnie oddziaływać na wartości krajobrazowe chronionego obszaru (rozumianego jako całości), dla między innymi których został on powołany. Największe zmiany wizualne uwidocznione zostaną w fazie realizacji inwestycji ponieważ cały pas techniczny pod planowaną koleją zostanie „wyczyszczony” z roślinności. Z czasem należy się spodziewać wkraczania roślinności charakterystycznej dla runa i podszytu leśnego, jednak nie zostanie on w pełni „zabliźniony” ponieważ pas techniczny będzie musiał być wolny od roślinności wysokiej (drzew), ze względów bezpieczeństwa.

Dodatkowo, niezbędna będzie budowa stacji kolei górnej i dolnej. Biorąc pod uwagę fakt, iż teren ten jest zalesiony, górna stacja kolei linowej nie będzie oddziaływać znacząco na krajobraz, gdyż jej wysokość (11 m w najwyższym punkcie przewidzianym dla podpór) będzie znajdowała się poniżej górnej krawędzi koron drzew. Widoczność stacji ograniczona będzie wyłącznie dla niewielkiego fragmentu terenu położonego w osi linii kolei linowej. Górna stacja kolei planowana jest poniżej szczytu Jałowca, pomiędzy Jałowcem a Jedlińcem (ok. 20-30 m poniżej szczytu Jałowca). Tym samym będzie on całkowicie niewidoczny z drogi wojewódzkiej 381 od strony Kamińska i Glinicy. Dodatkowo od strony wschodniej Glinicy i centrum Jedliny-Zdrój, stacja będzie zasłonięta poprzez szczyt Małosz. Od strony Jedlinki i Głuszycy, stacja będzie przysłonięta przez szczyt Wawrzyniak. Nie będzie ona również widoczna z szlaków turystycznych niebieskiego, czerwonego i zielonego biegnących w rejonie góry Jałowiec, ze względu na ukształtowanie terenu i istniejące zalesienie. Na podstawie sporządzonej analizy widokowej, uwzględniającej ukształtowania i pokrycie terenu jedynie w obszarze dolnej stacji kolei linowej planowana inwestycja będzie w pełni widoczna. Od strony południowej i zachodniej, cała planowana inwestycja będzie całkowicie niewidoczna. Tym samym zasięg oddziaływania na krajobraz górnej stacji kolei linowej, należy uznać jako nie ingerujący w sposób istotny w krajobraz. Podobnie sytuacja przedstawia się w odniesieniu do dolnej stacji kolei linowej.

Biorąc pod uwagę powyższe, podczas prowadzenia prac nastąpi trwałe obniżenie wartości krajobrazowych, związane z wykorzystaniem terenu na potrzeby pasa technicznego kolei linowej. Zmiany te będą miały charakter lokalny i z czasem wpiszą się w lokalny krajobraz. Po zakończeniu prac i demontażu urządzeń budowlanych nastąpi uporządkowanie terenu i przeprowadzone powinny zostać prace rekultywacyjne. Pierwotna rzeźba terenu zostanie odbudowana poprzez niwelację. Prace porządkowe obejmować powinny również ewentualną odbudowę wykorzystanych dróg leśnych.

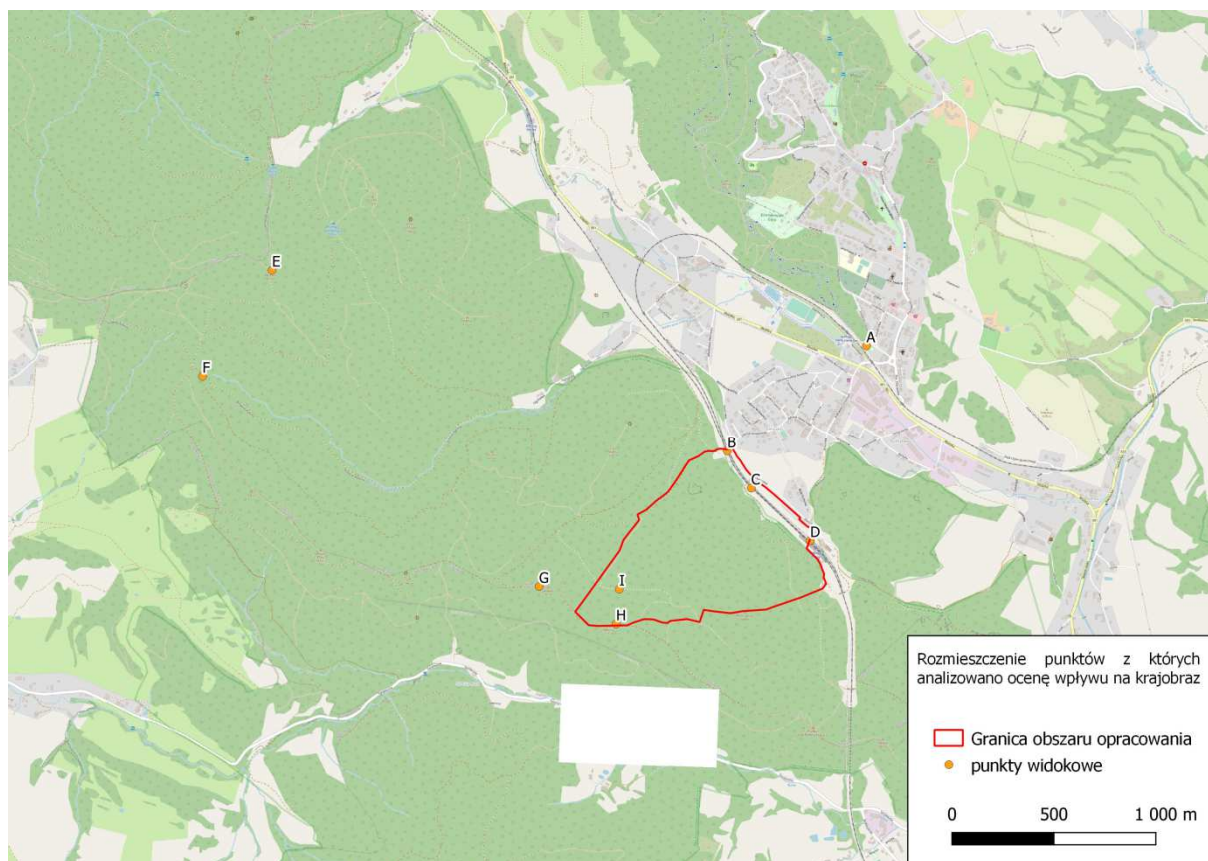
Elementami jakie zostaną trwale wkomponowane w teren w związku z realizacją kolei linowej, będą podpory oraz dolna i górna stacja. Należy założyć, że obiekty te, w szczególności podpory wraz z pasem technicznym pod koleją będą stanowiły dominantę krajobrazową.

Mając na uwadze powyższe, planowana inwestycja nie spowoduje istotnych szkód krajobrazowych. Planowane prace nie będą generować trwałych przekształceń obecnej rzeźby terenu ale spowodują trwałe zmiany w pokryciu terenu (wylesienia), tym samym istniejący krajobraz pozostanie częściowo przekształcony.

W ramach opracowanej w 2023 r. inwentaryzacji przyrodniczej również przeprowadzono analizę wpływu na krajobraz.

Inwestycja będzie zlokalizowana na północnych i północno-wschodnich zboczach gór Jałowiec, Jedliniec oraz Wawrzyniak. Przeprowadzono analizę widoczności inwestycji z punktów, w tym punktów widokowych zlokalizowanych w obrębie wzgórza Gaik (pkt. A), linii kolejowej i stacji PKP Jedlina Zdrój (pkt. B, C, D), góry Borowa (pkt. E, widok z wieży), Ptasiego Rozdroża (pkt. F), góry Jałowiec (pkt. G) i góry Jedlina (pkt. H, I).

Mapa 8. Lokalizacja punktów z których analizowano wpływ na krajobraz.

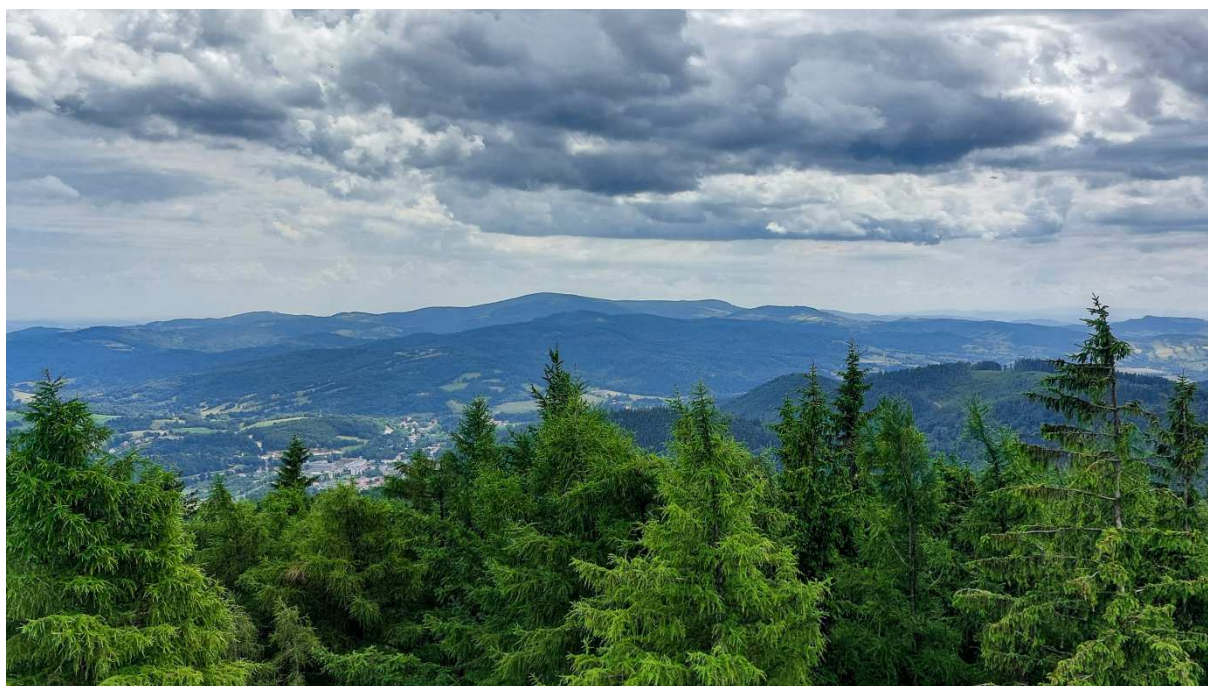

W przypadku punktów widokowych inwestycja będzie widoczna jedynie od północy z rejonu wzgórza Gaik (większość trasy, fot. 14 i 15), a w niewielkim stopniu także z wieży zlokalizowanej na górze Borowa (tylko stacja końcowa, fot. 16 i 17).

Fotografia 14 i 15. Widok z rejonu wzgórza Gaik „przed” i „po” realizacji inwestycji.

Fotografia 15 i 16. Widok z wieży obserwacyjnej na górze Borowa „przed” i „po” realizacji inwestycji.

Na pozostałych punktach inwestycja będzie widoczna z powodu bezpośredniej bliskości stacji początkowych lub końcowych (rejon ul. Dworcowej i stacji PKP oraz rejon Jałowca i Jedlińca pkt. B,C,D, G, H, I) lub niewidoczna (ptasie Rozdroże).

Podsumowując należy zaznaczyć iż oddziaływanie na krajobraz będzie ograniczone zasadniczo do części na północ od inwestycji do wzgórza Gaik (z widokiem w kierunku południowym w kierunku inwestycji) oraz z najwyższego lokalnego punktu góry Borowiec, skąd widoczna będzie jedynie stacja końcowa i nie będzie stanowić dominanty w krajobrazie.

Nie prognozuje się znaczącego negatywnego wpływu ustaleń studium na krajobraz.

3.8. Wpływ na zdrowieludzi

Obszar opracowania stanowią tereny niezainwestowane, a ich rozwój nie spowoduje znaczącego negatywnego oddziaływania związanego m.in. z emisją zanieczyszczeń powietrza, emisji hałasu czy ograniczania powierzchni otwartych. Studium wprowadza kolej gondolową/krzeselkową na terenie zalesionym i oddalonym od zabudowy mieszkaniowej i obiektów użyteczności publicznej.

Nie prognozuje się istotnego negatywnego wpływu ustaleń studium na zdrowie ludzkie.

V. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Ustalenia analizowanego studium są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i ekonomicznego gminy. Zaprezentowane rozwiązania są zgodne z ustawodawstwem odrębnym, dokumentami planistycznymi obowiązującymi na terenie gminy i wykorzystują instrumenty planistyczne służące do zrównoważonego rozwoju terenów zurbanizowanych. Ustalenia planu ingerują w nieznaczny stopniu w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych i zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach projektu planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju gminy.

W ustaleniach studium zawarto rozwiązania korzystne dla ograniczenia negatywnego wpływu planowanego zagospodarowania na środowisko przyrodnicze i na ludzi, uwzględniając powierzchnie biologicznie czynną czy wskazując wartości graniczne dla parametrów zabudowy.

Niewątpliwie ograniczenia można wprowadzić także niezależnie od ustaleń studium na etapie planu miejscowego czy realizacji inwestycji. Ograniczenia mogą wykraczać poza obszar opracowania. Do takich działań należą m.in.:

- ograniczenie oddziaływania akustycznego związanego z czas pracy do pory dziennej oraz stałej kontroli sprzętu i utrzymywanie go w dobrym stanie technicznym;
- na etapie planu wskazać pod zabudowę jedynie wybrany obszar do realizacji inwestycji, zakazać odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do gruntu.

Dla obszary zmiany Studium w związku z planowaną lokalizacją kolei gondolowej/krzeselkowej zaleca się:

- zmniejszenie przepustowości kolei w celu ograniczenia intensywności ruchu turystycznego,
- realizację kolei krzeselkowej zarówno ze względów ekonomicznych jak i mniejszych wymagań co do szerokości pasa technicznego pod wyciągiem co przyczyni się do mniejszej ingerencji w krajobraz,
- uporządkowanie przebiegu szlaków pieszych i rowerowych,
- brak ogrodzenia pod wyciągiem w celu umożliwienia swobodnej migracji zwierząt,

- lokalizację podpór poza siedliskami (jeśli to możliwe technicznie),
- ustalanie takich wysokości podpór aby nie były widoczne ponad drzewami,
- zabezpieczenie terenu wylesionego pod wyciągiem przed erozją liniową.

Ponadto aby zminimalizować negatywne oddziaływanie inwestycji rekomenduje się wdrożenie następujących działań minimalizujących.

Etap planowania

- Wytczenie trasy inwestycji omijającej zinwentaryzowane stanowiska chronionych roślin i płaty chronionych siedlisk.

Etap realizacji

- Prace prowadzić pod stałym nadzorem przyrodniczym
- Wycinkę drzew przeprowadzić poza okresem lęgowym ptaków
- W przypadku stwierdzenia obecności gniazd, stanowisk, siedlisk gatunków chronionych występowanie do RDOŚ z wnioskiem o odstąpienie w stosunku do gatunków/siedlisk chronionych
- Wykorzystywać, w maksymalnym możliwym stopniu sieć istniejących dróg, jako dojazdowych do pasa montażowego.
- Organizacja zaplecza budowy i dróg dojazdowych do budowy, składowanie materiałów budowlanych i sprzętu w sposób wykluczający możliwość zniszczenia stanowisk, siedlisk i gniazd gatunków chronionych.
- Wszelki wykopy na etapie realizacji kontrolować na obecność drobnych zwierząt (płazy, gady, drobne ssaki) minimum 2 razy dziennie przed rozpoczęciem prac i po ich zakończeniu oraz każdorazowo przed ich zasypaniem. W przypadku stwierdzenia zwierząt należy je odłowić i wypuścić poza obszarem prowadzonych prac.
- Urobek ziemi mający być ponownie wykorzystany do zasypiania wykopów należy zabezpieczyć przed wsianiem się gatunków obcych.
- W celu zminimalizowania oddziaływania na korytarze migracyjne prace prowadzić jedynie w godzinach dziennych tj. od 6.00 do 18.00

Etap eksploatacji

- Nie stosować żadnej formy grodzenia pod linią kolejki na całej jej długości.
- Nie eksploatować (wyłączyć z użytkowania) kolejki po zachodzie słońca.
- Teren pod linią kolejki oraz w rejonie stacji początkowej i końcowej należy regularnie sprzątać.

Alternatywnym rozwiązaniem z pewnością jest także brak realizacji zapisów studium, co jednak jest sprzeczne z rozwojem gminy i zgłaszanymi potrzebami mieszkańców. Tym bardziej, że teren ten jest już obecnie eksploatowany przez turystów.

VI. METODY ANALIZY REALIZACJI POSTANOWIENÍ PROJEKTU ZMIANY STUDIUM

Przewidywane metody analizy realizacji postanowień projektu studium pod kątem wpływu na środowisko mogą się odnosić do:

1. oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu,
2. przestrzegania ustaleń dotyczących przeznaczenia terenu, ukształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu, ustaleń dotyczących wyposażenia w infrastrukturę techniczną, ochrony i kształtowania środowiska i ładu przestrzennego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków.

Ad 1) W zakresie oddziaływania projektowanego zagospodarowania terenu na środowisko:

- w odniesieniu do przedsięwzięć, dla których wydano decyzję o uwarunkowaniach środowiskowych, obowiązywać będzie monitoring środowiska w zakresie i metodach określonych w wydanej decyzji,
- w odniesieniu do pozostałych terenów może to być monitoring państwowy środowiska, prowadzony przez odpowiednie organy administracji państwowej, powołane do badania stanu środowiska,
- w przypadku skarg mieszkańców na uciążliwości prowadzonej działalności w oparciu o analizę realizacji zapisów Studium i badanie skażenia środowiska powinien przeprowadzić odpowiedni organ administracji samorządowej.

Ad.2) W zakresie nadzorowania przestrzegania ustaleń Studium powinny być przeprowadzane okresowe przeglądy zainwestowania obszaru i realizacji Studium, wykonywane przez administrację samorządową na potrzeby oceny prowadzonej polityki przestrzennej. Częstotliwość okresowych przeglądów powinna być zgodna z przepisami szczególnymi (*Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*).

VII. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Dla projektu studium istotne z punktu widzenia ochrony środowiska są priorytety wynikające z dokumentów ustanowionych na szczeblu rządowym, samorządowym, porozumień międzynarodowych oraz dokumentów i dyrektyw Unii Europejskiej.

Do najważniejszych dokumentów zaliczyć należy:

- Koncepcję Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- Wstępny Projekt Narodowego Planu Rozwoju 2007 – 2015;
- Narodową Strategię Rozwoju Regionalnego na lata 2007 – 2013;
- Dyrektywy Unii Europejskiej:
 - 98/83/UE z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie jakości wód przeznaczonych do spożycia przez ludzi;
 - Dyrektywy Ramowej UE dotyczącej wody, przyjętej w 1997 r.;
 - Dyrektywy 98/15/EC z 27 lutego 1998 r. dot. wprowadzania zanieczyszczeń do wód;
 - Dyrektywy Ramowej w sprawie ogólnych zasad gospodarowania odpadami 75/442/EWG z 15 lipca 1975 r., Dyrektywy 9/31 WE w sprawie odpadów niebezpiecznych;
 - Dyrektywy 43/92 EEC z 21 maja 1992 r. (z późn. zm.) w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory oraz Dyrektywy 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 r. o ochronie ptaków, będąca podstawą tworzenia Europejskiej Sieci Ekologicznej NATURA 2000.

Dokumentami rangi międzynarodowej o charakterze przestrzennym, stanowiącym podstawę do formułowania celów ochrony środowiska w programach krajowych są konwencje międzynarodowe, przyjęte przez stronę polską, m. n.:

- Konwencja Ramsarska o obszarach wodno-błotnych z 1971 r. ratyfikowana przez Polskę w 1978 r.;
- Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza ratyfikowana przez Polskę w 1985 r.;

- Konwencja Berneńska o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz ich siedlisk naturalnych ratyfikowana przez Polskę w 1996 r.;
- Konwencja z Rio de Janeiro o ochronie różnorodności biologicznej podpisana w 1993 r., ratyfikowana przez Polskę w 1996 r.;
- Ramowa konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatycznych z Kioto z 1997 r. wraz z Protokołem;
- Konwencja ONZ o ochronie różnorodności biologicznej z Rio de Janeiro w 1992 r.;
- Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro z 1992 r.;
- Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990 r.) i wiedeńskimi (1992 r.)
- Ramowa Dyrektywa Wodna 2000/60/WE z dnia 23 października 2000 r.

Ponadto cele studium uwzględniają zapisy dokumentów strategicznych o randze krajowej. Są to między innymi:

- II Polityka ekologiczna państwa, która nawiązuje do priorytetowych kierunków działań określonych w VI Programie działań Unii Europejskiej w dziedzinie środowiska. Dokument ten wskazuje narzędzia ochrony środowiska, a także problemy związane ze współpracą międzynarodową ze szczególnym uwzględnieniem UE. Swoje cele i zakres działań wyznacza w trzech horyzontach czasowych: do roku 2002, do roku 2010 i do roku 2025. Z dniem 7 września 2019 r. wszedł w życie nowy dokument strategiczny w obszarze środowiska i gospodarki wodnej pt. "Polityka ekologiczna państwa 2030", która ma zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne Polski oraz wysokie jakości życia mieszkańców. Wskazuje główne cele i cele szczegółowe, które mają być realizowane przez projekty strategiczne oraz wiele zadań konkretyzujących działania wskazane w SOR. Dokument ten wskazuje główne kierunki interwencji i zastąpi wcześniejszy dokument.
- Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań mówi o zachowaniu całej rodzimej przyrody, bez względu na jej formę użytkowania oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia.
- Krajowy Program Zwiększania Lesistości, który jest instrumentem polityki leśnej w zakresie kształtowania przestrzeni przyrodniczej kraju, zawiera ogólne wytyczne

sporządzania regionalnych planów przestrzennego zagospodarowania w dziedzinie zwiększania lesistości.

- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami określa zakres działania niezbędny do zaplanowania zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju, w sposób zapewniający ochronę środowiska z uwzględnieniem obecnych i przyszłych możliwości technicznych, organizacyjnych.
- Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych jest programem inwestycji rozbudowy systemów oczyszczalni ścieków w sektorze komunalnym. Program pozwoli na wyeliminowanie nieoczyszczonych ścieków (pochodzących ze źródeł miejskich i aglomeracji) z wód powierzchniowych. Dokument dotyczy także poprawy jakości wód powierzchniowych, będących potencjalnym źródłem poboru ujęć komunalnych. Zamierzeniem Programu jest również pobudzenie inicjatyw lokalnych (nowe miejsca pracy) oraz pełne dostosowanie do wymogów Unii Europejskiej w zakresie wyposażenia w system oczyszczalni ścieków i kanalizacji.

Ustanowione na poziomach międzynarodowym i krajowym cele polityki ekologicznej znalazły swoje odzwierciedlenie w opracowanych na poziomie regionalnym dokumentach strategicznych, takich jak: „Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku” czy „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Dolnośląskiego na lata 2016-2022”.

Studium realizuje również cele środowiskowe nakreślone w Programie ochrony środowiska gminy Jedlina-Zdrój na lata 2018-2021.

1. Wojewódzki Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego na lata 2022-2025 z perspektywą do 2029 roku

Celem nadrzędnym programu jest poprawa jakości środowiska i zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego. Do celów długoterminowych programu należą:

- w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza: poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu;
- w zakresie zagrożenia hałasem: zmniejszenie zagrożenia mieszkańców województwa ponadnormatywnym hałasem, zwłaszcza emitowanym przez środki transportu drogowego;

- w zakresie pola elektromagnetycznego: utrzymanie dotychczasowego stanu braku zagrożeń ponadnormatywnym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- w zakresie gospodarowania wodami: osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych przy zapewnieniu ochrony przed niedoborami wody i powodziami;
- w zakresie gospodarki wodno-ściekowej: prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej;
- w zakresie gleby: ochrona gleb przed negatywnym działaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu;
- w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów: gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa;
- w zakresie zasobów geologicznych: racjonalne gospodarowania zasobami geologicznymi;
- w zakresie zasobów przyrodniczych: zachowania, odtworzenie i zrównoważone użytkowanie bioróżnorodności i georóżnorodności oraz ochrona krajobrazu;
- w zakresie zagrożenia poważnymi awariami: ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii przemysłowych oraz minimalizacja ich skutków;
- w zakresie edukacji ekologicznej: podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa.

2. Program ochrony środowiska gminy Jedlina-Zdrój na lata 2018-2021

W dokumencie określono następujące cele w zakresie poprawy jakości środowiska w kontekście różnych aspektów:

- w zakresie ochrony klimatu i jakości powietrza: wysoka jakość powietrza atmosferycznego poprzez realizację zadań:
 - ograniczenie emisji zanieczyszczeń z zakładów produkcyjnych i usługowych;
 - sukcesywna eliminacja kotłowni węglowych;
 - wspieranie termoizolacji budynków;
 - rozbudowa sieci gazowej;

- rozwój energetyki na bazie odnawialnych źródeł energii;
- modernizacja oświetlenia ulicznego;
- reaktywacja linii kolejowej nr 285 na odcinku Świdnica – Jedlina-Zdrój;
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury służącej komunikacji;
- w zakresie zasobów geologicznych: ochrona złoża wód leczniczych poprzez zadanie:
 - ochrona złoża wód leczniczych;
- w zakresie gleby: ochrona powierzchni ziemi poprzez następujące zadania:
 - odkwaszanie użytków rolnych;
 - przeciwdziałanie i rekultywacja gleb zagrożonych erozją;
 - rekultywacja gleb skażonych przez działalność przemysłową i rolniczą;
 - ochrona użytków rolnych najwyższych klas bonitacyjnych przed zainwestowaniem;
 - tworzenie gospodarstw: agroturystycznych, ekologicznych i specjalistycznych;
- w zakresie gospodarowania wodami: ochrona przed zagrożeniami hydrologicznymi poprzez następujące zadania:
 - ograniczenie zabudowy na terenach zagrożenia i ryzyka powodziowego;
 - systemy małej retencji wodnej;
 - modernizacja urządzeń melioracyjnych;
- w zakresie zasobów przyrodniczych: utrzymanie wysokiej bioróżnorodności poprzez zadania takie jak:
 - rewitalizacja i zagospodarowanie parków oraz zieleni urządzonej;
 - rozszerzenie systemu obszarów objętych ochroną;
 - zagospodarowanie terenów zielonych wzdłuż cieków wodnych;
 - zalesianie gleb o niskiej klasie bonitacyjnej i odnowa wylesionych powierzchni;
 - podnoszenie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców;

- w zakresie zagrożenia hałasem: wysoka jakość klimatu akustycznego poprzez zadania:
 - ograniczenie źródeł hałasu pochodzących z przedsiębiorstw;
 - identyfikacja terenów, na których występują przekroczenia dopuszczalnych norm hałasu;
 - modernizacja nawierzchni dróg;
 - wprowadzanie pasów zieleni przy ciągach komunikacyjnych;
 - rozwój sieci tras rowerowych;
- w zakresie gospodarki wodno-ściekowej: wysoka jakość wód podziemnych i powierzchniowych poprzez następujące zadania:
 - rozbudowa sieci wodociągowej;
 - rozbudowa sieci kanalizacyjnej;
- w zakresie pola elektromagnetycznego: ochrona przed nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym poprzez zadanie:
 - identyfikacja terenów zagrożonych nadmiernym promieniowaniem elektromagnetycznym;
- w zakresie gospodarki odpadami i zapobiegania powstawania odpadów: racjonalna gospodarka odpadami realizowany poprzez zadania:
 - uporządkowanie gospodarki odpadami;
 - realizacja *Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest*;
- w zakresie zagrożenia poważnymi awariami: zapobieganie ryzykom wystąpienia poważnych awarii poprzez zadanie:
 - ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii;

Studium nie odnosi się bezpośrednio do ochrony środowiska, jednak pośrednio realizują idee zrównoważonego rozwoju wskazując przeznaczenia dla poszczególnych terenów z uwzględnieniem aspektów środowiskowych i walorów przyrodniczych obszarów.

VII. PROGNOZA ZMIAN ŚRODOWISKA W WYNIKU REALIZACJI USTALEŃ ZMIANY STUDIUM

1. Przyjęte założenia

Zapisy projektu studium przygotowane zostały tak, by w możliwie maksymalnym stopniu ograniczyć negatywne oddziaływanie przyszłych aktywności na stan środowiska naturalnego i zdrowie mieszkańców. Lokalizacje podpór dla kolejki muszą być dokładnie wskazane w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, tak aby znajdowały się poza terenami siedlisk.

Projekt zmiany Studium nie ustala nowego przeznaczenia na terenach objętych zmianą, a jedynie wprowadza możliwość lokalizacji na tym terenie kolejki gondolowej/krzeselkowej oraz stacji górnej i dolnej w celu obsługi jej i turystów. W celu otrzymania metodologicznej przejrzystości prognozy oddziaływania ustaleń studium na środowisko przyrodnicze sklasyfikowano teren pod kątem potencjalnych zagrożeń stanu środowiska, mogących wystąpić w wyniku realizacji zapisów studium. Określono również przewidywany zasięg oddziaływania, jego rodzaj oraz trwałość i odwracalność. Ponadto scharakteryzowano wpływ ustaleń studium oraz rodzaj oddziaływania na tereny przyległe do obszaru opracowania.

2. Prognoza skutków wpływu zmiany ustaleń zmiany studium na środowisko przyrodnicze

Teren lasów i zalesień (ZL) będzie miał *nieznacznie negatywne oddziaływanie na środowisko* ze względu na wprowadzenie kolejki gondolowej/krzeselkowej, która zwiększy ruch turystyczny na tym obszarze. Negatywny wpływ jest również możliwy dla środowiska wodno-gruntowego podczas prac budowlanych. W celu ochrony przyrody ustalona została minimalna powierzchnia biologicznie czynna, a parametry zabudowy działki zostały ograniczone. Studium nakazuje również wskazanie dokładnej lokalizacji podpór w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, tak aby nie były położone na terenie siedlisk.

Teren kolejowy (TK) mogą stanowić *zagrożenie dla środowiska*, ze względu na uciążliwości i zagrożenia z nimi związane m.in.: ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej, emisji zanieczyszczeń, emisji hałasu, wprowadzeniu barier ekologicznych. Teren ten obecnie funkcjonuje jako teren kolejowy w związku z czym nie ma możliwości niwelacji oddziaływania jakie ma na środowisko, wprowadzona zostaje

dodatkowo stacja kolejki gondolowej/krzesłkowej oraz trasa kolei. Zaleca się utrzymanie uciążliwości w obrębie działki oraz ich redukcję i niedopuszczenie do wzrostu uciążliwości dla otoczenia.

Oddziaływanie studium na środowisko i krajobraz można ocenić w następujący sposób: pod względem charakteru - potencjalnie niekorzystne, pod względem intensywności przekształceń - zauważalne i niepożądane, pod względem bezpośredniości oddziaływania - bezpośrednio i pośrednio, pod względem okresu trwania oddziaływania - długoterminowe, pod względem częstotliwości oddziaływania - stałe i okresowe, pod względem zasięgu przestrzennego - lokalne, pod względem trwałości oddziaływania - częściowo odwracalne.

3. Oddziaływanie zmiany Studium poza obszarem opracowania

Realizacja ustaleń studium będzie miała nieznaczny wpływ na zmiany środowiska poza obszarem opracowania. Przeznaczenie tego obszaru może wiązać się pośrednio na zwiększenie ruchu na drogach dojazdowych do planowanej inwestycji, a zlokalizowanych poza obszarem objętym zamianą studium.

4. Środowiskowe skutki zaniechania realizacji ustaleń zmiany studium

Zmiana studium nie wprowadza nowego przeznaczenia na obowiązującym terenie, sankcjonuje jedynie obecne zagospodarowanie umożliwiając dodatkowo realizację kolejki gondolowej/krzesłkowej. Dlatego skutki zaniechania realizacji ustaleń studium nie wpłyną znacząco na środowisko, bowiem większość obszaru zmiany Studium będzie funkcjonować w sposób dotychczasowy.

5. Oddziaływanie transgraniczne

Zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, z rozdziału 3, działu VI dotyczącego postępowania w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku projektów polityk, strategii, planów i programów opracowywany dokument nie będzie miał oddziaływania transgranicznego.

VIII. STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje zagadnienia związane z problematyką ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego i kulturowego, ochroną zdrowia mieszkańców, ochroną zasobów naturalnych, a także kształtowaniem i ochroną walorów krajobrazowych. Analizuje stan funkcjonowania środowiska i jego poszczególnych elementów oraz określa potencjalne zmiany w przypadku braku realizacji ustaleń studium. Ponadto zawiera informacje o przewidywanych przyrodniczych skutkach gospodarowania przestrzenią związanych z ustaleniami studium.

Obszar opracowania studium obejmuje południowo-zachodni obszar gminy Jedlina-Zdrój o powierzchni ok. 26,6 ha i przeznaczeniu terenopod funkcję leśną (ZL). Wskazuje maksymalną wysokość zabudowy do 12 m, powierzchnię zabudowy do 20% oraz minimalną wartość powierzchni biologicznie czynnej w zależności od powierzchni działki do 10% (działka z lokalizacją stacji dolnej kolei gondolowej/krzeselkowej) i 70% (działka z lokalizacją stacji górnej kolei gondolowej/krzeselkowej).

Realizacja inwestycji zmniejszy powierzchnię biologicznie czynną, a największe zagrożenie związane jest z fazą samej realizacji inwestycji. Jednakże obszar lokalizacji kolei nie stanowi dużej ingerencji w środowisko, a potencjalnie zwiększony ruch turystyczny ograniczy się do samej stacji oraz ścieżek turystycznych obecnie eksploatowanych.

Dla obszary zmiany Studium w związku z planowaną lokalizacją kolei gondolowej/krzeselkowej zaleca się:

- zmniejszenie przepustowości kolei w celu ograniczenia intensywności ruchu turystycznego,
- realizację kolei krzeselkowej zarówno ze względów ekonomicznych jak i mniejszych wymagań co do szerokości pasa technicznego pod wyciągiem co przyczyni się do mniejszej ingerencji w krajobraz,
- uporządkowanie przebiegu szlaków pieszych i rowerowych,
- brak ogrodzenia pod wyciągiem w celu umożliwienia swobodnej migracji zwierząt,
- lokalizację podpór poza siedliskami (jeśli to możliwe technicznie),
- ustalanie takich wysokości podpór aby nie były widoczne ponad drzewami,
- zabezpieczenie terenu wylesionego pod wyciągiem przed erozją liniową.

Prognozuje się możliwy do ograniczenia wpływ na świat zwierzęcy i roślinny. Planowana inwestycja może wywierać oddziaływanie na cele, przedmiot ochrony i integralność obszarów Natura 2000 oraz innych obszarów chronionych. Jednak ustalenia Studium mają na celu jak największe zminimalizowanie tego wpływu, a negatywny wpływ

ograniczać się będzie do terenu kolei gondolowej/krzesłkowej oraz do szlaków turystycznych obecnie już eksploatowanych.

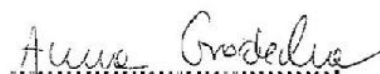
31.05.2022

OŚWIADCZENIE

Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. f ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2021 r. poz. 2373 ze zm.), w związku z art. 74a ust. 2 ww. ustawy oświadczam, że:

- ukończyłam, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w obszarze:
- a) nauk ścisłych z dziedzin nauk chemicznych,
 - b) nauk przyrodniczych z dziedzin nauk biologicznych oraz nauk o Ziemi,
 - c) nauk technicznych z dziedzin nauk technicznych z dyscyplin: biotechnologia, górnictwo i geologia inżynierska, inżynieria środowiska,
 - d) nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych z dziedzin nauk rolniczych, nauk leśnych
- ukończyłam w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie i posiadam co najmniej 5-letnie doświadczenie w pracach w zespołach przygotowujących raporty o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognozy oddziaływania na środowisko, lub brałam udział w przygotowaniu co najmniej 5 raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko lub prognoz oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

(podpis autora prognozy oddziaływania na środowisko,
a w przypadku zespołu autorów - kierującego tym
zespołem)